

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА
ФРАНКА
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

***НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА:
КРАЩІ ПРАКТИКИ І
ПРОЄКТИ***

Випуск 8

Житомир, 2026
Вид-во «Бук-Друк»

*Рекомендовано до друку рішенням
кафедри соціальних технологій
Житомирського державного університету імені Івана Франка
(протокол №21 від 16.06.2026 року)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Редакторка, упорядниця: Світлана КОЛЯДЕНКО
Коректорка: Олена ТАТАРЧЕНКО

**Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення. Витяг з
реєстру суб'єктів у сфері медіа — реєстрантів. Ідентифікатор медіа R30-02036.
Рішення від 04.12.2023 р. №1606
Навчальне, науково-популярне видання**

**Неформальна освіта: кращі практики і проєкти : журнал / за ред. С. М. Коляденко.
Житомир : «Видавничий дім “Бук-Друк”». Вип 8. с. 144.**

в авторській редакції

Обкладинка: Марія КОЗЕНЮК , Вероніка ЖУКОВА, Катерина БАБЕНКО
Макетування: Олена ТАТАРЧЕНКО

© Житомирський державний університет імені Івана Франка
© Автори статей

УДК 378.147:364
Н 58

ЗМІСТ

Арттерапевтична техніка «Кольоровий настрій» як засіб формування гендерної рівності у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку під час профорієнтації. Світлана ГУТОРЧУК	5
Використання цифрового сервісу CogniFit під час викладання ОК «Цифрова молодіжна робота» Анастасія КОНОНЧУК, Світлана КОЛЯДЕНКО	12
Використання платформи Prezi для організації опитування дітей та молоді в рамках вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» Ангеліна ОПАНАСЮК, Світлана КОЛЯДЕНКО	15
Діяльність організацій соціального спрямування з вразливими групами населення. Ольга ІЛІНА	19
Використання Е-боокиа як цифрового інструмента під час викладання ОК «Цифрова молодіжна робота» Анастасія КОНОНЧУК, Світлана КОЛЯДЕНКО	27
Використання ШІ технологій у процесі вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» Ангеліна ОПАНАСЮК, Світлана КОЛЯДЕНКО	33
Група ініціатив «Створи і презентуй модель майбутньої сім'ї клієнта» Зоя ЗАЛІБОВСЬКА-ІЛЬНИЦЬКА	37
Використання бібліотечної платформа Litcentr під час викладання ОК «Цифрова молодіжна робота» Анастасія КОНОНЧУК, Світлана КОЛЯДЕНКО	43
Використання ресурсів онлайн-бібліотеки «Буквоїд» у процесі вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» Ангеліна ОПАНАСЮК, Світлана КОЛЯДЕНКО	47
Організація «Місяця підтримки осіб з інвалідністю» у Житомирському державному університеті імені Івана Франка Світлана КОЛЯДЕНКО, Івченко ЄВГЕНІЙ, Олена ТАТАРЧЕНКО	52
Використання освітньої платформи LogicLike під час викладання ОК «Цифрова молодіжна робота» Анастасія КОНОНЧУК, Світлана КОЛЯДЕНКО	56
Використання платформи УкрЛіб у процесі добору художньої літератури для дітей різних вікових категорій у процесі вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» Ангеліна ОПАНАСЮК, Світлана КОЛЯДЕНКО	61
Використання навчально-виховної колективної гри для молоді «Твій вибір: стосунки, згода, відповідальність» Інна ЛІТЯГА, Віталіна БОРДЯКІВСЬКА	65
Використання додаткових можливостей платформи MindMeister у процесі вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» Анастасія КОНОНЧУК, Світлана КОЛЯДЕНКО	70
Використання інтерактивної платформи ThingLink у процесі вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» Ангеліна ОПАНАСЮК, Світлана КОЛЯДЕНКО	73
Розвиток культури міжособистісних взаємин учнів у процесі реалізації факультативного курсу «Культура взаємин»	76

<i>Наталія МИРОНЧУК</i>	
Створення музичного продукту за допомогою штучного інтелекту на платформі Suno під час реалізації методики артбібліотерапії <i>Анастасія КОНОНЧУК, Світлана КОЛЯДЕНКО</i>	85
Використання ресурсів електронної бібліотеки «Ізборник» у процесі вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» <i>Ангеліна ОПАНАСЮК, Світлана КОЛЯДЕНКО</i>	89
ДИНАМІЧНА ВІЗУАЛЬНА МЕТАФОРА ЯК АРТТЕРАПЕВТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ КОНСТРУЮВАННЯ СУБ'ЄКТИВНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ: КОНЦЕПТУАЛЬНЕ ОБІРУНТУВАННЯ МЕТОДУ <i>Вікторія НАЗАРЕВИЧ</i>	93
Використання електронних бібліотек як інструменту формування читацької культури молоді в процесі вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» <i>Анастасія КОНОНЧУК, Світлана КОЛЯДЕНКО</i>	108
Використання платформи Kahoot для організації опитування дітей та молоді в рамках вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» <i>Ангеліна ОПАНАСЮК, Світлана КОЛЯДЕНКО</i>	112
Формування “Абетки здоров’я” як методу бібліотерапії у процесі викладання ОК «Цифрова молодіжна робота» <i>Ангеліна ОПАНАСЮК, Світлана КОЛЯДЕНКО</i>	116
Неформальна он-лайн освіта для фахівців соціальної сфери як інновація навчання упродовж життя <i>Наталія СЕЙКО, Сергій КОТЛОВИЙ</i>	120
Розробка візуального просвітницького продукту «Абетка здоров’я» як інструменту формування здорового способу життя молоді <i>Анастасія КОНОНЧУК, Світлана КОЛЯДЕНКО</i>	126
Використання платформи Brainxer для організації опитування дітей та молоді в рамках вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» <i>Ангеліна ОПАНАСЮК, Світлана КОЛЯДЕНКО</i>	130
Проект Гендерного центру УДПУ імені Павла Тичини «Гендерна рівність: крок до справедливого суспільства» <i>Оксана КРАВЧЕНКО, Алла ВОЙТОВСЬКА</i>	135
Оновлення Конкурсу соціальної реклами «ВиСВІТлYOU. Проллю Світло на проблеми Світу» <i>Світлана КОЛЯДЕНКО, Олена ТАТАРЧЕНКО, Ангеліна ОПАНАСЮК, Анастасія КОНОНЧУК</i>	139
Інформація про авторів та авторок	143

Гуторчук Світлана Леонідівна,

соціальний педагог,

Житомирський дошкільний навчальний заклад №37

***Арттерапевтична техніка «Кольоровий настрої» як засіб формування
гендерної рівності у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку під час
профорієнтації***

Анотація проєкту. Проєкт спрямований на формування у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку уявлень про гендерну рівність професій засобами арттерапевтичної техніки «Кольоровий настрої». Актуальність проєкту зумовлена необхідністю подолання гендерних стереотипів у сучасному освітньому середовищі та створення умов для гармонійного емоційного розвитку дитини. Реалізація проєкту здійснювалася серед вихованців старших груп закладу дошкільної освіти та учнів початкової школи ліцею міста Житомира під керівництвом соціального педагога.

Основою проєкту стали арттерапевтичні заняття, під час яких діти за допомогою кольору, творчої діяльності та емоційних асоціацій вчилися виражати власні почуття, розпізнавати емоції та аналізувати свій внутрішній стан. Особлива увага приділялася формуванню уявлень про професії поліцейського, пожежника, лікаря та рятувальника як рівнодоступні для жінок і чоловіків. У процесі занять діти працювали з тематичними малюнками, добирали кольори до власного настрою, відповідали на запитання соціального педагога та створювали власні історії за результатами творчої роботи.

Використання техніки «Кольоровий настрої» сприяло розвитку емоційного інтелекту, творчих здібностей, комунікативних навичок та соціальної активності дітей. Проєкт допоміг створити безпечне психологічне

середовище, у якому кожна дитина мала можливість вільно виражати свої емоції та переживання. Учасники проєкту продемонстрували підвищення рівня впевненості у собі, емоційної відкритості та толерантного ставлення до інших людей.

Результати реалізації проєкту підтвердили ефективність використання арттерапевтичних методик у роботі соціального педагога щодо формування гендерної культури та позитивного емоційного розвитку дітей. Практичний досвід може бути рекомендований для впровадження у закладах дошкільної та загальної середньої освіти як ефективний засіб підтримки психоемоційного благополуччя дітей та виховання принципів рівності й взаємоповаги.

Учасники проєкту: Соціальний педагог закладу дошкільної освіти №15 м. Житомира та вихованці закладу дошкільної освіти міста Житомира старшої групи та учні молодшого ліцею міста Житомира.

Цілі та завдання проєкту. У сучасних умовах розвитку освіти особливої актуальності набуває формування у дітей принципів гендерної рівності, толерантності та поваги до вибору професій незалежно від статі. У дошкільному та молодшому шкільному віці активно формуються уявлення дитини про соціальні ролі чоловіків і жінок, тому саме в цей період важливо запобігати виникненню гендерних стереотипів щодо професійної діяльності. Часто діти сприймають професії поліцейського, пожежника, рятувальника чи лікаря як «чоловічі» або «жіночі», що обмежує їх світогляд та впливає на подальше професійне самовизначення.

Використання арттерапевтичної техніки «Кольоровий настрій» у роботі з дітьми старшої групи закладу дошкільної освіти та учнями початкової школи створює сприятливі умови для емоційного розвитку, вільного самовираження та формування уявлень про рівність можливостей для кожної людини. Через

творчу діяльність, бесіди, кольорові асоціації та створення власних історій діти вчаться сприймати професії без гендерних обмежень, розуміти значущість праці кожної людини та поважати представників різних професій незалежно від статі. Арттерапевтичне заняття сприяє розвитку емоційного інтелекту, комунікативних навичок, емпатії та соціальної компетентності дітей.

Особливого значення проєкт набуває в умовах сучасного суспільства, де професійна самореалізація людини має ґрунтуватися на здібностях, інтересах та особистісних якостях, а не на гендерних стереотипах. Саме тому впровадження занять із використанням арттерапії є ефективним засобом формування у дітей позитивного ставлення до принципів рівності, взаємоповаги та соціальної справедливості.

Метою проєкту є: формування у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку уявлень про гендерну рівність професій засобами арттерапевтичної техніки «Кольоровий настрій», розвиток емоційного інтелекту, творчих здібностей та навичок вільного самовираження.

Значущі результати. У результаті реалізації проєкту з використанням арттерапевтичної техніки «Кольоровий настрій» було досягнуто позитивних змін у розвитку емоційної та соціальної компетентності дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Проведені заняття сприяли формуванню у дітей навичок розпізнавання, усвідомлення та вербального вираження власних емоцій через кольорові асоціації та творчу діяльність. Учасники проєкту навчилися безпечно проявляти свої переживання, страхи та емоційні стани, що позитивно вплинуло на рівень психологічного комфорту у колективі.

У процесі виконання творчих завдань спостерігалось підвищення рівня емоційної відкритості, комунікабельності та впевненості дітей у власних можливостях. Арттерапевтична діяльність сприяла розвитку уяви, креативного

мислення, фантазії та художньо-творчих здібностей учасників. Діти проявляли більшу зацікавленість до спільної роботи, активніше взаємодіяли з однолітками та вчилися підтримувати один одного під час виконання творчих вправ.

Важливим досягненням проєкту стало: формування у дітей уявлень про гендерну рівність професій та подолання стереотипних поглядів щодо «жіночих» і «чоловічих» видів діяльності. У ході занять діти усвідомили, що професії поліцейського, пожежника, лікаря чи рятувальника можуть однаково успішно обирати як чоловіки, так і жінки. Використання тематичних малюнків та обговорень допомогло сформувати повагу до праці людей незалежно від їх статі. Проєкт сприяв розвитку толерантності, емпатії та позитивного ставлення до різноманітності у соціальному середовищі. Під час створення власних історій за малюнками діти навчалися висловлювати власну думку, аргументувати свої судження та проявляти емоційну чутливість до інших. Застосування арттерапевтичної техніки дозволило створити безпечний психологічний простір для самовираження та творчої самореалізації кожної дитини.

У результаті впровадження проєкту соціальний педагог удосконалив професійні навички використання інноваційних методів арттерапії у роботі з дітьми різних вікових категорій. Отримані результати підтвердили ефективність використання техніки «Кольоровий настрій» як засобу емоційного розвитку дітей та формування у них уявлень про рівність можливостей у професійній сфері. Практичний досвід реалізації проєкту може бути рекомендований для використання у закладах дошкільної та загальної середньої освіти з метою підтримки психоемоційного благополуччя дітей та виховання гендерної культури.

Етапи реалізації проєкту:

1. Організаційно-мотиваційний етап. На початку заняття проводився вступний діалог з дітьми, спрямований на створення позитивної психологічної атмосфери та налаштування учасників на подальшу роботу. Соціальний педагог використовував серію запитань для визначення емоційного стану дітей та розвитку навичок емоційного самоусвідомлення: «Який у тебе сьогодні настрій?», «На що він схожий?», «Якого кольору твій настрій?», «Яким кольором ти себе сьогодні уявляєш?», «Який колір характеризує твоє оточення сьогодні?». На даному етапі також проводилося обговорення професій поліцейського, пожежника, лікаря та рятувальника з акцентом на рівність можливостей для жінок і чоловіків у професійній діяльності.

2. Практично-творчий етап. Дітям пропонувалося розфарбувати тематичні малюнки із зображенням представників різних професій, використовуючи кольори, які асоціювалися у них із власним настроєм та емоційним станом. У процесі роботи соціальний педагог ставив уточнювальні запитання: «Чи схоже це на твій настрій?», «Чи подобається тобі твій малюнок?», «Що ще ти зараз відчуваєш?», «Якого кольору це відчуття?», «Можливо додамо цей колір до малюнка?». Така діяльність сприяла розвитку емоційної відкритості, творчої активності та вміння вербалізувати власні почуття.

3. Емоційно-рефлексивний етап. На даному етапі робота продовжувалася шляхом доповнення малюнків новими кольорами відповідно до емоційних асоціацій дітей. Соціальний педагог пропонував учасникам проаналізувати різні емоційні стани через колірне сприйняття за допомогою запитань: «Якого кольору сум?», «Якого кольору радість?», «Якого кольору гнів?», «Якого кольору сміх?», «Якого кольору твоя емоція?». У процесі бесіди діти формували навички емоційної саморегуляції, розвивали емпатію та здатність усвідомлюва-

ти власні переживання. Одночасно відбувалося формування толерантного ставлення до професій незалежно від гендерної належності людини.

4. Комунікативно-інтерпретаційний етап. Після завершення творчої роботи дітям пропонувалося розглянути власні малюнки, скласти коротку історію або описати зображену ситуацію. Учасники ділилися своїми думками та емоціями з педагогом і однолітками, що сприяло розвитку комунікативних навичок, творчого мислення та вміння висловлювати власну позицію. Особлива увага приділялася усвідомленню того, що кожна людина незалежно від статі може обирати будь-яку професію відповідно до своїх здібностей та інтересів.

5. Підсумково-аналітичний етап. Наприкінці заняття проводився спільний аналіз виконаних робіт та емоційних вражень, отриманих під час діяльності. Дітям надавалася можливість помилуватися власними малюнками, оцінити результати творчої роботи та висловити власні емоції щодо виконаного завдання. Підсумкова рефлексія сприяла закріпленню позитивного емоційного досвіду, розвитку самооцінки та формуванню уявлень про гендерну рівність професій у сучасному суспільстві.

Перелік основних заходів проєкту.

1. Проведення арттерапевтичного заняття з допомогою техніки «Кольоровий настрій» із запропонованими малюнками гендерної ріності професій: «Лікар», «Пожежник», «Поліція» та «Рятівник» з педагогами ЗДО міста Житомира.
2. Проведення арттерапевтичного заняття з допомогою техніки «Кольоровий настрій» із запропонованими малюнками гендерної ріності професій: «Лікар», «Пожежник», «Поліція» та «Рятівник» з вихованцями старшої групи ЗДО міста Житомира.

3. Проведення арттерапевтичного заняття з допомогою техніки «Кольоровий настрої» із запропонованим малюнками гендерної ріності професій: «Лікар», «Пожежник», «Поліція» та «Рятівник» з педагогами ліцею міста Житомира.
4. Проведення арттерапевтичного заняття з допомогою техніки «Кольоровий настрої» із запропонованим малюнками гендерної ріності професій: «Лікар», «Пожежник», «Поліція» та «Рятівник» з учнями молодшого шкільного віку ліцею міста Житомира.

ДОДАТКИ

<p><i>Групова робота «Лікар», «Пожежник», «Поліція» та «Рятівник» вихованців ЗДО старшої групи міста Житомира</i></p>	<p><i>Групова робота «Лікар», «Пожежник», «Поліція» та «Рятівник» учнів молодшого шкільного віку ліцею міста Житомира</i></p>
	
<p><i>Додаток 1 «Лікар», «Пожежник», «Поліція» та «Рятівник»</i></p>	

*Конончук Анастасія Олександрівна,
студентка I курсу
спеціальності III Дитячі та молодіжні служби
Коляденко Світлана Миколаївна,
доцентка кафедри соціальних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Використання цифрового сервісу CogniFit під час викладання

ОК «Цифрова молодіжна робота»

Анотація проєкту. У процесі вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» було досліджено платформу CogniFit Brain Training | Trusted by Doctors - цифровий сервіс для розвитку когнітивних функцій: пам'яті, уваги, концентрації, мислення та швидкості реакції. Платформа використовує науково обґрунтовані методики та адаптивні тренування, що підлаштовуються під рівень користувача. Вона широко застосовується як у навчанні дітей, так і для розвитку когнітивних навичок у молоді.

Ініціатор проєкту: викладачка ОК ЦМР – доц. Коляденко Світлана Миколаївна.

Учасники проєкту: студенти I курсу спеціальності «Дитячі та молодіжні служби»

Цільова аудиторія: діти та молодь віком приблизно від 7 років і старше (з урахуванням складності завдань), які прагнуть розвивати пам'ять, увагу та мислення.

Мета проєкту. Ознайомлення з можливостями платформи CogniFit та використання її інструментів для розвитку когнітивних здібностей дітей і молоді через інтерактивні тренування.

Значущі результати / досягнення проєкту. У ході реалізації проєкту було проаналізовано функціонал платформи CogniFit та її ефективність у розвитку когнітивних навичок. Встановлено, що платформа:

- розвиває пам'ять (короткочасну і довготривалу);
- покращує концентрацію уваги;
- тренує логічне та аналітичне мислення;
- підвищує швидкість обробки інформації.

Учасники проєкту отримали досвід роботи з цифровими тренажерами мозку та змогли оцінити власний рівень когнітивного розвитку.

Етапи реалізації проєкту / зміст проєкту.

Підготовчий етап: ознайомлення з платформою CogniFit, її науковою основою та функціональними можливостями.

Організаційний етап: вибір напрямів тренування (пам'ять, увага, мислення) та підбір відповідних вправ.

Практичний етап: проходження когнітивних тренувань, аналіз результатів, відстеження прогресу користувачів.

Підсумковий етап: узагальнення результатів, оцінка ефективності платформи та формування висновків.

Перелік основних заходів проєкту.

1. Ознайомлення з платформою CogniFit Brain Training | Trusted by Doctors - CogniFit як інструментом розвитку мозку.
2. Використання когнітивних тренувань у роботі з дітьми та молоддю.
3. Аналіз індивідуальних результатів та прогресу користувачів.
4. Оцінка ефективності цифрових тренажерів для розвитку мислення.

Фішки проєкту.

- ✚ **Персоналізоване тренування:** система підлаштовується під рівень користувача.
- ✚ **Наукова база:** вправи розроблені на основі когнітивної психології.
- ✚ **Діагностика мозку:** платформа оцінює сильні та слабкі сторони.
- ✚ **Відстеження прогресу:** можна бачити розвиток у цифрах і графіках.
- ✚ **Ігровий формат:** тренування виглядають як міні-ігри.
- ✚ **Фокус на розвитку мозку:** не просто навчання, а тренування когнітивних функцій.

Висновки. Платформа CogniFit є ефективним цифровим інструментом для розвитку когнітивних здібностей дітей та молоді. Її використання сприяє покращенню пам'яті, уваги та мислення, а також формує навички саморозвитку у цифровому середовищі. Проєкт має практичну значущість і може бути використаний у сфері цифрової молодіжної роботи як інноваційний підхід до розвитку інтелектуальних можливостей.

Опанасюк Ангеліна Олександрівна,

студентка I курсу

спеціальності III Дитячі та молодіжні служби

Коляденко Світлана Миколаївна,

доцентка кафедри соціальних технологій,

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Використання платформи Prezi для організації опитування дітей та молоді в рамках вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота»

Анотація проєкту. У результаті вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» було розроблено проєкт, спрямований на формування культури спілкування в цифровому середовищі.

Ініціатор проєкту: викладач ОК «Цифрова молодіжна робота» доц. Коляденко Світлана Миколаївна, співорганізатор – студентка I курсу Конончук Анастасія Олександрівна.

Учасники проєкту: студенти I курсу спеціальності «Дитячі та молодіжні служби».

Цільова аудиторія: діти та молодь віком від 14 до 35 років, які активно користуються цифровими платформами для спілкування.

Мета проєкту. Формування у молоді навичок ефективного, безпечного та етичного спілкування в цифровому середовищі, а також ознайомлення з сучасними інструментами онлайн-комунікації.

Значущі результати / досягнення проєкту. У результаті реалізації проєкту створено інтерактивну презентацію на платформі Prezi https://prezi.com/view/YXy47XIU3QdjhCoIM7Sf/?referral_token=8XDweylnB3FN,

яка містить інформаційні матеріали приклади цифрової комунікації та рекомендації щодо безпечного й етичного спілкування в онлайн-середовищі. Проєкт сприяв розвитку цифрової грамотності учасників, формуванню культури онлайн-спілкування та підвищенню рівня обізнаності щодо правил відповідальної поведінки в цифровому середовищі. Учасники отримали знання про особливості комунікації в інтернеті, навчилися розпізнавати потенційні ризики онлайн-спілкування та засвоїли основні принципи безпечної і ефективної взаємодії в мережі.

Етапи реалізації проєкту / зміст проєкту:

На підготовчому етапі. Здійснено ознайомлення з платформою Prezi, визначено тему, мету та завдання проєкту, а також проаналізовано інформаційні джерела щодо цифрового спілкування.

На організаційному етапі. Розроблено структуру презентації та здійснено підбір актуальних матеріалів. Практичний етап передбачав створення інтерактивної презентації, її наповнення змістом, візуалізацію інформації та поширення серед цільової аудиторії.

На підсумковому етапі проведено аналіз ефективності проєкту, узагальнено результати та сформульовано висновки.

Перелік основних заходів проєкту:

У межах проєкту реалізовано такі заходи:

1. Ознайомлення з платформою Prezi та створення презентації;
2. Підготовка інформаційних матеріалів про цифрове спілкування;
3. Розміщення матеріалів і поширення їх серед молоді через цифрові канали;

4. Популяризація культури відповідального онлайн-спілкування.

Висновки. Отже, реалізація проєкту засвідчила ефективність використання цифрових інструментів у молодіжній роботі. Використання платформи Prezi дозволило створити сучасний та візуально привабливий освітній продукт, що сприяв підвищенню рівня цифрової культури, розвитку навичок комунікації та формуванню відповідальної поведінки в онлайн-середовищі. Проєкт має практичну значущість і може бути використаний як інструмент формування безпечного та ефективного спілкування в цифровому світі.

Додатки

Переваги цифрової комунікації

Глобальність та доступність: можливість спілкуватися з людьми на великій відстані в будь-який час.

Швидкість: миттєва передача інформації та обмін даними.

Економічна ефективність: часто дешевше або безкоштовно, ніж традиційні засоби зв'язку.

Збереження інформації: текстові повідомлення, фото та документи зберігаються та доступні для перегляду пізніше.

Подолання бар'єрів: людям, які соромляться, легше почати спілкуватися онлайн завдяки анонімності та можливості обдумати відповідь.

Види спілкування в цифровому світі

Електронна пошта: для офіційного листування та обміну важливими документами.

Месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp): для швидкого повсякденного спілкування.

Соціальні мережі (Facebook, Instagram, Twitter): для публічного та приватного спілкування, обміну контентом.

Форуми та блоги: для обговорення конкретних тем у тематичних спільнотах.

Аудіо та відеокommунікація (VoIP, Zoom, Google Meet): для дзвінків, робочих зустрічей та дистанційного навчання.

*Ілліна Ольга Володимирівна,
доцентка кафедри соціальних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Діяльність організацій соціального спрямування з вразливими групами населення.

Анотація проєкту. Соціальна робота з вразливими групами населення посідає важливе місце в спектрі надання соціальних послуг. Особливу роль у наданні соціальних послуг даній категорії населення відіграють соціальні служби і громадські організації. Здобувачі спеціальності 231 «Соціальна робота» в ході професійної підготовки проходять Навчальну практику в соціальних установах та службах. Метою даної освітньої компоненти є ознайомлення здобувачів вищої освіти з основним змістом роботи установ соціального обслуговування, що функціонують у системі соціальних служб; з особливостями професійної діяльності фахівців різного профілю, що працюють у даних установах; оволодіння здобувачами вищої освіти технологіями соціальної діяльності шляхом включення їх у різні види технологічної, культурно-дозвіллевої та виховної роботи, формування професійнозначущих і особистісних якостей, активної позиції майбутнього фахівця у галузі соціальної роботи. В ході проходження даного виду практики відбувається актуалізація, поглиблення і закріплення теоретичних знань з соціально-педагогічних дисциплін та про професійну діяльність соціального працівника, формування умінь застосовувати ці знання на практиці. Здобувачі знайомляться з планами роботи служби чи закладу, з формами, методами, технологіями соціальної роботи в наданні соціальної допомоги різним категоріям населення.

Однак, для формування компетенцій необхідних для роботи з вразливими групами населення потрібно застосовувати можливості неформальної освіти. Шляхом, який великою мірою сприяє формуванню таких компетентцій, на нашу думку, є зустрічі з фахівцями-професіоналами, які організовувались на базі соціальних служб і громадських організацій. Проєкт тривав чотири місяці, а саме з вересня 2025 року по грудень 2025 року.

Учасники проєкту: здобувачі третього курсу спеціальності «Соціальна робота», 8 осіб, які не тільки вивчали теоретичні основи соціальної роботи з вразливими групами населення, а і знайомились з практичними аспектами й проблемними моментами такої діяльності.

Цілі та завдання проєкту.

Метою проєкту було надати майбутнім фахівцям знання про соціальну роботу з вразливими групами населення, сформуванню теоретичну і практичну бази, необхідні для здійснення такої діяльності, сприяти формуванню у них необхідних для цієї діяльності компетенцій.

Основними завданнями проєкту було:

- визначити значення соціальної роботи з вразливими групами населення як важливого напрямку роботи соціального працівника;
- ознайомити з сутністю соціальної роботи з вразливими групами населення, її метою і завданнями, основними групами клієнтів;
- формувати компетенції учасників проєкту як основу їх подальшої успішної професійної діяльності.

Результати проєкту є поглиблення знань майбутніх фахівців соціальної сфери в галузі соціальної роботи з вразливими групами населення.

Етапи реалізації проєкту:

- I. Підготовчий (вересень-жовтень 2025 р.). Ознайомлення учасників проєкту з основами соціальної роботи з вразливими групами населення та завданнями проєкту неформальної освіти, що реалізується.
- II. Реалізаційний (жовтень-листопад 2025 р.). Участь у зустрічах з професіоналами, які надають соціальні послуги вразливим групам населення.
- III. Інформаційно-оцінювальний (грудень 2025 р.). Узагальнення отриманих результатів.

В межах проєкту відбулись:

Зустріч з директором КУ "Другий інклюзивно-ресурсний центр"

Шовтюк Аллою Миколаївною

Здобувачі третього курсу спеціальності Соціальна робота не лише відвідали КУ "Другий інклюзивно-ресурсний центр", але й поглиблено дослідили його внутрішню структуру. Ми були вражені високим рівнем професіоналізму фахівців та систематичністю їхньої роботи. Працівники центру особисто провели екскурсію по своїх кабінетах, детально розкриваючи аспекти своєї роботи з дітьми, які мають порушення. Вони не лише демонстрували приміщення для індивідуальних консультацій та групових занять, але й поділилися конкретними прикладами ефективного використання цих просторів. Кожен кабінет оснащений передовими засобами навчання і розвитку дітей. Щиро вдячні директору центру Шовтюк Аллі Миколаївні, та всьому колективу за змістовну зустріч.

*Фото 1. Зустріч з директором КУ "Другий інклюзивно-ресурсний центр" Шовтюк
Аллою Миколаївною (справа перша)*

Екскурсія до Центру надання адміністративних послуг

"Прозорий офіс"

Здобувачі 3 курсу спеціальності "Соціальна робота" відвідали Центр надання адміністративних послуг "Прозорий офіс". У приміщенні Прозорого офісу на першому поверсі надають адміністративні послуги. Зокрема, там можна зареєструвати бізнес, отримати пропуску чи виписку, вирішити питання з міграційною службою та пенсійним фондом, тощо. На другому поверсі служби, які надають соціальні послуги – пільги, субсидії, державні соціальні допомоги та інші. Прозорий офіс є інклюзивним, аби люди з інвалідністю теж могли безперешкодно отримати необхідні їм послуги. Крім того в цій будівлі розташовано Центр Життєстійкості, а поруч Соціальну кухню Caritas-Spes.

Фото 2,3 Експерсія до Центру надання адміністративних послуг "Прозорий офіс"

Зустріч "Безбар'єрність - це коли можеш"

На базі Соціальної служби для молоді ЖДУ відбулася зустріч з Данилом Зелінським - амбасадором безбар'єрності у рамках Всеукраїнської кампанії соціальних змін "Безбар'єрність - це коли можеш", головою ГО "Освіта рівних можливостей", членом національної збірної України з паракрате, багаторазовим чемпіоном України з цього виду спорту, членом Комітету стратегічного розвитку Української федерації карате з питань інклюзії та Євгеном Черноштаном - провідним фахівцем Житомирської академії поліції з питань ветеранської політики, учасником бойових дій, ветеран війни. Говорили про безбар'єрну комунікацію в Житомирській громаді.

Фото 4. Зустріч з Данилом Зелінським

Візит до Молодіжного центру Житомирщини #kreativ_space

Молодіжний центр Житомирщини #kreativ_space – це простір для підтримки і розвитку молодих людей, в якому кожен може знайти справу до душі. Цікаві майстер-класи, зустрічі, культурно-мистецькі заходи, заходи неформальної освіти. Все це і набагато більше для змістовного дозвілля молоді. В цьому змогли переконатись здобувачі третього курсу спеціальності Соціальна робота, які разом з доценткою кафедри соціальних технологій Ольгою Ілліною завітали до Центру.

Зустріч з співробітниками

ГО "Перспектива"

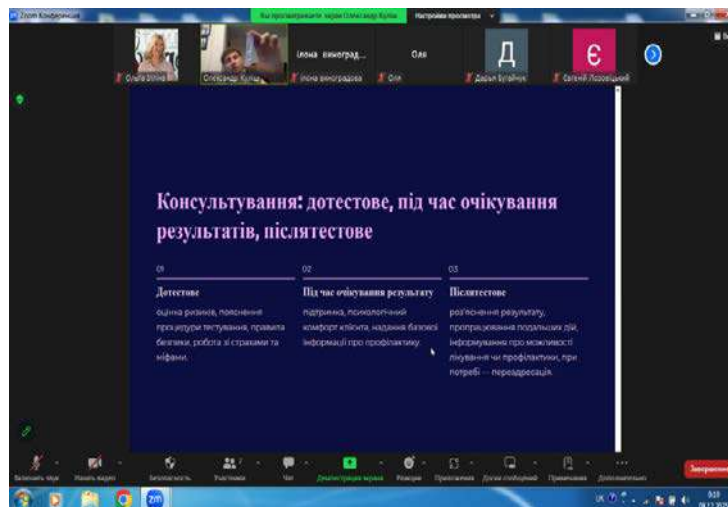
Студенти спеціальності "Соціальна робота" Житомирського Державного Університету імені Івана Франка відвідали ГО "Перспектива". Працівники організації поділилися досвідом, розповіли про напрямки роботи, виклики та успіхи у сфері соціальної підтримки вразливих груп населення. Студенти ставили багато цікавих і змістовних запитань - про супровід клієнтів, взаємодію з державними структурами, бар'єри у доступі до медичних та соціальних послуг.

Онлайн - зустріч з консультантом з соціальних питань

Благодійної організації «100% Життя. Київський регіон»

Відбулася зустріч здобувачів 3 курсу спеціальності Соціальна робота з консультантом з соціальних питань Благодійної організації «100% Життя. Київський регіон» Кулішем Олександром. Нам розповіли про діяльність організації, її мету та завдання. Проговорили про складні та позитивні моменти соціальної роботи з особами з ризикованою поведінкою.

*Фото 5. Скрін зустрічі з Кулішем Олександром - консультантом з соціальних питань
Благодійної організації «100% Життя. Київський регіон»*

Висновки. Отже, такий неформальний підхід до організації практики дає можливість розширювати професійний горизонт і сприяє формуванню необхідних професійних компетенцій у майбутніх фахівців соціальної сфери.

*Конончук Анастасія Олександрівна,
студентка I курсу
спеціальності III Дитячі та молодіжні служби
Коляденко Світлана Миколаївна,
доцентка кафедри соціальних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

***Використання E-bookua як цифрового інструмента під час
викладання ОК «Цифрова молодіжна робота»***

Анотація проєкту. У процесі вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» було досліджено платформу E-bookua <http://e-bookua.org.ua/> - електронну онлайн-бібліотеку, що надає доступ до широкого спектру книг українською мовою. Платформа дозволяє користувачам читати літературу онлайн або завантажувати її, що забезпечує зручний доступ до освітніх і художніх ресурсів у будь-який час.

Учасники проєкту: студенти I курсу спеціальності «Дитячі та молодіжні служби».

Цільова аудиторія: користувачі різного віку (без вікових обмежень), які зацікавлені у читанні, саморозвитку та використанні цифрових ресурсів для навчання і дозвілля.

Мета проєкту. Ознайомлення з можливостями платформи E-bookua та формування навичок використання електронних бібліотек для навчання, саморозвитку і проведення вільного часу.

Значущі результати / досягнення проєкту.

У ході реалізації проєкту було досліджено функціонал платформи та визначено її освітній потенціал. Встановлено, що платформа:

- забезпечує вільний доступ до літератури українською мовою;
- сприяє розвитку читацької культури;
- підтримує процес самонавчання;
- розширює можливості отримання інформації у цифровому форматі.

Учасники проєкту набувають практичних навичок роботи з електронними бібліотеками та цифровими джерелами інформації.

Етапи реалізації проєкту / зміст проєкту

Підготовчий етап. Ознайомлення з платформою, аналіз її структури та функціональних можливостей.

Організаційний етап. Вибір літератури різних жанрів та напрямів відповідно до інтересів користувачів.

Практичний етап. Робота з платформою: пошук, читання та аналіз електронних книг.

Підсумковий етап: Оцінка ефективності використання платформи та узагальнення результатів.

Перелік основних заходів проєкту.

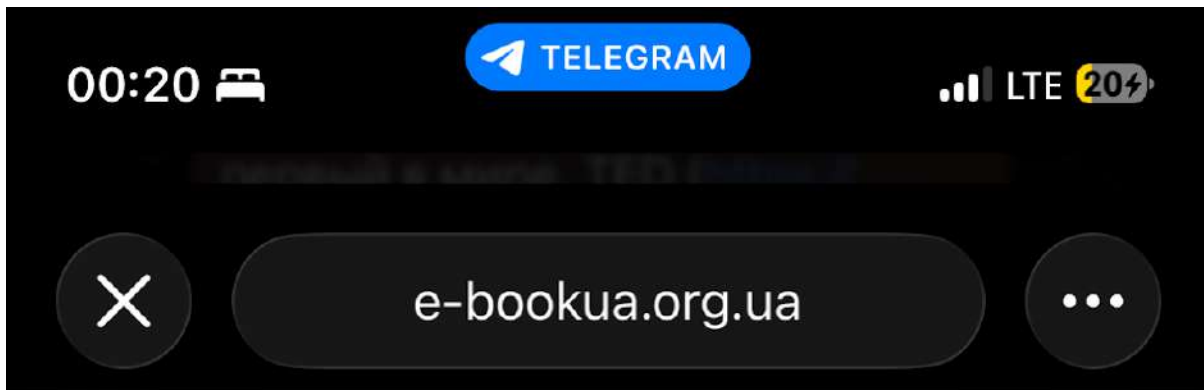
1. Ознайомлення з платформою E-bookua <http://e-bookua.org.ua/> як цифровою бібліотекою.
2. Використання електронних ресурсів для читання та навчання.
3. Популяризація цифрового читання серед різних вікових груп.

4. Аналіз доступності та ефективності використання платформи.

Фішки проєкту:

- **Універсальність:** підходить для будь-якого віку.
- **Безкоштовний доступ:** можливість користування без фінансових витрат.
- **Освітня цінність:** поєднання навчання і дозвілля.
- **Цифрова грамотність:** розвиток навичок роботи з онлайн-ресурсами.
- **Самонавчання:** користувач сам обирає темп і зміст читання.
- **Доступність:** використання з будь-якого пристрою (телефон, планшет, ПК).

Висновки. Платформа E-bookua є ефективним цифровим інструментом для організації читання та саморозвитку користувачів різного віку. Її використання сприяє формуванню інформаційної культури, розвитку читання та підвищенню рівня цифрової грамотності. Проєкт має практичну значущість.

[Головна](#)
[Контакти](#)
[Мобільна версія](#)
[Реклама](#)

[Розширений пошук](#)

Розділи сайту

- Класика
- Ігри онлайн
- Біографії
- Історичний роман, пригод
- Фантастика, фентезі
- Детективи, боски
- Любовні романи
- Сучасна проза
- Наука і освіта
- Батькам і дітям
- Українські народні казки
- Різне
- Цікаві статті
- Новини України
- Аудіокниги
  - Зарубіжна література
  - Українська література
  - Дитячі
- Підручники
  - Інше мова онлайн
  - Підручники за 1 клас
- Шкільні твори/5 КЛАС
  - Твори з позитиву мовлення
  - Твори з української літератури
  - Твори з зарубіжної літератури
- Енциклопедія практичної психології
  - Виховання дітей
  - Особистість, соціум

Головні новини

Магія чисел: як дата твого народження визначає твою долю?
За законами нумерології в нашій даті народження закладено особливу кількість долі, яка

Фонд Unchain Fund запустив банківську картку, на яку регулярно надсилає €25 для жінок та дітей.
Фонд Unchain Fund запустив банківську картку, на яку регулярно надсилає €25 для

Як подати заяву на компенсацію втраченого через війну житла?
Отримати компенсацію за втрату житла через бойові дії тепер можна через мобільний додаток...

Українські лікарі та психологи консультують безкоштовно та онлайн. Куди звертатися за допомогою?
Клініки, сервіси та платформи, які допоможуть подбати про фізичне здоров'я та ментальний стан

Авторизація

Найпопулярніші книги

Книги в жанрі фантастики та фентезі українською скачати безкоштовно

Битва королів. Мартін Джордж

Розділ: Фантастика, фентезі |

Фантастична сага «Пісня льоду й полум'я» давно завоювала серця читачів у всьому світі, перекладена більш як на 20 мов і продається мільйонними накладками. Друга книга циклу — «Битва королів» — це історія зради й підступу, хаосу й руїни, бо вже почалася братовбивча війна за стародавній Залізний трон, від якої здригнеться земля... [Читати далі](#)

Коментарі [0]

Буря мечів. Мартін Джордж

Розділ: Фантастика, фентезі |

У неприступному замку плете мережі витонченої змови могутня чернокніжниця ... У далеких, холодних землях збирає сили юний володар Півночі Робб від будинку Старк ... Нові і нові воїни сходяться під прапори Даенеріс Бурерожденної, правлячої останніми з решти в світі драконів ... Але нині в розгортається пожежа битв вступають ще й інші - армія живих мерців, яких не зупинити ні владою зброї, ні владою магії. Буря мечей гряде в Семи Королівства - і багато впадуть під ударом цієї бурі ... [Читати далі](#)

Коментарі [0]

00:20
LTE 20%

X
e-bookua.org.ua
⋮

Головна
Контакти
Мобільна версія
Регістрація

Розділи сайту

- Класика
- Ігор онлайн
- Біографії
- Історичний роман, повість
- Фантастика, фентези
- Детективи, босоніж
- Любовні романи
- Сучасна проза
- Наука і освіта
- Військам і дітям
- Українські народні казки
- Різна
- Цікаві статті
- Новини України
- Аудіокнижки
  - Загублена література
  - Українська література
  - Дитячі
- Підручники
  - Вищема мова онлайн
  - Підручники за 1 клас
- Шкільні твори КЛАС
  - Теорії з розвитку мовлення
  - Теорії з української літератури
  - Теорії з зарубіжної літератури
- Енциклопедія практичної психології
  - Використання дітей
  - Особистість, соціум

МММАКСИМУМ ЗАДОВОЛЕННЯ В МОМЕНТІ

Любовні романи українською скачати безкоштовно

Японський коханець

Розділ: Любовні романи |

Ісабель Альенде
Японський коханець

Альма Беласко й Ірина Базілі, різні за віком, походженням, соціальним станом – не мали б ніколи зустрітися... [Читати далі](#)

Коментарі [0]

Затемнення Стефені Маєр

Розділ: Любовні романи |

Затемнення

У книзі "Затемнення" Стефані Майєр показує зовсім іншу сторону життя вампірів, повний небезпеки. Виявляється, у Едварда і його сім'ї є заклияті вороги - інші вампіри. Протистояння з ними відкриває шокуючі факти про вампірське існування і непросте минуле родичів Едварда. Письменниця наповнила цю частину вампірської саги...

Коментарі [0]

Молодий місяць Стефені Маєр

Розділ: Любовні романи |

Молодий місяць

Якщо в першій частині "Сутінкової саги" центральним персонажем є Едвард – ми бачимо у всіх деталях його суперечливий образ, знайомимося з його родиною, звичками та способом життя вампірів, то в книзі "Молодий місяць" читач спостерігає за життям Джейкоба – за його дорослішанням, внутрішнім світом... [Читати далі](#)

Коментарі [0]

Услід за вітром

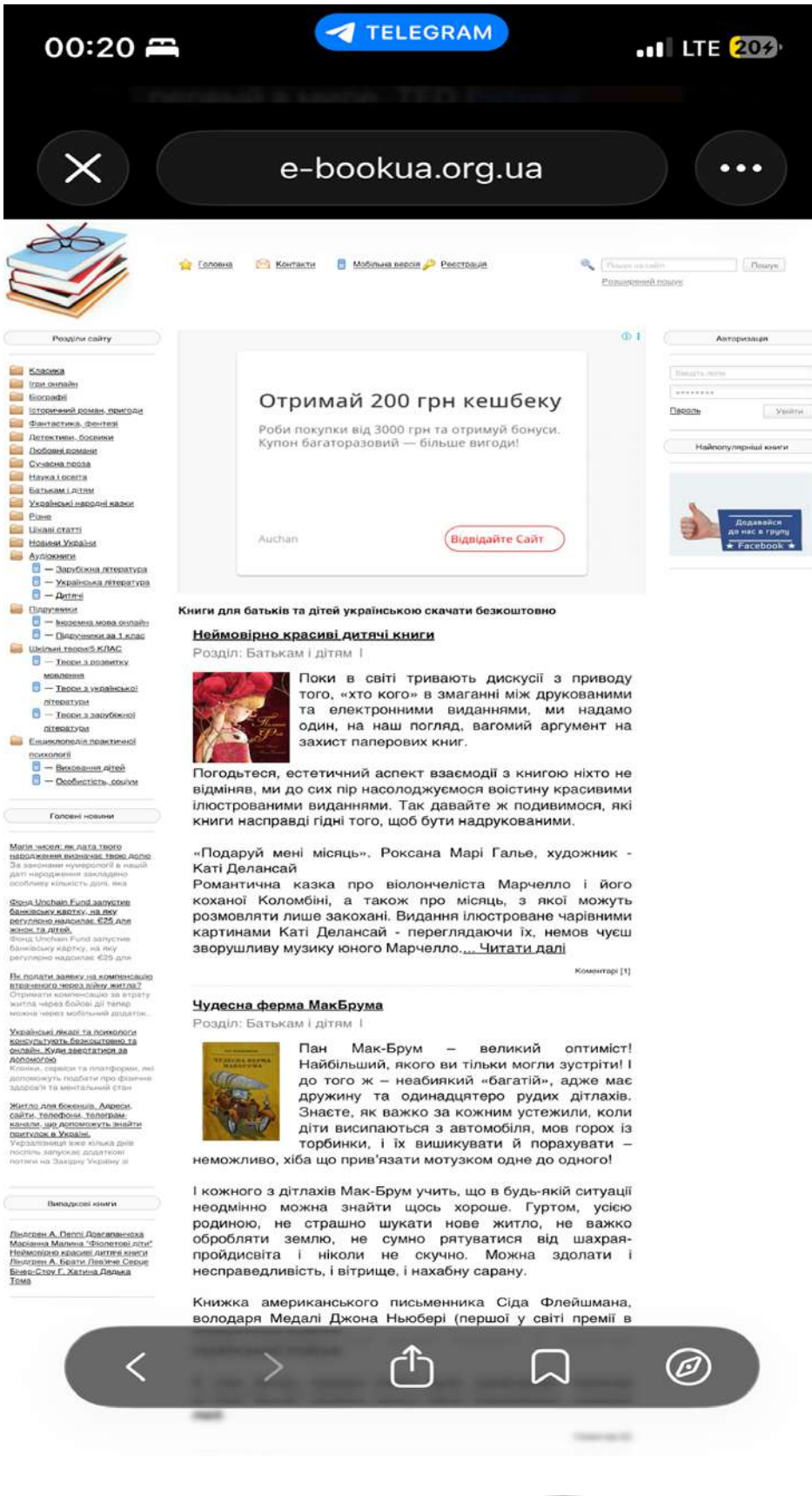
Розділ: Любовні романи |

Услід за вітром

Під час екскурсії до Клеванського замку четверо однокласників – Руслана, Анна,

Випадкові книги

Услід за вітром
Касця Ірина "90 квілин трав"
Григорівська
Рубіна
Життя книги

*Опанасюк Ангеліна Олександрівна,
студентка I курсу
спеціальності III Дитячі та молодіжні служби
Коляденко Світлана Миколаївна,
доцентка кафедри соціальних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Використання III технологій у процесі вивчення

ОК «Цифрова молодіжна робота»

Анотація. У межах вивчення інформаційних технологій у роботі з молоддю було створено вірш, а потім пісенний твір - «Весняний поріг» <https://suno.com/s/udhpl6JfKs2xskH7>, який відображає внутрішній світ молодої людини, її емоційний зв'язок із рідним домом, природою та близьким оточенням. Пісня поєднує елементи лірики, ностальгії та сучасної молодіжної культури. У процесі створення було використано можливості штучного інтелекту, зокрема платформу Suno, що дало змогу згенерувати музичний супровід та реалізувати повноцінний аудіоформат твору.

Ініціатор проєкту: викладач ОК «ЦМР» доц. Коляденко Світлана Миколаївна, співорганізатор - Конончук Анастасія Олександрівна.

Учасники проєкту: студенти I курсу спеціальності «Дитячі та молодіжні служби»

Мета роботи. Метою створення пісні є передача емоційного стану людини, яка знаходиться між міською метушнею та спокоєм рідного дому, а також розвиток навичок творчого письма, римування та використання сучасних цифрових інструментів, зокрема штучного інтелекту.

Зміст та ідейне наповнення твору

Пісня «Там мій поріг» розкриває тему повернення до витоків - до місця, де людина відчувається спокійно та гармонійно. У першому куплеті змальовується контраст між шумним містом і тихим селом, що символізує внутрішню потребу в спокої. Образи природи (город, картопля, дощ, альтанка) створюють атмосферу затишку, щирості та простоти. Приспів виступає ключовим елементом, що передає ідею дому як місця сили. Другий куплет додає сучасності через образи руху, друзів, спілкування, що робить пісню близькою молодіжній аудиторії. Бридж підкреслює головну думку: попри ритм міста, людина завжди повертається до свого внутрішнього спокою.

Структура пісні. Пісня має сучасну структуру: куплет (Verse), передприспів (Pre-Chorus), приспів (Chorus), другий куплет, бридж (Bridge), фінальний приспів.

*І. Весна у місті — сонце і шум,
Та серце тягне у тишу і дум.
Туди, де село і знайомий поріг,
Де город зелений тягнеться в бік.
Де картопля сходить рядком за рядком,
І пахне земля теплом і дощем.
Де альтанка стара пам'ятає слова,
І сміх там лунає - живе, не мина.
Де друзі збираються ближче під вечір,
Де час пролітає швидко й без межі.
І тихо на вулиці дихає вечір,
А в грудях так легко - хоч знову б іти.*

Приспів:

*Там мій поріг,
Там мій спокій.
Там мій поріг,*

Там мій спогад.

Там мій поріг,

Де серце живе.

Там мій поріг,

І кличе мене.

II. Мотоцикл реве десь по тихій дорозі,

І вітер несе ті знайомі тривоги.

А захід повільно фарбує поля,

І сонце ховається десь за гілля.

Настя сміється - і світ ожива,

І кожна хвилинка - як щира слова.

Цигарка тліє у тиші розмов,

Дим розчиняє сліди всіх думок.

І в цих простих, невігаданих днях.

Є щось таке рідне, що не відпустить.

Коли на подвір'ї стихає напруга,

То хочеться жити, любити і йти.

Приспів:

Там мій поріг,

Там мій спокій.

Там мій поріг,

Там мій спогад.

Там мій поріг,

Де серце живе.

Там мій поріг,

І кличе мене.

III. Нехай у місті шумить і квапить,

Нехай за вікном не стихає день.

Та я повертаюсь туди, де правда,

Де кожен світанок торкається тінь.

Приспів:

Там мій поріг,

Там мій спокій.

Там мій поріг,

Там мій спогад.

Там мій поріг,

Де серце живе.

Там мій поріг,

І кличе мене.

Використання цифрових технологій. У процесі створення пісні було застосовано інструменти штучного інтелекту, зокрема платформу Suno, яка дозволяє генерувати музику на основі тексту. Це дало можливість поєднати авторський текст із автоматично створеним музичним супроводом, що значно розширює можливості творчої діяльності молоді.

Значущі результати. У ході роботи було розвинено навички написання пісенного тексту; сформовано вміння передавати емоції через художні образи; опановано використання ШІ у творчій діяльності; створено завершений музичний продукт.

Висновки. Отже, використання штучного інтелекту у створенні творчих продуктів є сучасним та ефективним інструментом розвитку творчого потенціалу молоді. Поєднання авторського тексту та цифрових технологій відкриває нові можливості для самовираження, робить процес створення музики доступнішим та актуальним у сучасному освітньому середовищі.

*ЗАЛІБОВСЬКА-ІЛЬНИЦЬКА Зоя Володимирівна,
доцентка кафедри соціальних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Група ініціатив « Створи і презентуй модель майбутньої сім'ї клієнта»

Анотація проєкту. Одним із основних завдань майбутніх фахівців соціальної сфери є виробити у себе здатність якісно мінімізувати проблеми клієнта і його сім'ї. А. Склярук виділяє три типи проблемних сімей: 1) сім'ї, що знаходяться на межі виживання і не здатні забезпечити мінімум життєво важливих потреб; 2) сім'ї, члени яких мають серйозні порушення здоров'я, що впливає на життєдіяльність усіх членів сім'ї; 3) сім'ї, які мають слабкі емоційні зв'язки, а подружжя – низький ступінь задоволеності сімейними відносинами [2]. Розуміння сім'ї клієнта, як консервативної малої групи, що зіштовхується з унікальними ситуаціями, труднощами, суперечностями, які виникають в обмеженому життєвому просторі, є актуальним в умовах воєнного часу.

Війна докорінно змінила життя української сім'ї, спровокувала серйозні випробування для родини, змінила цінності, додала небажаних соціальних ролей «внутрішньо переміщена особа», «члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни», «члени сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць », «мобілізовані» та ін.

Сім'я стає місцем та умовою постійної реалізації власного досвіду, знань людей, основним з вирішальних чинників становлення та розвитку особистості. Шляхи вирішення проблем у сім'ї клієнта можна прослідкувати у напрацюваннях А. Склярук, О. Поліщук, Т.Яблонської та ін. В умовах воєнного

стану майбутні фахівці соціальної сфери мають розуміти, що кожна сім'я володіє внутрішніми ресурсами та потенціалом для розвитку.

Здобувачі вищої освіти, які навчаються за ОП Освітня програма 231 Соціальна робота / Соціальна робота; 10 Соціальна робота та консультування / Соціальна робота. Соціальна медіація; П11 Дитячі та молодіжні служби / Молодіжна робота Житомирського державного університету імені Івана Франка долучилися до групи ініціатив «Створи і презентуй модель майбутньої сім'ї клієнта», що дало їм можливість удосконалювати професійні компетентності, навчатися проводити онлайн-опитування з клієнтами, розробляти напрямки розвитку сім'ї клієнта у майбутньому, спробувати себе учасником проєкту.

Час проведення проєкту: 12.02.2026 -01.06.2026

Ініціатор: Залібовська-Ільніцька Зоя Володимирівна, кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри соціальних технологій соціально-психологічного факультету Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Учасники: Здобувачі вищої освіти, які навчаються за ОП Освітня програма 231 Соціальна робота / Соціальна робота; 10 Соціальна робота та консультування / Соціальна робота. Соціальна медіація; П11 Дитячі та молодіжні служби / Молодіжна робота: 14Бд-МолР, 15Бд-СоцМ, 33Бд-Соцрб, 3СБд-Соцрб а саме: Виноградова Ілона Віталіївна, Іщенко Крістіна Русланівна, Куліш Олександр Володимирович, Лукомська Ольга Сергіївна, Островська Карина Олександрівна, Ференець Світлана Анатоліївна та ін. Здобувачі освіти 1;3,4 курсів у кількості 20 осіб. Вікова категорія: від 18 до 21 років.

Актуальність проєкту. На сьогодні фахівці соціальної сфери не стоять осторонь проблем сім'ї, а активно продукують свої ідеї на мінімізацію проблем

отримувачів соціальних послуг. Оскільки причини дитячої злочинності, залежної поведінки, інших негараздів значною мірою зумовлені не сприятливою сімейною ситуацією – асоціальним способом життя батьків, бездоглядністю дитини, наявністю конфліктів або сімейного насильства, емоційним неприйняттям дитини, фрустрацією її базових потреб, то створення моделей майбутньої сім'ї клієнта спонукало здобувачів вищої освіти до аналізу теоретичного матеріалу щодо проблемних питань роботи з сім'єю (законодавчих актів щодо сім'ї; криз сім'ї, криз особистості, життєвих криз; методів, форм, засобів роботи з сім'єю, класифікація сімей, систематизації літературних джерел та ін..) та використання практичних навичок для розробки і презентації моделей майбутньої сім'ї клієнта. Здобувачам вищої освіти варто створювати моделі майбутньої сім'ї клієнта, оскільки це є практикою продумування дій фахівця соціальної сфери, який буде навчати клієнта відновлювати позитивні ресурси та захисні фактори для розвитку і самореалізації кожного свого члена сім'ї, задовольняти потреби дитини.

Основна ідея. На початку вивчення освітньої компоненти «Соціальна робота з сім'єю» здобувачам вищої освіти було запропоновано створити модель власної

*Рис 1. Малюнок майбутньої сім'ї клієнта
(автор Лукомська Ольга Сергіївна)*

Групи ініціатив «Створи і презентуй модель майбутньої сім'ї клієнта», практикує збагачення комунікативного досвіду майбутніх фахівців соціальної сфери, формуємо аналітичні навички, м'які навички (soft skills), завдяки яким майбутні фахівці соціальної сфери можуть успішно аналізувати, взаємодіяти в команді під час розв'язання будь-яких робочих завдань, соціальних задач щодо моделювання майбутньої сім'ї клієнта. Для прикладу, соціальна задача: «Оленка віком 17 років проживає у прийомній сім'ї, навчається в 11 класі. Сім'я складається прийомної доньки Олени, матері Ірини (39 років) та батька Ігоря (35 років). Дитина була усиновлена до одруження матері Ірини з батьком Ігорем. Ірині (матері) у 21 рік прогнозували безпліддя, це спонукало жінку до усиновлення Олени. Одружились Ірина з Ігорем рік тому, коли йому було 34 а їй 38. Проживають в місті у багатоквартирному будинку, працюють. *Проблемна ситуація:* Олена не була проти одруження, але вона проти того, щоб Ігоря записали батьком у свідоцтві про народження. На даний момент дівчина менше спілкується з матір'ю, має образи, хоче жити окремо від батьків. Мати звернулася до фахівця соціальної сфери (автор Івченко Євгеній Олександрович)

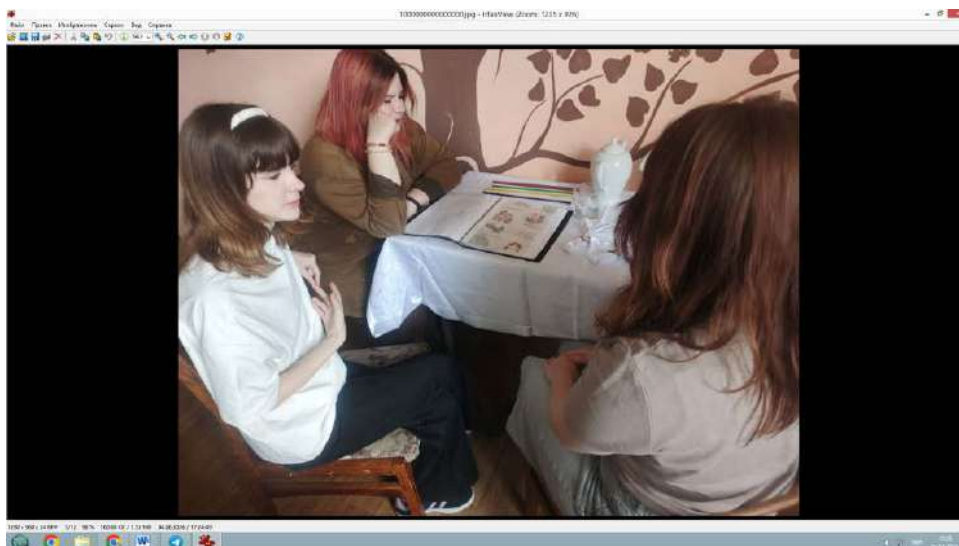

Рис 2. Обговорення ідей щодо моделювання сімей клієнтів.

Проводимо заняття у формі круглих столів, інтерактивних занять, де кожний учасник обговорює свою ідею сім'ї клієнта, візуалізує її у моделі.

Значущі результати проєкту. На основі отриманих знань та сформованих компетентностей здобувачі вищої освіти створили моделі майбутніх сімей клієнтів. Презентація напрацювань групи ініціатив «Створи і презентуй модель майбутньої сім'ї клієнта» підтвердила високий рівень обізнаності здобувачів вищої освіти з питань мінімізації проблем сім'ї клієнта за допомогою попереднього моделювання ситуації.

Учасники групи ініціатив «Створи і презентуй модель майбутньої сім'ї клієнта» усвідомили, що для мінімізації проблем клієнта, потрібно створити модель його сім'ї. Це полегшує роботу фахівця соціальної сфери, унаочнює ситуацію. Форма моделі може бути авторською, проте має враховувати такі складники: кількість членів сім'ї, їх вік, взаємодію між членами сім'ї, місце роботи батьків, статус, ресурсну основу та ін..

Зміст проєкту.

- 1. Організаційний етап.** Проведення круглого столу зі здобувачами 2-3-4 курсів спеціальності 23 Соціальна робота. Виступи студентів на конференції.
- 2. Підготовчий етап.** Планування структури групи ініціатив «Створи і презентуй модель майбутньої сім'ї клієнта» Запис здобувачів вищої освіти до групи. Підготовка і презентаційний виступ.
- 3. Реалізаційний етап.** Систематичне проведення занять на різних локаціях (фото, звітна документація).
- 4. Оціночний етап.** Оцінка учасників щодо участі в заходах. Усне обговорення.

Перелік основних заходів проєкту. Члени групи ініціатив «Створи і презентуй модель майбутньої сім'ї клієнта» провели оприлюднення свої

напрацювань на звітній конференції. Розроблені онлайн-форми для опитування клієнтів можуть бути використанні під час бакалаврських досліджень здобувачів вищої освіти.

Рис 6. Малюнок майбутньої сім'ї клієнта (автор Виноградова Ілона Віталіївна)

Висновок. Узагальнимо, моделювання майбутньої сім'ї клієнта (або власної майбутньої сім'ї студента) сприяло формуванню у здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОП Освітня програма 231 Соціальна робота / Соціальна робота; 10 Соціальна робота та консультування / Соціальна робота. Соціальна медіація; П11 Дитячі та молодіжні служби / Молодіжна робота: 14Бд-МолР, 15Бд-СоцМ, 33Бд-Соцрб, 3СБд-Соцрб професійної компетентності, зацікавило інтерактивною формою роботи, дозволило закріпити теоретичний і практичний матеріал з освітньої компоненти «Соціальна робота з сім'єю».

*Конончук Анастасія Олександрівна,
студентка I курсу
спеціальності III Дитячі та молодіжні служби
Коляденко Світлана Миколаївна,
доцентка кафедри соціальних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Використання бібліотечної платформа Litcentr під час викладання

ОК «Цифрова молодіжна робота»

Анотація проєкту. У процесі вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» було досліджено платформу Litcentr - український літературний онлайн-ресурс, який поєднує функції електронної бібліотеки, творчої платформи та спільноти авторів. Платформа надає можливість користувачам публікувати власні тексти, брати участь у конкурсах, взаємодіяти з іншими авторами та читачами, а також знайомитися з сучасною українською літературою.

Учасники проєкту : студенти I курсу спеціальності «Дитячі та молодіжні служби».

Цільова аудиторія: користувачі різного віку (без вікових обмежень), які цікавляться літературою, творчістю, самовираженням та цифровими платформами.

Мета проєкту: ознайомлення з можливостями платформи Litcentr та використання її як інструменту розвитку творчих здібностей, цифрової грамотності та літературної активності дітей і молоді.

Значущі результати / досягнення проєкту. У процесі реалізації проєкту було визначено, що платформа: дозволяє публікувати власні тексти та розвивати письменницькі навички; забезпечує участь у літературних конкурсах і проєктах; сприяє комунікації між авторами та читачами; формує цифрову творчу спільноту. Користувачі можуть створювати власні матеріали, брати участь у форумах і впливати на рейтинг публікацій, що стимулює активність і розвиток.

Етапи реалізації проєкту / зміст проєкту.

Підготовчий етап: Ознайомлення з платформою, її структурою та можливостями для публікації контенту.

Організаційний етап: Вибір напрямів діяльності (читання, написання текстів, участь у конкурсах).

Практичний етап: Робота з платформою <https://litcentr.in.ua/> : створення або аналіз літературних матеріалів, участь у творчих активностях.

Підсумковий етап: Оцінка ефективності платформи як інструменту розвитку творчості та узагальнення результатів.

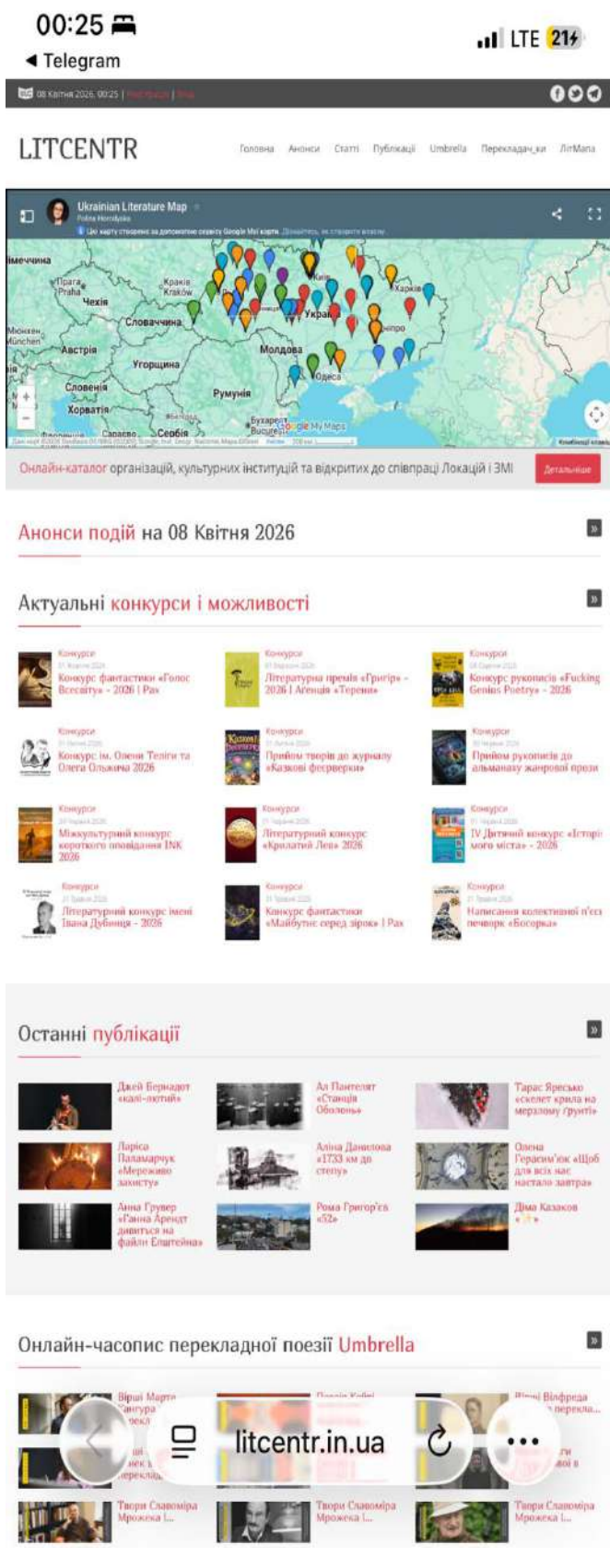
Перелік основних заходів проєкту:

1. Ознайомлення з платформою Litcent <https://litcentr.in.ua/> як літературним цифровим ресурсом.
2. Використання платформи для читання та публікації текстів.
3. Участь у конкурсах та творчих проєктах.
4. Аналіз взаємодії користувачів у літературній онлайн-спільноті.

Фішки проєкту:

- **Це платформа для самовираження:** можна публікувати власні твори.
- **Це-літературна спільнота:** взаємодія з авторами та читачами.
- **Це-конкурси та активності:** можливість проявити себе.
- **Це - рейтингова система:** оцінювання робіт іншими користувачами.
- **Це-розвиток soft skills:** креативність, комунікація, критичне мислення.
- **Це-український літературний контент:** підтримка сучасної української літератури.

Висновки. Платформа Litcentr <https://litcentr.in.ua/> є ефективним цифровим інструментом для розвитку творчих здібностей та залучення молоді до літературної діяльності. Її використання сприяє формуванню цифрової культури, розвитку письма та комунікації в онлайн-середовищі. Проєкт має практичну значущість і може бути використаний у сфері цифрової молоді роботи як платформа для творчого розвитку та самореалізації

*Опанасюк Ангеліна Олександрівна,
студентка I курсу
спеціальності III Дитячі та молодіжні служби
Коляденко Світлана Миколаївна,
доцентка кафедри соціальних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

***Використання ресурсів онлайн-бібліотеки «Буквоїд» у процесі вивчення
ОК «Цифрова молодіжна робота»***

Анотація. У результаті вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» було реалізовано проєкт із використанням ресурсів електронної бібліотеки «Буквоїд», спрямований на розвиток читацької культури, мовлення та критичного мислення молоді. Бібліотека надає доступ до сучасних літературних і публіцистичних матеріалів, що є важливим джерелом знань у цифровому середовищі.

Ініціатор проєкту: викладач ОК «Цифрова молодіжна робота» доц. Коляденко Світлана Миколаївна, співорганізатор - Конончук Анастасія Олександрівна.

Учасники проєкту: студенти I курсу спеціальності «Дитячі та молодіжні служби». Цільова аудиторія - діти та молодь віком від 14 до 35 років, які зацікавлені у розвитку читацьких і комунікативних навичок.

Мета проєкту: розвиток читацької культури, мовленнєвих навичок і критичного мислення молоді шляхом використання матеріалів онлайн-бібліотеки «Буквоїд», а також формування вміння ефективно працювати з цифровими інформаційними ресурсами.

Значущі результати / досягнення проєкту. У межах проєкту було опрацьовано матеріали онлайн-бібліотеки «Буквоїд», зокрема літературні твори, статті та публіцистику. Це сприяло розширенню світогляду учасників, розвитку навичок аналізу тексту та формуванню культури мовлення. Учасники навчилися працювати з електронними бібліотеками, знаходити необхідну інформацію, критично її оцінювати та використовувати для власного розвитку.

Етапи реалізації проєкту / зміст проєкту:

На підготовчому етапі. Здійснено ознайомлення з онлайн-бібліотекою «Буквоїд», визначено тему, мету та завдання проєкту, а також проведено аналіз доступних ресурсів.

На організаційному етапі. Було здійснено підбір літературних і публіцистичних матеріалів відповідно до тематики проєкту.

Практичний етап: Передбачав читання, аналіз та обговорення матеріалів, а також застосування отриманих знань у навчальній і комунікативній діяльності.

На підсумковому етапі: Проведено узагальнення результатів, оцінку ефективності використання бібліотеки та формулювання висновків.

Перелік основних заходів проєкту.

У межах проєкту реалізовано такі заходи:

1. Ознайомлення з можливостями онлайн-бібліотеки «Буквоїд»;
2. Підбір і опрацювання літературних та публіцистичних матеріалів;
3. Аналіз прочитаного та обговорення змісту;
4. Формування навичок роботи з цифровими бібліотеками;
5. Популяризація читання серед молоді.

Висновки: Отже, використання онлайн-бібліотеки «Буквоїд» є ефективним засобом розвитку читацької культури, мовлення та критичного мислення молоді. Робота з цифровими бібліотечними ресурсами сприяє підвищенню рівня інформаційної грамотності та саморозвитку. Проєкт має практичну значущість і може бути використаний у молодіжній роботі як інструмент освітнього та інтелектуального розвитку.

Re: цензії

- 11.04.2026 | Михайло Жабарин
«Земля гниє» Михайла Сидорківського
- 11.04.2026 | Оксана Бібік
Мандрило в «змієній саїті» Юрія Бондаренка
- 11.04.2026 | Євген Білошан
Тутешні час і люди
- 11.04.2026 | Тетяна Таракан
До сьвіта, прихди́мо, х рідними
- 09.04.2026 | Анастасія Воронен
Сонця заходять, та не згасе
- 04.04.2026 | Маргарита Паша
А хто скаже, що наш світ є істинним, реальним?
- 03.04.2026 | Микола Миславен
Білий
Бунт проти розуму як антисоціалізаційний протест
- 01.04.2026 | Вікторія Веріца
Ігор Павлюк: «Біль любові, Дівчина Біль»
- 01.04.2026 | Ірина Білик
На межі нового народження
- 01.04.2026 | Нікола Греч
Потий, люві до́сі тривас

Видавничі новинки

- Прозовий дебют Надії Пирник «Та ж жінка, він ніколи тобі не давить»...»
- Книга | Буковід
- Сайчук Світлана «Дратва тиша»
- Книга | Буковід
- «Безрозумна» Лорен Робертс: пошукта vs обов'язок та повалені імперії
- Книга | Буковід
- Ігор Павлюк «Голод і любов»
- Книга | Буковід
- Олена Свішчук «Слово не мовчу»...»
- Книга | Буковід
- Світлана Марчук «Мариня»
- Книга | Буковід
- Олександр Скрипник «НОВАТА» прогортає української еміграції, Розсережчній аркамі»
- Книга | Буковід
- Анатолій Амолін, Сергій Гайдашук, Валентин Астасюк «Віва Україна 2026»
- Книга | Буковід
- Дібра Сільверман «Я не вірю в астрологію, Зорина мурашкі, як змінос життя»
- Книга | Буковід
- Наоми Вільямс «Павистка Х, або Жінка з палати №3»
- Книга | Буковід

Всі новинки

Тексти | Видання | Бізнес | Інтерв'ю

Пошук

Пошук

Шукати

Алфавітний покажчик авторів: А Б В Г Д Е Ж З И І Й К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ъ Я

Було знайдено 20 матеріалів за запитом "1000 поцілунків"

1. «Сім днів і вузол смерті» (роман) Сергія Пантеса
— Приколосив, що з туди-нісю? Ой, великий на світі — давайди по давайди. У принципі, це ще кращий час, інколи, згадай, ма люда з дому в тову пору висовали, — диво втомлено умікнувся Вінок. — Ні, треба рукатис, коні справді люди, — потягуєсь...
2. «Примі двох морей» III ч. Рубенко Юрій
Часть 3. Українське лето Чого бавив від китга? Яким шляхом їду до ран? Чи Біль нестарий обираю, Чи неосічене каяття... Немас тривої мети: Благати шаста біла кров Я не шукав шлях до волі... Коли присягнуно піть... (Т. Семеновна 2016) 45. Кіровоградской ГАЙШник (жовт...)...
3. Я зняю Василь, Елпан-Благодійний
Любов — кошмар, любов — наруга, Любов — змушення над собою... Я знаю — кров останню виліє, Коли до серця припадає. Я знаю — нерви стануть дрип'ям, Коли очика поведе. Але я кліну, кліну, кліну: — Відуй!.. Придай! — і близько стань. На мене...
4. ШПЮБНА НІЧ Олександр Астаф'єв
(Оповідання) Я приїхав до рідного села Капустинці на початку березня 1983 року. Уже наступала весна, та зима ще не хотіла змиритися з тим, що пора її пройшла, що мають настати теплі дні пробудження землі і докопаної природи і продовжувала чекати...
5. Червона зима Володимир Сосюра
І Лисичо над Днечин... де висно дим заводу, музика у садку та потім в сні годі... Вас не забув мені, як рідну Трепо Рату... Про вас мої пісні під снігом біг завівали... На щабель, часта ми до Суздальки ходили, за це глотали мам одядено четвертак. Та по чомусь давеш в половецьких любляли... О сніжинко...
6. Твої листи... Песа Українка
Твої листи завжди пахнуть зов'язанми трояндами, ти, мій бідний, за яким каїт! Ляки, тоні пахощі, моя спогад про мусь любов, минулу мрію. І нідар так не вражас тогор мого серця, як сі пахощі, тожко, людо, але невідрайно, невідрайно нагадуєть воно мені про те, що мис серця віщує...
7. Сіпльки в тобі поцілунки? Світлана Богдан
Сіпльки в тобі поцілунки? Десяті мільйони — зробили. Пускаєш їх по одному, Наме свій дух — на волю, Шпелеси на волю ні луно, «Рідко моє, рідко!» Серце злого дому, Сайто мого болі. Збираєш, пай кажу, Маршутки нас не перемають, Бєв кривоге...
8. Несе у жертву болем колишнім... Тетяна Бондар
несе у жертву болем колишнім обмертлий аїс на колосній санді погансьї світї чепалі тижні та прелітати дорозу аїсї! І відлучать від поцілунка бо руки свої правича до тіла зєв перобила з насильничим маїоніза сармоте торломи очима коли дожавило останє...
9. Небї сонця Володимир Гіомалєв
РІВНОВАГА. Не бути названим, не бути багатим. Не бути нічим, ні добрим, ні злим. Із лівля роів аїсєв охлести багаті, Де все вреновожить одні лише дим. Не бути перком, не бути вищандом. Не бути у натовпі, чи поза ним. Авторграфі літа на сотнях квантанції повоєнних дерев...
10. Мої губи до́сі болять від твоїх поцілунків... Оксана Івківа Блакитська
Мої губи до́сі болять від твоїх поцілунків. Сонордо і пристрасно ти проминаєш в мою сутність. Розпанакуєш мою душу навіть і піть кров з прісмаком авасгери Кроє, насичено високоснимі мартіє і давешнім глєвом з найблєжочого влєску Та ввєвєвєвє, наче йогурт, мою плавму, Ма кров мені...

Дізнатися більше Книги

Останні події

- 11.04.2026 | 08:40
Хороші відомості та журналістської віданості, у Києві презентують книжку Фаїна Малюхистки «Облога Маріуполя»
- 09.04.2026 | 08:40
В Україні запускається Kogal Books - перше видавництво, повністю орієнтоване на жіночу аудиторію
- 11.04.2026 | 08:40
Україна на Bologna Children's Book Fair 2026: хто представить країну в Італії
- 11.04.2026 | 08:39
Вектор Круглов у фіналі «EY Півдирськємь року 2026»
- 07.04.2026 | 11:11
Книга Артура Діона «Гемінґвей нікого не знає з підкореного світу. 8 індивідуальних вправ до кінця року»
- 07.04.2026 | 11:08
Українське слово у саїті: 100 перекладів наших книжок вилітуть у 33 країнах
- 04.04.2026 | 11:08
Перша в Україні спірус-сервіс: READBERRY запускає лінійку «главних» книжок із школою піантності
- 04.04.2026 | 11:08
Україно на Брюссельському книжковому ярмарку: дискусії, переклади та боротьба за європейські полиці
- 04.04.2026 | 10:28
Купувати не мовля та стратегії: у Відні презентували книгу Вероніки Чекалюк «Tasty Communication»
- 03.04.2026 | 07:46
Трамвай книги: квав аїсїл на Павальній повертається в оновленому форматі

Всі події

22:04 TELEGRAM bukvoid.com.ua

Події Видавничі новинки Рецензії Інфотека Чат Бібліотека Кримінальне читиво

Головна \ Електронна бібліотека

Електронна бібліотека

Що шукаємо: скрізь

Алфавітний покажчик авторів: **А Б В Г Д Е Є Ж З И І Й К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ъ Ю Я**

Свіжі надходження творів у бібліотеку:

<p>Дружба Валентина Романюк 08.11.2025 Есе</p> <p>так вже сталося, ти не вийшов... Тарас Федюк 08.09.2025 Поєсія</p> <p>Пустеля ока плаче у пісок... Василь Кузан 08.08.2025 Поєсія</p> <p>Золота нива (новела) Віктор Палинський 06.08.2025 Поєсія</p> <p>Скрипіння сталевих чобіт десь серед вишень... Пауль Целан 01.07.2025 Поєсія</p> <p>Останній прапор Пауль Целан 01.07.2025 Поєсія</p> <p>Міста при ріках... Сергія Жалан 01.07.2025 Поєсія</p> <p>все що не зробив - тепер вже ні... Тарас Федюк 25.06.2025 Поєсія</p> <p>зустрінемось в києві мила недвлячесь нв... Тарас Федюк 23.06.2025 Поєсія</p> <p>тато просив зайти... Олег Кошарев 25.06.2025 Поєсія</p> <p>ПОЧИНАЄТЬСЯ Олег Кошарев 25.06.2025 Поєсія</p> <p>ОБ'ЄКТ ВОГНИК Олег Кошарев 25.06.2025 Поєсія</p> <p>ЖИТНИЙ КИТ Олег Кошарев 25.06.2025 Поєсія</p> <p>ПОРТРЕТ КАФЕ ЗЗАДУ Олег Кошарев 25.06.2025 Поєсія</p> <p>Хтось спробує продати це як перемогу... Сергія Жалан 15.05.2025 Поєсія</p> <p>Триумфальна арка Юрія Гумареса 14.05.2025 Поєсія</p> <p>Муза Юрія Гумареса 14.05.2025 Поєсія</p> <p>Страта Юрія Гумареса 14.05.2025 Поєсія</p> <p>АРМІЙСЬКІ ВІРШІ Микола Істин 24.04.2025 Поєсія</p> <p>напевно це найважче... Анатолія Дісторонія 11.03.2025 Поєсія</p>	<p>Лілі Марлен Сергія Жалан 18.10.2025 Поєсія</p> <p>Скоропис Сергія Жалан 15.08.2025 Поєсія</p> <p>Лиця (новела) Віктор Палинський 06.08.2025 Поєсія</p> <p>Сорок дев'ять – не Прип'ять... Олег Коротаєв 08.07.2025 Поєсія</p> <p>З жерстяними дахами, з теплом невляштованості... Сергія Жалан 01.07.2025 Поєсія</p> <p>Сорочка мертвих Пауль Целан 01.07.2025 Поєсія</p> <p>Робочий чат Сергія Таммуші 25.06.2025 Поєсія</p> <p>шабля сива світ іржавий... Тарас Федюк 25.06.2025 Поєсія</p> <p>ВАШ ПЛЯЖ НАШ ПЛЯЖ ВАШ Олег Кошарев 25.06.2025 Поєсія</p> <p>біле світло тіла... Олег Кошарев 25.06.2025 Поєсія</p> <p>добре аж дивно... Олег Кошарев 25.06.2025 Поєсія</p> <p>КОЛІР? Олег Кошарев 25.06.2025 Поєсія</p> <p>БРАТИ СМІТТЯ Олег Кошарев 25.06.2025 Поєсія</p> <p>ЗАЙДІТЬ ЗАЙДІТЬ Олег Кошарев 25.06.2025 Поєсія</p> <p>Нерозбірливо і нечітко... Сергія Жалан 15.05.2025 Поєсія</p> <p>Чуття Юрія Гумареса 14.05.2025 Поєсія</p> <p>Мовчання Юрія Гумареса 14.05.2025 Поєсія</p> <p>Архіваріус (новела) Віктор Палинський 14.05.2025 Поєсія</p> <p>чоловік захотів стати рибою... Анатолія Дісторонія 20.03.2025 Поєсія</p> <p>хто тебе признає критиком часу... Анатолія Дісторонія 11.03.2025 Поєсія</p>
---	--

[Перейти до повного списку...](#)

Останні

15.04.2026 | 19.4
Хроніки вижи
журналістськ
Києві презен
Євгена Малю
Маріуполі»

15.04.2026 | 18.2
В Україні зап
Books - перш
повністю орі
аудиторію»

11.04.2026 | 89.1
Україна на Во
Book Fair 202
країну в Італі

11.04.2026 | 88.5
Віктор Круглє
Підприємець

07.04.2026 | 11.1
Книга Артура
нічого не зна
іноземних ви

07.04.2026 | 11.0
Українське сл
переклади н
вийдуть у 33

06.04.2026 | 11.0
Перша в Укра
READBERRY
«гарячих» ки
пікантності

06.04.2026 | 10.4
Україна на Бр
книжковому і
переклади та
європейські і

03.04.2026 | 09.2
Кудінарія як і
Відні презент
Вероніка Чек
Communicati

30.03.2026 | 13.4
Травний зніг
Павальній п
оновленому і

Всі події

*Коляденко Світлана Миколаївна,
доцентка кафедри соціальних технологій
Івченко Євгеній,
студент I курсу
спеціальності П10 Соціальна робота та консультування
Татарченко Олена,
лаборант кафедри соціальних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Організація «Місяця підтримки осіб з інвалідністю» у

Житомирському державному університеті імені Івана Франка

Анотація проекту. З 3 листопада по 3 грудня 2025 року у Житомирському державному університеті імені Івана Франка був проведений «Місяць підтримки осіб з інвалідністю» час, коли ми отримали змогу не просто говорити про доброту, а проявляти її діями.

Учасники проекту: колектив викладачів і студентів Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Цілі проекту:

1. Проведення благодійного ярмарку для збору коштів для замовлення і виготовлення елементів універсального дизайну: базових брайлівських табличок, щоб кожен міг вільно орієнтуватися у просторі; тактильно-контрастної жовтої стрічки з відбиваючою лінією, аби пересування стало безпечнішим; тактильних індикаторів самоклеючих для зручного позначення сходів, переходів та зон небезпеки;
2. Проведення марафону для збору ігор та іграшок для інклюзивних дітей, щоб кожна дитина відчула радість спілкування й розвитку; рор-уп книжок та

яскравих, об'ємних видання, що допомагають дітям з порушеннями зору пізнавати світ через дотик.

Значущі результати:

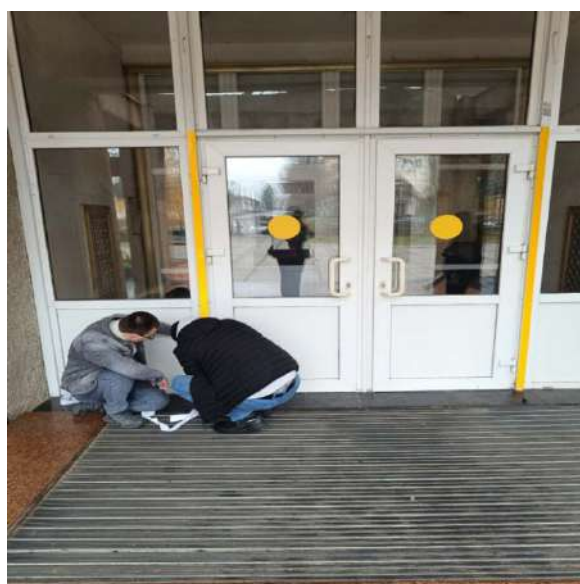
- у результаті благодійного ярмарку було зібрано 9.708 грн. ;
- на цю суму було закуплено матеріали забезпечення універсального дизайну для корпусів університету №1 та № 4;
- встановлені всі матеріали у зазначених корпусах університету протягом місяця;
- інклюзивні дидактичні ігри та іграшки, що були зібрані в результаті благодійного марафону були передані до Житомирської обласної бібліотеки для дітей та юнацтва.

Етапи реалізації проекту.

- 1) Проведення попередньої роботи по підготовці місячника безбар'єрності в університеті (створення ініціативної групи, виготовлення реклами, пошук партнерів тощо).
- 2) Розробка реклами та організація проведення благодійного марафону і ярмарку.
- 3) Підрахунок коштів та пошук підприємства, що може виготовити матеріали універсального дизайну.
- 4) Виготовлення і розташування базових брайлівських табличок, тактильно-контрастної жовтої стрічки з відбиваючою лінією, тактильних індикаторів самоклеючих для зручного позначення сходів, переходів та зон небезпеки на об'єкти корпусів університету.
- 5) Збір і передача інклюзивних дидактичних ігор та іграшок до Житомирської обласної бібліотеки для дітей та юнацтва.

Перелік основних заходів проекту: благодійний марафон, благодійний ярмарок, розташування матеріалів універсального дизайну, передача дидактичних ігор соціальним партнерам СССМ університету.

*Конончук Анастасія Олександрівна,
студентка I курсу
спеціальності III Дитячі та молодіжні служби
Коляденко Світлана Миколаївна,
доцентка кафедри соціальних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Використання освітньої платформи LogicLike під час викладання

ОК «Цифрова молодіжна робота»

Анотація проєкту. У процесі вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» було досліджено освітню платформу LogicLike — інтерактивний онлайн-сервіс для розвитку логічного мислення дітей віком від 4 до 12 років. Платформа пропонує навчання у форматі гри: короткі завдання, різні рівні складності, система досягнень і миттєвий зворотний зв'язок. Це дозволяє утримувати увагу дітей та робить навчання цікавим і доступним.

Ініціатором проєкту стала викладачка ОК «ЦМР» доц. Коляденко Світлана Миколаївна.

Учасники проєкту. Студенти I курсу спеціальності «Дитячі та молодіжні служби».

Цільова аудиторія: діти віком від 4 до 12 років, які користуються цифровими пристроями та потребують розвитку логічного мислення, уваги й базових математичних навичок.

Мета проєкту: ознайомлення з можливостями платформи LogicLike та використання її інструментів для розвитку логічного мислення, уваги, пам'яті та базових когнітивних навичок у дітей.

Значущі результати / досягнення проєкту. У ході реалізації проєкту було апробовано можливості LogicLike як навчального інструменту для дітей молодшого віку. Учасники встановили, що платформа:

- розвиває логіку через ігрові завдання;
- формує навички послідовного мислення;
- покращує концентрацію уваги;
- стимулює інтерес до навчання через гейміфікацію.

Діти, які виконують завдання, отримують миттєвий результат, що сприяє самоконтролю та мотивації.

Етапи реалізації проєкту / зміст проєкту

Підготовчий етап: Ознайомлення з платформою LogicLike, аналіз її функцій та відповідності віковим особливостям дітей 4–12 років.

Організаційний етап: Вибір категорій завдань (логіка, математика, увага, просторове мислення) та адаптація їх під різні вікові групи.

Практичний етап: Проходження інтерактивних вправ, тестування рівнів складності, аналіз реакції дітей на формат завдань.

Підсумковий етап: Оцінка ефективності платформи <https://logiclike.com/uk> як інструменту навчання та розвитку, формування висновків.

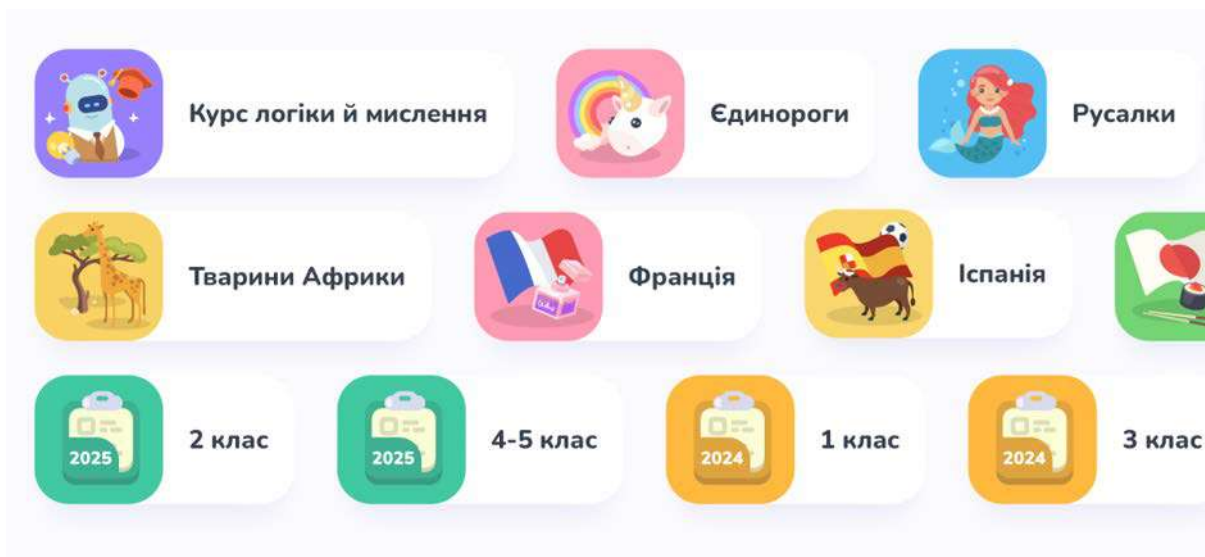
Перелік основних заходів проєкту

1. Ознайомлення з платформою LogicLike як цифровим освітнім інструментом.
2. Використання інтерактивних логічних ігор у навчанні дітей.
3. Залучення дітей до навчання через гейміфікацію.
4. Аналіз результатів виконання завдань та рівня зацікавленості дітей.

Фішки проєкту:

- Гейміфікація: рівні, бали, нагороди - дитина навчається як у грі.
- Адаптивність: складність завдань підлаштовується під рівень розвитку дитини.
- Мікронавчання: короткі завдання (1 - 3 хв.), що ідеально для дітей.
- Безпечне середовище: відсутність відкритих коментарів і ризиків соцмереж.
- Візуальний формат: яскравий дизайн і зрозумілий інтерфейс.
- Миттєвий фідбек: дитина одразу бачить результат і помилки.
- Розвиток soft skills: логічне мислення, уважність, самостійність.

Висновки. Платформа LogicLike є ефективним інструментом для розвитку логічного мислення дітей віком 4–12 років. Ігровий формат навчання значно підвищує мотивацію та залученість дітей до логічних вправ, а також сприяє формуванню базових інтелектуальних навичок. Проєкт має практичну цінність і може бути використаний у сфері цифрової молодіжної роботи як сучасний інструмент розвитку дітей у цифровому середовищі.

23:50 LTE 11%

Спробувати негайно

Діти зайняті — батьки спокійні

Займайтеся вдома, в машині, у черзі, з друзями, у бабусі, замість мультиків і нудьги!

Доступно на будь-якому пристрої

Короткі завдання в будь-якій ситуації

logiclike.com

23:49 LTE 10%

Дарина О.
Львів

4500+
Захопливих завдань

30+
Тем

2 000 000+
Задоволених родин

Вибір року
Логіка та математика

Голова для ді

Тисячі занять на безліч тем у одному місці

iclike.com

*Опанасюк Ангеліна Олександрівна,
студентка I курсу
спеціальності ІІІ Дитячі та молодіжні служби
Коляденко Світлана Миколаївна,
доцентка кафедри соціальних технологій
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

***Використання платформи УкрЛіб у процесі добору художньої літератури
для дітей різних вікових категорій у процесі вивчення
ОК «Цифрова молодіжна робота»***

Анотація. У результаті вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» було реалізовано проєкт із використанням можливостей електронної бібліотеки УкрЛіб, спрямований на популяризацію читання серед дітей різного віку. У межах проєкту було здійснено добір художньої літератури для трьох вікових категорій: дошкільного, молодшого шкільного та підліткового віку. Платформа надає доступ до широкого спектра творів української та світової літератури, що сприяє формуванню читацьких інтересів і розвитку особистості дитини.

Ініціатор проєкту: викладачка ОК «Цифрова молодіжна робота» доц. Коляденко Світлана Миколаївна, співорганізатор - Конончук Анастасія Олександрівна.

Учасники проєкту: студенти I курсу спеціальності ІІІ «Дитячі та молодіжні служби».

Мета проєкту є: формування інтересу до читання у дітей різного віку, розвиток мислення, уяви та мовлення через використання художньої літератури

з електронної бібліотеки УкрЛіб, а також формування навичок добору якісної літератури відповідно до вікових особливостей.

Значущі результати / досягнення проєкту. У процесі реалізації проєкту було сформовано повний перелік рекомендованої літератури для різних вікових категорій:

1. Дошкільний вік (3–6 років) :

1. «Українські народні казки»
2. «Казки про тварин»
3. «Казки народів світу»
4. «Коли ще звірі говорили» Іван Франко
5. «Лис Микита» Іван Франко
6. «Дитячі оповідання» Василь Сухомлинський
7. «Веселі казки»
8. «Чарівні казки»
9. «Українські народні легенди»
10. «Казки для дітей»

2. Початкові класи (6–10 років) :

1. «В країні сонячних зайчиків» Всеволод Нестайко
2. «Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії» Галина Малик
3. «Лис Микита» Іван Франко
4. «Коли ще звірі говорили» Іван Франко
5. «Пригоди Піноккіо» Карло Коллоді
6. «Маленький принц» Антуан де Сент-Екзюпері
7. «Чарівник країни Оз» Лаймен Френк Баум

8. «Пригоди Тома Соєра» Марк Твен
9. «Пеппі Довгапанчоха» Астрід Ліндгрєн
10. «Мауглі» Рєдьярд Кіплінг

3. Підлітки (11–15 років) - книги:

1. «Тореадори з Васюківки» Всеволод Нєстайко
2. «Таємниця козацької шаблі» Зірка Мензатюк
3. «Захар Беркут» Іван Франко
4. «Дорогою ціною» Михайло Коцюбинський
5. «Климко» Григір Тютюнник
6. «Блакитна дитина» Анатолій Дімаров
7. «Гуси-лебєді летять» Михайло Стельмах
8. «Кайдашева сім'я» Іван Нечуй-Левицький
9. «Зачарована Дєсна» Олександр Довженко
10. «Над Кодацьким порогом» Адріан Кашєнко

Учасники проєкту здобули навички добору літератури відповідно до вікових особливостей дітей, аналізу художніх творів та визначення їх виховного значення.

Етапи реалізації проєкту / зміст проєкту:

На підготовчому етапі було здійснено ознайомлення з електронною бібліотекою УкрЛіб <https://www.ukrlib.com.ua/> , визначено мету та завдання проєкту.

Організаційний етап передбачав добір літератури відповідно до вікових категорій дітей.

Практичний етап включав аналіз змісту творів, їх класифікацію та формування списків рекомендованої літератури.

На завершальному етапі підбито підсумки та оцінено ефективність використання електронної бібліотеки.

Перелік основних заходів проєкту:

1. Пошук і добір художніх творів;
2. Аналіз літератури;
3. Формування списків рекомендованих книг;
4. Розвиток навичок роботи з електронними ресурсами;
5. Популяризація читання серед дітей.

Висновки. Отже, використання електронної бібліотеки УкрЛіб є ефективним засобом формування читацької культури дітей різного віку. Проєкт сприяв розвитку навичок добору літератури, аналізу художніх творів та використання цифрових ресурсів у професійній діяльності. Він має практичне значення та може бути використаний у роботі педагогів і соціальних працівників.

*Літяга Інна Володимирівна,
доцентка кафедри соціальних технологій
Бордяківська Віталіна,
студентка I курсу
спеціальності ІІО Соціальна робота та консультування,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Використання навчально-виховної колективної гри для молоді

«Твій вибір: стосунки, згода, відповідальність»

Анотація. У ході вивчення ОК «Методика соціальної роботи» та «Технології соціальної роботи» для здобувачів спеціальності Соціальна робота було використано навчально-виховну колективну гру для молоді «Твій вибір: стосунки, згода, відповідальність». Використання гри передбачає її використання у безпечному, інтерактивному форматі.

Ініціатори гри: ГО «Скрина корисних справ» (авторки: Шевчук Ганна – керівниця проєкту, Давиденко Оксана – голова ГО «Скрина корисних справ»), Літяга Інна - кандидатка педагогічних наук, доцентка, викладач ОК «Методика соціальної роботи», «Технології соціальної роботи».

Учасники гри: студенти III курсу спеціальності Соціальна робота.

Метою гри є: формування культури безпечних і здорових взаємовідносин, знання правил та застосування їх у реальному житті.

Значущі результати. У результаті використання гри було вивчено, проаналізовано терміни, визначення, які стосуються правил і розуміння їх у житті, формування культури безпечних і здорових взаємовідносин.

Учасники гри розвинули навички:

- переведення теми сексуальної освіти з табу в усвідомлене обговорення;
- формування моделі поведінки через усвідомлений вибір;
- навчати діяти, а не тільки знати;
- розуміння алгоритму дій у складних ситуаціях;
- зміна установки щодо згоди, відповідальності, кордонів.

Етапи реалізації гри.

На підготовчому етапі було озвучено правила гри, які передбачали підготовку до гри, організаційні моменти, систему нарахування балів.

Перший раунд передбачав вправу на знання термінів і визначень (необхідно було з'єднати термін з його правильним визначенням, кількість карток розподілялась порівно між командами. Терміни, які використовувались: аборт, насильство, контрацепція, ризики неповнолітнього сексу, менструація, мастурбація, ПСШ, сексуальна експлуатація та торгівля людьми, полюція та ін.

У **другому раунді** учасникам пропонувались твердження, які стосуються сексуальної освіти, прав, здоров'я та стосунків. Основним завданням було визначення чи є ці твердження правдивими чи хибними (правда-брехня). За необхідності варто проводити обговорення тверджень. Варто враховувати, що певна кількість тверджень базується на статистичних даних, тому варто

періодично враховувати зміни у статистиці та нормативно-правовій базі. Наприкінці раунду необхідно провести обговорення у форматі дискусії.

Третій раунд передбачав озвучування ситуацій і відповідей учасників за допомогою відповідних карток для актуалізації знань термінології з даної тематики. У кінці раунду варто також обговорити ситуації.

У ході четвертого раунду команди отримували ситуативні завдання з відображенням реальних життєвих ситуацій, пов'язаних з темами кордонів, насильства, тиску, згоди, відповідальності. Метою даного раунду є те, що запропоновані кейси створені для формування особистих кордонів, усвідомлення наслідків різних рішень у стосунках, відпрацювання навичок відповідальної поведінки. Команди мають обговорити і озвучити відповіді щодо виходу з певної ситуації. Ведучий бере участь в обговоренні, коментує, редагує ситуації. У кінці раунду також варто обговорити ситуації, почути думки усіх команд.

Для формування системного підходу у роботі з сексуальними вихованням підлітків та молоді наприкінці гри рекомендовано провести коротке анкетування для визначення стратегії подальшої роботи у даному напрямку.

У межах проєкту було проведено гру зі здобувачами освіти III курсу спеціальності Соціальна робота «Твій вибір: стосунки, згода, відповідальність» (ГО «Скрина корисних справ» (авторки: Шевчук Ганна – керівниця проєкту, Давиденко Оксана – голова ГО «Скрина корисних справ»)).

Висновки. Проведення гри сприяло формуванню знань про стосунки, згоду та відповідальність. цінним є те, що розробниці планують проводити її серед школярів з метою формування безпечних взаємовідносин.

Додатки

*Конончук Анастасія Олександрівна,
студентка I курсу
спеціальності III Дитячі та молодіжні служби
Коляденко Світлана Миколаївна,
доцентка кафедри соціальних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Використання додаткових можливостей платформи MindMeister

<https://www.mindmeister.com/>

у процесі вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота»

Анотація. У межах вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» було створено схему (асоціативний куш) на тему «Що для вас означає стресовий стан» за допомогою інформаційної платформи MindMeister <https://www.mindmeister.com/>.

Метою роботи є: візуалізація індивідуального сприйняття стресу через структурування асоціацій, що дозволяє краще зрозуміти емоційні, фізичні та поведінкові прояви даного стану. Схема є ефективним інструментом для роботи з підлітками, оскільки допомагає усвідомити власні переживання та навчитися їх вербалізувати.

Учасники: студенти I курсу спеціальності «Дитячі та молодіжні служби».

Цільова аудиторія: підлітки та молодь, які стикаються зі стресовими ситуаціями у повсякденному житті.

Мета проєкту. Через створення схеми дослідити суб'єктивне розуміння стресового стану та представити його у вигляді структурованої схеми для подальшого використання у молодіжній роботі.

Основний зміст проєкту. Схема «Стресовий стан» побудована за принципом асоціативного куща, де центральне поняття розкривається через основні змістові блоки. До структури схеми можуть входити такі компоненти:

- Емоційний рівень: тривога, страх, дратівливість, паніка, розгубленість;
- Фізичні прояви: напруга в тілі, прискорене серцебиття, втома, порушення сну;
- Когнітивний рівень: негативні думки, відчуття перевантаження, невпевненість у собі;
- Поведінкові реакції: уникання, замкнутість, агресія, прокрастинація;
- Причини виникнення: навчальне навантаження, конфлікти, соціальний тиск, життєві зміни;
- Наслідки: емоційне виснаження, зниження продуктивності, погіршення самопочуття.

Така структура дозволяє комплексно розглянути стресовий стан як багатовимірне явище.

Практичне значення. Використання схеми сприяє розвитку емоційної обізнаності, допомагає підліткам краще розуміти власний стан та визначати причини стресу. Інструмент може бути застосований у тренінгах, груповій роботі, індивідуальних консультаціях, а також у цифровому середовищі (зокрема в MindMeister).

Висновки. Схема «Що для вас означає стресовий стан» є ефективним способом візуалізації внутрішніх переживань людини. Її використання у молодіжній роботі дозволяє не лише структурувати знання про стрес, але й сприяє розвитку навичок саморефлексії та емоційної регуляції. Таким чином,

асоціативні схеми виступають дієвим інструментом у роботі з підлітками та можуть широко використовуватися у практиці соціальної та психологічної допомоги.

Схема «Що для вас означає стресовий стан» як інструмент візуалізації емоційного досвіду

*Опанасюк Ангеліна Олександрівна,
студентка I курсу
спеціальності III Дитячі та молодіжні служби
Коляденко Світлана Миколаївна,
доцентка кафедри соціальних технологій
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Використання інтерактивної платформи ThingLink у процесі вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота»

Анотація. У результаті вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» було реалізовано проєкт із використанням онлайн-платформи ThingLink, спрямований на створення інтерактивного освітнього контенту. Даний сервіс дозволяє перетворювати звичайні зображення на інтерактивні матеріали шляхом додавання спеціальних міток із текстом та мультимедійними елементами. Для початку роботи з платформою необхідно пройти реєстрацію та створити власний обліковий запис.

Ініціатор проєкту: викладачка ОК «Цифрова молодіжна робота» доц. Коляденко Світлана Миколаївна, співорганізатор - Конончук Анастасія Олександрівна.

Учасники проєкту: студенти I курсу спеціальності «Дитячі та молодіжні служби».

Метою проєкту є: формування цифрових навичок, розвиток творчого мислення та вміння створювати інтерактивний контент за допомогою сучасних онлайн-інструментів.

Значущі результати / досягнення проєкту. У процесі роботи учасники ознайомилися з можливостями платформ ThingLink <https://www.thinglink.com/> , пройшли реєстрацію та створили власні облікові записи. Вони навчилися створювати інтерактивні проєкти, додавати мітки до зображень і наповнювати їх текстовою інформацією. У результаті було створено інтерактивне зображення у вигляді кімнати, де кожен елемент має коротке пояснення.

Етапи реалізації проєкту / зміст проєкту.

На підготовчому етапі: здійснено ознайомлення з платформою ThingLink <https://www.thinglink.com/> та проведено реєстрацію користувачів.

На організаційному етапі: обрано тему проєкту - інтерактивна кімната, а також підготовлено зображення та текстові матеріали.

Практичний етап: передбачав роботу в сервісі - створення нового проєкту, завантаження зображення кімнати та додавання інтерактивних міток на окремі об'єкти (ліжка, стіл, вікно, декор) із відповідними поясненнями.

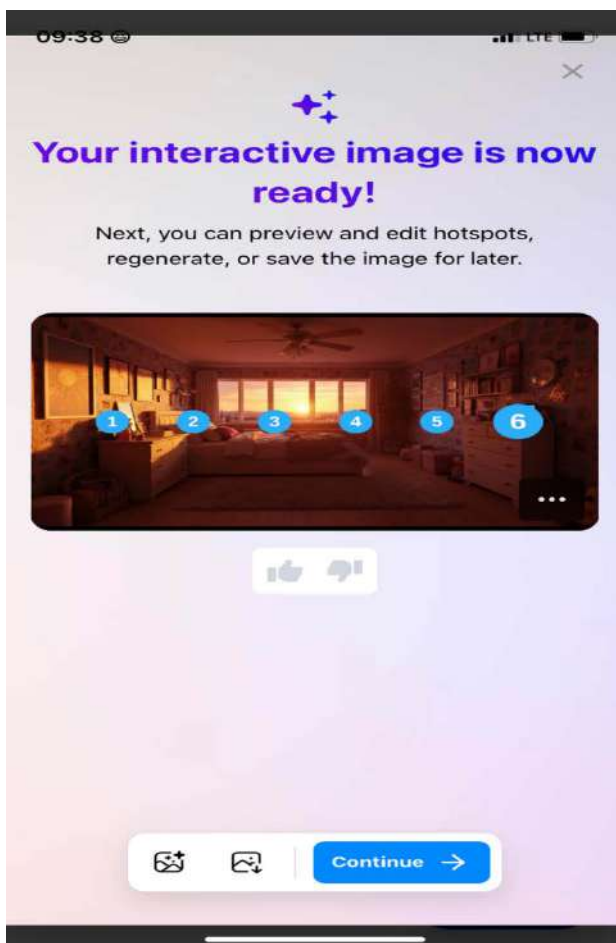
На підсумковому етапі: здійснено аналіз виконаної роботи та узагальнення отриманих результатів.

Перелік основних заходів проєкту:

1. Ознайомлення з платформою ThingLink <https://www.thinglink.com/> ;
2. Реєстрація та створення облікового запису;

3. Вибір теми та підготовка зображення;
4. Створення інтерактивного проєкту;
5. Додавання міток із поясненнями до елементів зображення.

Висновки. Отже, платформа ThingLink є ефективним інструментом для створення інтерактивного освітнього контенту. У процесі роботи користувачі проходять реєстрацію, створюють власні проєкти, додають мітки до зображень та наповнюють їх інформацією. Створення інтерактивної кімнати дозволило наочно подати матеріал і зробити його більш зрозумілим. Використання такого інструменту сприяє розвитку цифрових компетентностей та може бути застосоване у роботі з дітьми та молоддю.

*Мирончук Наталія Миколаївна,
доктор педагогічних наук, професор,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Розвиток культури міжособистісних взаємин учнів у процесі реалізації факультативного курсу «Культура взаємин»

Анотація курсу: Уміння ефективно взаємодіяти в особистісній і діловій сфері є одним із показників сформованості належної культури особистості. Навчанню учнів взаємодіяти з іншими підпорядковані заняття факультативного курсу «Культура взаємин». Факультативний курс пройшов апробацію в чотирьох закладах загальної середньої освіти Житомирської та Вінницької областей. За результатами упровадження видано методичний посібник «Розвиток культури взаємин у старших підлітків»¹.

Цільова група: старші підлітки (учні 8-9 класів закладів загальної середньої освіти), учителі закладів загальної середньої освіти, педагоги закладів позашкільної освіти.

Завдання курсу: ознайомлення старших підлітків із основами культури взаємин; формування у них соціально-цінних мотивів; поглиблення здатності учнів до самоаналізу й аналізу особистості іншої людини; оволодіння навичками саморегуляції емоцій і самоконтролю своєї поведінки; виховання особистісних якостей; розвиток навичок ефективного спілкування.

Особливості проведення: заняття факультативного курсу проводяться у позаурочний час, ключовим принципом їх проведення є добровільність участі

---

¹ Мирончук Н. М. Розвиток культури взаємин у старших підлітків: методичний посібник. Житомир: Полісся, 2007. 184 с.

школярів. Саме тому важливим є переконливе мотивування підлітків і наповнення змісту занять цікавими видами діяльності. Загальні організаційні вимоги до проведення занять: забезпечення високої мотивації навчання учнів; нестандартність проведення занять; проблемність викладу змісту курсу; поєднання змісту занять із життєвими ситуаціями; особистісно орієнтований підхід; створення для кожного учасника навчання атмосфери психологічного комфорту й розкнутості, ситуації успіху; включення учнів у творчий процес заняття, спонукання їх до самостійних пошуків нестандартних способів розв'язання проблем взаємин.

Добір видів діяльності до кожного заняття здійснюється таким чином, щоб забезпечувалися виховні впливи на когнітивну, емоційно-мотиваційну, поведінкову та регулятивну сфери особистості підлітків. Тому до змісту занять включено інформаційні повідомлення, де коротко викладено важливі положення теми та основні поняття, запропоновано вправи на спостереження й аналіз взаємин інших людей, розгляд ситуацій власної поведінки у міжособистісних взаєминах, моделювання проблемних ситуацій, вправи для вироблення конкретних умінь і навичок. Окремо виділено вправи на дослідження підлітками особливостей своєї особистості (тести, стандартизовані методики, самоаналіз).

Результати упровадження курсу: запропоновані методичні розробки занять не є догмою, швидше за все – керівництвом до дії. Кожен педагог відповідно до своїх бачень та особливостей класу/групи може модифікувати зміст заняття.

Програма факультативного курсу „Культура взаємин”

Пояснювальна записка

Велика кількість різноманітних соціальних контактів, у які виявляється включеною учнівська молодь, вимагають від неї прояву справжньої щирості, людяності, доброзичливості, милосердя, гуманності у взаєминах з іншими. Наявність відповідних знань, сформованість практичних навичок культурної взаємодії в учнів забезпечує позитивний психічний та емоційний стан у взаєминах у шкільному колективі, впливає на якість спілкування з батьками, вчителями, іншими дорослими. Рівень взаємин у підлітковому колективі визначає і якість особистісного розвитку дитини, її готовність вступати у різнорівневі контакти за межами шкільного середовища. По суті, сформованість культури міжособистісних взаємин впливає на життєдіяльність особистості, забезпечує її адаптацію у соціумі. Саме тому актуальною потребою життя у сучасному суспільстві є виховання особистості, здатної до самореалізації та творчої поведінки у міжособистісних взаєминах.

Для формування означених умінь сприятливим є підлітковий вік, якому властиві інтерес особистості до себе, до інших людей. Підліток здатний до самоаналізу, більш адекватно оцінює свою поведінку, в нього з'являється прагнення до самовдосконалення. Висока сенситивність цього періоду створює можливості для формування у таких дітей особистого переконання, осмислення ними набутих знань, визначення напрямку і змісту своєї активності, спрямованої на опанування ефективними способами взаємодії.

Серед форм роботи, які сприяють налагодженню міжособистісних взаємин підлітків, особливу роль відіграє реалізація спеціального факультативного курсу. За належної організації та відповідного теоретичного і методичного

забезпечення заняття стають основою, на якій базуються інші позаурочні форми роботи, утворюючи струнку систему оптимізації міжособистісних взаємин старших підлітків.

Вивчення курсу спрямоване на формування знань, умінь і навичок культури міжособистісних взаємин, виховання особистісних якостей учнів, їхніх переконань, мотивів, ціннісних орієнтацій; вироблення вмінь будувати на морально-правових засадах свої взаємини з іншими.

Основними завданнями програми визначено:

- ознайомлення учнів із основами культури взаємин та формування у них високого рівня культури взаємин;
- поглиблення здатності підлітків до самоаналізу і самовдосконалення;
- формування в підлітків навичок аналізу особистості іншої людини;
- оволодіння навичками саморегуляції емоцій і самоконтролю своєї поведінки;
- вироблення в учнів умінь ефективної комунікації та розвиток навичок творчого конструктивного спілкування.

Програма розрахована на два роки навчання (60 год). Перший рік навчання призначений для учнів восьмого класу та включає такі теми:

I. Наодинці з собою

1. Особистість і культура взаємин (4 год).
2. Підліток як суб'єкт взаємин (4 год).
3. Школяр і його поведінка. Самопізнання й самовдосконалення (8 год).
4. Емоції у взаєминах та їх регулювання (7 год).

5. Властивості особистості – візитівка підлітка у світ людських взаємин (4 год).

6. Цінності – ключ до спілкування (3 год).

Другий рік навчання призначений для учнів дев'ятого класу і містить такі теми:

II. У середовищі інших людей. Культура і технології

1. Основи ефективної взаємодії (6 год).

2. Порушення взаємин та шляхи їх виправлення (6 год).

3. Культура взаємин у шкільному колективі (4 год).

4. Культура взаємин юнака та дівчини (4 год).

5. Взаємини в сім'ї. Шляхи взаєморозуміння (5 год).

6. Культура ділових взаємин (5 год).

Орієнтовна структура занять: 1) з'ясування суті проблеми (мозковий штурм, вправи евристичного характеру); 2) інформування (теоретичні відомості з теми); 3) самодослідження (вивчення своїх властивостей, особливостей поведінки за допомогою тестів, методик, самохарактеристик, вправ-міркувань, вправ аналітичного характеру); 4) творча діяльність (складання правил, карт, вироблення кодексів, моделей поведінки, вправи); 5) комунікативна діяльність (рольові, ділові ігри, групова взаємодія, спілкування); 6) підсумок (оцінна і рефлексивна діяльність).

Упродовж занять учням рекомендовано вести „Щоденник особистих успіхів” або портфоліо (папка з окремими файлами), в яких підлітки можуть фіксувати результати анкетування, тестів, робити нотатки, виконувати

завдання. Обов'язковими умовами проведення занять є: атмосфера психологічного комфорту і розкутості, індивідуальний підхід, включення дітей у творчий процес заняття, створення ситуації успіху для кожної дитини.

8 КЛАС. НАОДИНЦІ З СОБОЮ

(30 год, 1 год на тиждень)

Особистість і культура взаємин (4 год)

Культура як спосіб життя і міра розвитку людини. Значення культури у житті людини. Повсякдення: іспит на чемність. Культура взаємин і її роль в оптимізації взаємин між людьми. Характерологічні особливості культури взаємин. Цінності та антицінності людських взаємин. Ціннісні орієнтири сучасної молоді.

Практичні вправи. Твір-есе „Що таке культура взаємин?” Вправа „Я і мої знання та вміння”.

Підліток як суб'єкт взаємин (4 год)

Підліток у школі, в сім'ї, у суспільстві. Вплив поведінки школяра на самопочуття інших людей. Спілкування як одна із форм людських взаємин. Культура спілкування підлітків. Ярлики і цінності. Твої права і права інших. Принципи етичної взаємодії.

Практичні вправи. Тести „Чи приємна ти людина?”, „Твій стиль спілкування”. Ділова гра. Симпозіум „Обговорення і вироблення єдиної Декларації прав та обов'язків підлітка”.

Школяр і його поведінка. Самопізнання й самовдосконалення (8 год)

Людина як індивід та особистість. Індикатори культури особистості: поведінка, дії, вчинки, мовлення. Роль особистості школяра у власному розвитку.

Організація самопізнання: самоспостереження, самоаналіз. Фіксування результатів самопізнання: анкети, щоденники, складання особистої карти. Рекомендації щодо ведення особистого нотатника „Щоденник моїх успіхів”.

Самооцінювання: адекватне, підвищене, низьке. Аналіз підлітком власної поведінки у міжособистісних взаєминах. Порівняння своїх уявлень щодо позитивних і негативних аспектів взаємин із оцінками товаришів, аналіз результатів. Способи подолання недоліків поведінки й набуття позитивних характеристик.

Практичні вправи. Тест „Самооцінка”. Самопрезентація „У чому моя цінність як особистості?” Складання картограми „Позитивні й негативні боки взаємин із однолітками”.

Емоції у взаєминах та їх регулювання (7 год)

Емоції й почуття. Види емоцій. Вплив емоцій людини на її взаємини з іншими. Контроль над власними емоціями. Способи подолання негативних емоцій: заздрощів, ненависті, образ. Самонавіювання.

Вплив настрою людини на якість взаємин. Як долати поганий настрій. Емоційно-ціннісне ставлення до себе. Самоповага. Вправи на розвиток упевненості, самоповаги. Емпатія та форми її прояву. Співчуття, співрадість у взаєминах із іншими. Культура ставлень до іншого.

Мотиви учинків людей. Розв’язання життєвих ситуацій (аналіз мотивів дій інших людей). Аналіз школярами мотивів власних дій.

Практичні вправи. Тести „Наскільки ви благородні?”, „Чи вмієш ти контролювати себе?”, „Чи агресивний ти?”

Вправи-розмірковування „Гнів – це...”, „Коли йдеться про взаєморозуміння...”. Вправи-етюди „Розмова з ...”, „Перебори задрість”. Вправи „Скринька образ”, „Лист собі з майбутнього”, „Відверто кажучи...”.

Властивості особистості – візитівка підлітка у світ людських взаємин

(4 год)

Характер людини. Риси характеру, які полегшують взаємодію. Аналіз рис свого характеру. Почуття власної гідності. Сором’язливість, невпевненість. Способи подолання. Самоприйняття. Самосхвалення. Самоповага.

Практичні вправи. Тести „Який у вас характер?”, „Чи доброзичливі ви?”, „Опитувальник для виявлення сором’язливості”. Ігрова процедура „Формула успіху взаємин”. Вправи „Приємні спогади”, „Комісійний магазин”.

Цінності – ключ до спілкування (3 год)

Мої цінності. Звернення підлітків до власної ціннісно-сміслової сфери.

Наші цінності. Обговорення цінностей учнів класу для розвитку навичок децентрації у взаєминах.

Практичні вправи. Дискусія „Є тільки одна справжня цінність – це зв’язок людини з людиною” (А. Сент-Екзюпері).

Завдання для самостійної роботи

1. Провести спостереження за взаєминами школярів, дорослих, дітей і дорослих у школі, в громадському транспорті, на вулиці. Зафіксувати моменти, які стосуються виявлення чи недотримання чи культури взаємин.

2. Обрати художній фільм (мультфільм, казку), визначити, які норми і правила культури поведінки відтворені у взаєминах героїв фільму.

3. Упродовж певного проміжку часу (тижнів, місяця) зафіксуйте позитивні (ті, які принесли задоволення, втіху, спокій) і негативні (ті, які викликали невдоволення, переживання, образу, біль) взаємини з батьками, учителями, однокласниками. Вкажіть емоції, які ви відчували. Яких контактів було більше – позитивних чи негативних? Які, на ваш погляд, причини негативних почувань?

4. Зіграйте з собою в гру „Чому?” Опишіть свій учинок, який мав місце у взаєминах із іншим (іншими). Обґрунтуйте, чому ваша поведінка була такою?

5. Здійсніть самодослідження: з’ясуйте, які риси характеру заважають вам встановлювати позитивні взаємини із однолітками й дорослими?

6. У народі кажуть: „Який характер, такі й учинки”. Знайдіть у художніх творах, кінофільмах, реальному житті підтвердження цієї думки.

7. Запишіть народні приказки, прислів’я, висловлювання відомих людей, які стосуються людського спілкування, взаємин.

*Конончук Анастасія Олександрівна,
студентка I курсу
спеціальності III Дитячі та молодіжні служби
Коляденко Світлана Миколаївна,
доцентка кафедри соціальних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Створення музичного продукту за допомогою штучного інтелекту на платформі Suno під час реалізації методики артбібліотерапії

Анотація проєкту: У межах виконання методики бібліотерапії створення віршованого твору за допомогою ШІ було створено поетичний, а потім музичний продукт за допомогою сучасних технологій штучного інтелекту на платформі

Suno https://www.musicful.ai/?utm_source=google&utm_medium=ppc&gad_source=1&gad_campaignid=22668231323&gbraid=0AAAAACZMS_ZMKUOXtl2nnE7IBGttcLv4O&gclid=Cj0KCQjwhHPBhCIARIsAC0p3ced27NkG24EXN_fF32hzDgpCSn-QaBd3vqfg-SaVoxQMMfprUFnXTwaApkZEALw_wcB/

Платформа Suno дозволяє створювати повноцінні музичні твори (з вокалом, інструменталом і текстом) на основі текстового запиту, що значно спрощує процес музичного творення та робить його доступним для широкого кола користувачів. Особливістю даного проєкту є те, що не лише сама пісня, а й вірш, який став основою тексту композиції, були згенеровано штучним інтелектом, що дало можливість познайомитися з різними інформаційними інструментами в процесі вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота».

Учасники проєкту: студенти I курсу спеціальності Дитячі та молодіжні служби.

Цільовою аудиторією є: молодь, яка цікавиться сучасними цифровими технологіями, творчістю та можливостями штучного інтелекту.

Мета проєкту: дослідження можливостей штучного інтелекту у сфері музичного мистецтва та створення власного музичного продукту з використанням AI-технологій.

Значущі результати / досягнення проєкту. У результаті реалізації проєкту було:

- ✚ згенеровано вірш, який став основою тексту музичної композиції;
- ✚ створено пісню за допомогою штучного інтелекту;
- ✚ отримано практичний досвід використання AI у творчій діяльності;
- ✚ продемонстровано можливості сучасних цифрових інструментів у процесі пропрацювання методик арттерапії.

Етапи реалізації проєкту / зміст проєкту.

Підготовчий етап: за допомогою ключових слів визначено тему поетичного твору і майбутньої пісні, сформульовано ідею та настрої композиції.

Організаційний етап: згенеровано вірш за допомогою штучного інтелекту, який ліг в основу тексту пісні.

Тиха ріка

*І. Сонце тихо сходить над рікою,
Квітка тягнеться до нього з-під трави.
Літо пахне димом і спекою,
І в душі - багато живої новизни.
Позитив розливається у повітрі,
Емоції, мов хвилі, б'ють об край.
Річка шепче ніжно свої вітри,
Наче кличе в безтурботний рай.*

Приспів:

*Тут нам добре, тут нам добре (тут нам
добре, тут нам добре)
Шашлик шкварчить - і ми живі (і ми живі, і
ми живі)
Пиво холодом торкає губи,
І не треба нам ніде іти
Хай ця мить не зникне десь за ранком,
Хай лишиться в серці назавжди.
Ми стоїмо над рікою разом,
І нам досить цієї тиші й доброти.*

*2. Плечі гріє спокій теплих розмов.
Спогади лягають нам на плечі,
Як тепла і трохи тиха любов.
Вогнище тріщить, мов серце літа,
Іскри линуть в темряву ясну.
І в цю мить, прожиту так відкрито,
Ми впіймали вічність неземну.
Позитив розливається у повітрі,
Емоції, мов хвилі, б'ють об край.
Річка шепче ніжно свої вітри,
Наче кличе в безтурботний рай.*

Приспів:

*Тут нам добре, тут нам добре (тут нам
добре, тут нам добре)
Шашлик шкварчить - і ми живі (і ми живі, і
ми живі)
Пиво холодом торкає губи,
І не треба нам ніде іти
Хай ця мить не зникне десь за ранком,
Хай лишиться в серці назавжди.
Ми стоїмо над рікою разом,
І нам досить цієї тиші й доброти.*

Практичний етап: на платформі Suno створено музичний твір шляхом введення текстового запиту, що включав стиль, тематику та текст композиції. ШІ автоматично сформував музику, вокал і загальну структуру пісні у стилі pop-folk, folk-pop, acoustic pop <https://suno.com/s/pBzu4Aw1XgBKvMij>

Підсумковий етап: проаналізовано отриманий результат, оцінено якість музичного продукту та визначено перспективи використання ШІ в арттерапії.

Перелік основних заходів проєкту:

1. Знайомство з методикою «Склади власний вірш» з артбібліотерапії.
2. Генерація вірша за допомогою штучного інтелекту по ключовим словам і фразам.
3. Ознайомлення з платформою Suno як інструментом створення музики.
4. Створення пісні на основі згенерованого тексту.
5. Аналіз отриманого результату та його презентація.

Висновки. Отже, реалізація проєкту продемонструвала широкі можливості штучного інтелекту у артерапії. Використання платформи Suno дозволило створити повноцінний музичний продукт без спеціальних навичок у сфері музики. Особливість опанування бібліотерапії в тому, що як текст (вірш), так і сама пісня були створені за допомогою штучного інтелекту, що підкреслює новий рівень розвитку цифрових технологій. Проєкт має практичну значущість і може бути використаний у навчальному процесі як приклад інтеграції сучасних AI-інструментів у творчу діяльність.

Опанасюк Ангеліна Олександрівна,

студентка I курсу

спеціальності III Дитячі та молодіжні служби

Коляденко Світлана Миколаївна,

доцентка кафедри соціальних технологій

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Використання ресурсів електронної бібліотеки «Ізборник» у процесі вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота»

Анотація: У результаті вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» було реалізовано проєкт із використанням ресурсів електронної бібліотеки «Ізборник», спрямований на розвиток історичного мислення, читацької культури та мовленнєвих навичок молоді. Бібліотека містить давні тексти, літописи, історичні документи та наукові праці, що є цінним джерелом знань у цифровому середовищі.

Ініціатор проєкту: Коляденко Світлана Миколаївна, співорганізатор - Конончук Анастасія Олександрівна.

Учасники проєкту: студенти I курсу спеціальності «Дитячі та молодіжні служби». Цільова аудиторія — діти та молодь віком від 14 до 35 років, які зацікавлені у вивченні історії, культури та розвитку інтелектуальних навичок.

Мета проєкту. Головною метою проєкту є розвиток історичного мислення, читацької культури та аналітичних здібностей молоді шляхом використання матеріалів електронної бібліотеки давньої української літератури

«Ізборник», а також формування навичок роботи з історичними джерелами в цифровому форматі.

Значущі результати / досягнення проєкту. У межах проєкту було опрацьовано матеріали електронної бібліотеки «Ізборник» (Ізборники 1073 і 1076 років — пам'ятки давньоруського перекладного письменства, створені для чернігівського князя Святослава Ярославича, відомі також як Ізборники Святослава), зокрема літописи, історичні тексти та наукові праці. Це сприяло поглибленню знань учасників про історію та культуру України, розвитку навичок аналізу історичних джерел і формуванню критичного мислення. Учасники навчилися працювати з цифровими архівами, інтерпретувати інформацію та застосовувати отримані знання у навчальній діяльності.

Етапи реалізації проєкту / зміст проєкту:

На підготовчому етапі. Здійснено ознайомлення з електронною бібліотекою «Ізборник», визначено тему, мету та завдання проєкту, а також проведено аналіз доступних історичних джерел.

На організаційному етапі. Було здійснено підбір матеріалів відповідно до тематики проєкту.

Практичний етап. Передбачав читання, аналіз та обговорення історичних текстів, а також узагальнення отриманої інформації.

На підсумковому етапі. Проведено оцінку ефективності використання бібліотеки, узагальнення результатів і формулювання висновків.

Перелік основних заходів проєкту:

У межах проєкту реалізовано такі заходи:

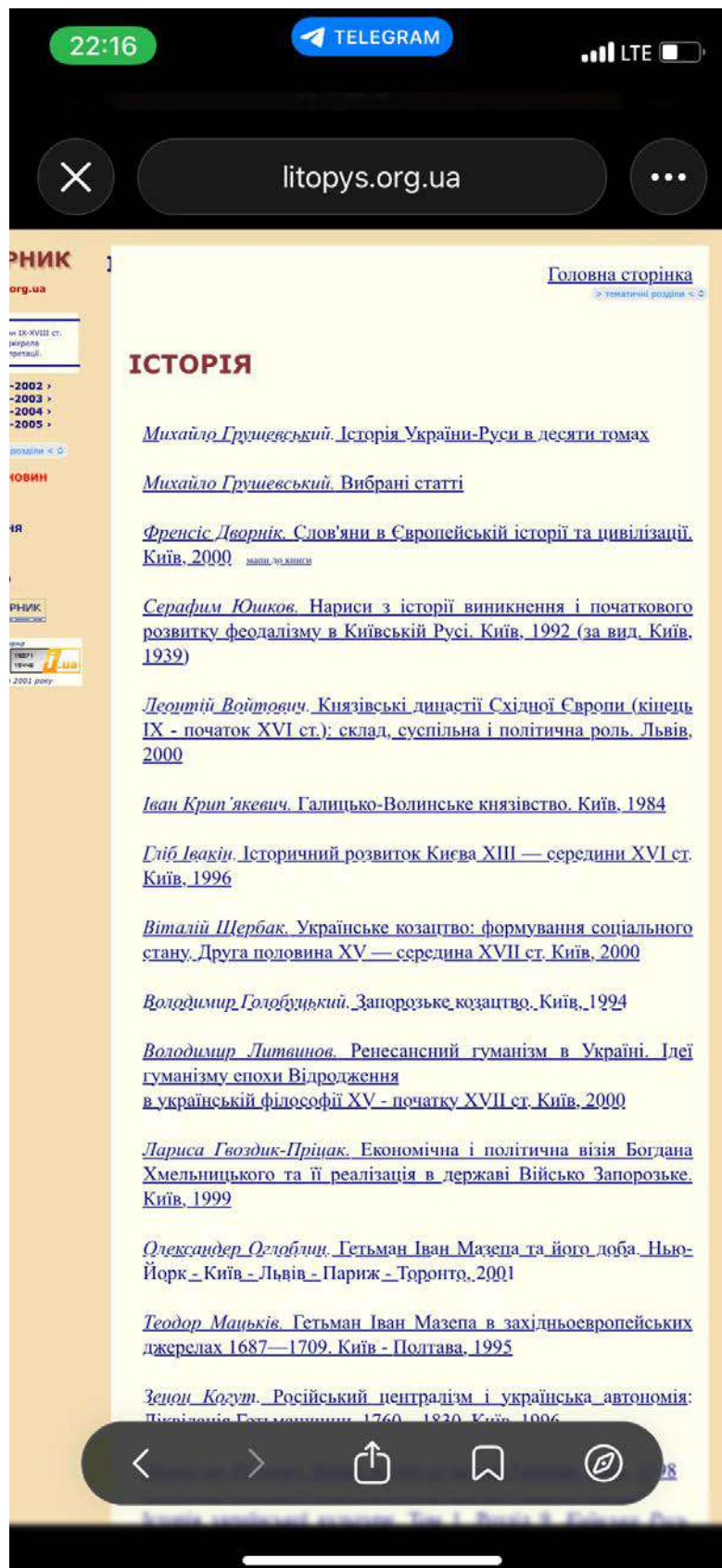
1. Ознайомлення з можливостями електронної бібліотеки «Ізборник»;
2. Підбір і опрацювання історичних матеріалів;
3. Аналіз та обговорення текстів;
4. Формування навичок роботи з цифровими історичними джерелами;
5. Популяризація інтересу до історичної спадщини серед молоді.

Висновки: Отже, використання електронної бібліотеки «Ізборник» є ефективним засобом розвитку історичного мислення, читацької культури та аналітичних навичок молоді. Робота з історичними джерелами сприяє підвищенню рівня інформаційної грамотності та формуванню національної свідомості. Проєкт має практичну значущість і може бути використаний у молодіжній роботі як інструмент освітнього та інтелектуального розвитку.

The screenshot shows the website 'IZBORNIK' (litopys.org.ua) with a navigation menu at the top: < ПРО САЙТ ФОРУМ КІМНАТА НОВИН ДОДАТКИ ЛІНКИ ГОСТЬОВА ДЗЕРКАЛО >. The main content area is divided into several columns of articles:

- Літописи**: Літопис руський (Іпатський список) Новгородський перший літопис, Лаврентівський літопис, Литовсько-білоруські літописи, Літопис Самовидця. [далі...](#)
- Давня українська література**: Тексти XI-XIII ст., Тексти XIV-XVI ст., Українська поезія XVI-XVII ст., Тексти XVII ст., Тексти XVIII ст. [далі...](#)
- Літературознавство**: Михайло Грушевський. Історія української літератури, Дмитро Чичевський. Історія української літератури, Іван Огієнко. Історія українського друкарства. [далі...](#)
- Мовознавство**: Юрій Шевельов. Історична фонологія української мови, Віталій Русанівський. Історія української літературної мови, Василь Німчук. Мовознавство на Україні в XIV—XVII ст., Енциклопедія «Українська мова». [далі...](#)
- Тарас Григорович Шевченко**: Тарас Шевченко. Повне зібрання творів, Художні твори Тараса Шевченка, Літопис життя і творчості Шевченка, Слогоди про Шевченка, Біографія Т. Г. Шевченка за слогадами сучасників. [далі...](#)
- Граматика та лексикони**: Іван Федорович, Буквар (1574), Лаврентій Зизаній, Лексис (1596), Мелетій Смотрицький, Граматика славенська правильное синтаґма (1619), Памво Беринда, Лексикон словенороський (1627). [далі...](#)
- Історія**: Михайло Грушевський. Історія України-Руси в десяти томах, Леонлій Войтович, Князівські династії Східної Європи, Олександр Оглоблин, Гетьман Іван Мазепа та його доба. [далі...](#)
- Політологія**: Політологія посткомунізму, Георгій Касьянов, Теорії нації та націоналізму, Домінік Шнаппер, Спільнота громадян, Михайло Драгоманов, Вибрані праці. [далі...](#)
- Історичні мапи**: Східні слов'яни (VIII-IX ст.), Київська держава (1054-1132 pp.), Руська земля за Б.Рибаківим, Руська земля за А.Насоновим, Руська земля та суміжні землі (1220-1240 pp.). [далі...](#)

At the bottom, there is a search bar with the text 'Пошук!' and a navigation menu: > тематичні розділи <.

*Назаревич Вікторія В'ячеславівна,
доцентка кафедри психології,
Рівненський державний гуманітарний університет*

***Динамічна візуальна метафора як арттерапевтичний інструмент
конструювання суб'єктивного благополуччя:
концептуальне обґрунтування методу***

Анотація. У статті представлено концептуальне обґрунтування методу динамічної візуальної метафори (ДВМ) як арттерапевтичного інструменту конструювання суб'єктивного благополуччя. Динамічна візуальна метафора визначається як поетапний арттерапевтичний процес, у якому завершений образний конструкт формується через послідовні асоціативні імпульси — перш за все колірні — і реалізується у формі спонтанного малюнку. Теоретичну основу становить інтеграція теорії конструюваних емоцій Л. Фелдман Барретт і моделі благополуччя PERMA М. Селігмана. Обґрунтовано, що структуровані за доменами PERMA колірні вибори, здійснені через тілесний резонанс, а не раціональну рефлексію, активують механізм конструювання емоційного досвіду, описаний Барретт. Їх спонтанне об'єднання у вільному малюнку утворює динамічну візуальну метафору — цілісний, особистісно прийнятний образ благополуччя, що знижує когнітивну напругу і фрустрацію. Розкрито відмінність ДВМ від суміжних арттерапевтичних понять і окреслено перспективи емпіричної верифікації методу.

Ключові слова: динамічна візуальна метафора, арттерапія, суб'єктивне благополуччя, конструювання емоцій, PERMA, колірний символізм, тілесне пізнання, когнітивна напруга, метафоричне мислення

Постановка проблеми. Сучасна позитивна психологія розглядає суб'єктивне благополуччя не як пасивний стан задоволеності, а як активний процес — результат того, яким чином людина інтерпретує, організовує і осмислює власний досвід [5; 6]. Разом із тим питання про конкретні механізми, завдяки яким психотерапевтичне втручання може цілеспрямовано впливати на цей процес, залишається дискусійним. Особливо це стосується арттерапевтичної практики, що, попри широке клінічне застосування, нерідко описується в термінах, позбавлених операційної точності.

Однією з ключових проблем є відсутність чіткого концептуального апарату для опису того, як невербальний, образний арттерапевтичний процес трансформує психологічний стан клієнта. Терміни «символічна робота», «образна трансформація», «творче вираження» широко вживаються у фаховій літературі, однак рідко супроводжуються поясненням конкретного нейропсихологічного або когнітивного механізму впливу.

Цю лакуну покликана заповнити концепція динамічної візуальної метафори (ДВМ), що розробляється в цій статті. Теоретичну основу для її обґрунтування надають два наукові підходи: теорія конструйованих емоцій Л. Фелдман Барретт [1; 2] та модель благополуччя PERMA М. Селігмана [5]. Їхня інтеграція дозволяє описати, яким саме чином колір і вільний малюнок стають не декоративним, а операційно значущим компонентом терапевтичного процесу.

Метою статті є концептуальне обґрунтування методу ДВМ як арттерапевтичного інструменту конструювання суб'єктивного благополуччя. Для досягнення цієї мети вирішуються такі завдання: (1) визначити поняття динамічної візуальної метафори та відмежувати його від суміжних конструктів; (2) розкрити теоретичні механізми, що пояснюють терапевтичний ефект ДВМ; (3) описати структуру арттерапевтичного артефакту «Щастя» як конкретного втілення методу ДВМ у роботі з благополуччям.

Теоретичне підґрунтя проблеми.

Метафора як механізм організації психологічного досвіду.

Теоретичне обґрунтування ролі метафори у психологічному досвіді людини сягає фундаментальних праць Дж. Лакоффа і М. Джонсона. У «Метафорах, якими ми живемо» (1980) автори показали, що метафора є не риторичним прийомом, а базовим когнітивним механізмом: більшість абстрактних понять людини структурована через конкретно-чуттєві концептуальні метафори [9]. «ЩАСТЯ є ВИСОТОЮ», «СТОСУНКИ є ОПОРОЮ», «СЕНС є НАПРЯМКОМ» — ці схеми не довільні: вони відображають спосіб, у який нервова система організовує абстрактний досвід через сенсорно-рухові патерни тіла.

Розвиваючи цей підхід, М. Джонсон у «Тілі у розумі» (1987) запровадив поняття схем образу (image schemas) — первинних тілесних патернів, що виникають із раннього рухового досвіду і стають структурами, через які організується весь подальший абстрактний досвід [10]. Ця теорія встановлює пряму залежність між тілесним переживанням і концептуальним мисленням, що є принципово важливим для розуміння механізмів арттерапевтичного впливу.

Розгорнутий аналіз ролі метафори у психотерапії здійснив Д. Тей [12]. Він показав, що терапевтична ефективність метафори визначається її здатністю забезпечити «безпечну дистанцію» від прямого переживання травматичного або конфліктного досвіду і водночас зберегти з ним смисловий контакт. Особливо це стосується образних, візуальних метафор, які задіюють правопівкульну обробку досвіду і є менш схильними до когнітивного захисту порівняно з вербальними конструкціями.

Слід, однак, чітко розмежувати поняття ДВМ і низку суміжних конструктивів. По-перше, ДВМ відрізняється від «втіленої метафори» (*embodied metaphor*) у розумінні Гіббса [7]: остання описує метафори, що реалізуються через мову і жест, тоді як ДВМ є процесом породження нової образної метафори через спонтанну візуальну творчість. По-друге, ДВМ не збігається з поняттям «*pictorial metaphor*» Форсвілля [23], яке стосується аналізу наявних зображень, а не активного терапевтичного процесу їх породження. По-третє, на відміну від «метафоричних карт» (МАК) у їх поширеному клінічному застосуванні, ДВМ не передбачає вибору з готового набору образів — образ конструюється суб'єктом самостійно, що принципово для формування автономного конструкту благополуччя.

Теорія конструйованих емоцій Барретт і її значення для арттерапії.

Теорія конструйованих емоцій Л. Фелдман Барретт є однією з найбільш впливових сучасних концепцій у психології емоцій [1; 2]. На відміну від класичних теорій базових емоцій (П. Екман, С. Томкінс), які постулюють існування вроджених афективних програм, що автоматично активуються зовнішніми стимулами, Барретт доводить: емоції є результатом активного конструювання моз-

ком на основі інтероцептивних сигналів тіла, наявних концептуальних категорій і контекстуальних підказок.

Центральним поняттям теорії є «афективний реалізм» (affective realism): мозок не реагує на світ — він передбачає його, безперервно генеруючи гіпотези про значення тілесних сигналів і зв'язуючи їх із концептуальними категоріями, накопиченими в досвіді. Чим розвиненішим є «концептуальний словник» людини у певній афективній сфері — тим точніше і нюансованіше вона конструює відповідні емоційні переживання [1, с. 31–47].

Л. Барретт вводить поняття «гранульованість емоцій» (emotion granularity): здатність диференціювати власний афективний досвід на тонкі, точно маркіровані стани [2]. Дослідження показують, що низька гранульованість (нездатність розрізняти «сумно» і «тривожно», «радісно» і «збуджено») пов'язана з більш реактивними і менш регульованими емоційними відповідями, тоді як висока гранульованість корелює з психологічною гнучкістю і стресостійкістю.

Із цієї перспективи арттерапевтичний вплив ДВМ має чітке теоретичне пояснення: процес спонтанного колірною символізування доменів благополуччя з наступною рефлексивною концептуалізацією утвореного образу є не що інше, як цілеспрямоване розширення концептуального словника у сфері суб'єктивного благополуччя. Новий образний конструкт збагачує «бібліотеку передбачень» мозку і підвищує гранульованість позитивного афективного досвіду, що, відповідно до теорії Барретт, безпосередньо впливає на здатність конструювати стани благополуччя у повсякденному житті.

Модель PERMA як структурний каркас ДВМ

Модель PERMA М. Селігмана [5] виокремлює п'ять ключових доменів суб'єктивного благополуччя: позитивні емоції (Positive emotions), залученість (Engagement), стосунки (Relationships), сенс (Meaning) та досягнення (Achievement). Широке визнання моделі у сфері позитивної психології зумовлене її концептуальною повнотою та доказовою базою [6].

У контексті ДВМ модель PERMA виконує функцію структурного каркасу — вона задає п'ять категорій, через які відбувається первинне звернення до тілесного досвіду благополуччя. Кожен домен слугує «фокусом уваги», що спрямовує інтероцептивний пошук клієнта. Важливо підкреслити: у процесі ДВМ домени PERMA використовуються не як когнітивні категорії для раціональної оцінки власного стану, а як медитативні точки зосередження, що викликають тілесний резонанс.

Зв'язок між PERMA і механізмами конструювання емоцій за Л. Барретт можна описати таким чином: кожен домен PERMA є концептуальною рамкою, яка активує відповідний кластер інтероцептивних спогадів і передбачень мозку. Колірний вибір, здійснений через тілесний резонанс із кожним доменом, є першим рівнем концептуалізації цього досвіду — більш архаїчним і автентичним, ніж вербальна самооцінка, оскільки обходить свідомі захисні механізми. Таким чином, п'ять кольорів, обраних через PERMA-структуру, утворюють унікальну «афективну палітру» благополуччя конкретної людини.

ДИНАМІЧНА ВІЗУАЛЬНА МЕТАФОРА:

ВИЗНАЧЕННЯ ТА СТРУКТУРА

Визначення поняття

На підставі проведеного теоретичного аналізу пропонується таке визначення: **динамічна візуальна метафора (ДВМ)** — це арттерапевтичний процес поетапного конструювання завершеного особистісного образного конструкту через послідовні асоціативні імпульси (колір, слово, образ, метафорична картка тощо), у якому завершений образ набуває функції нової концептуальної категорії для організації суб'єктивного досвіду, знижуючи рівень когнітивної напруги і фрустрації особистості.

У даній публікації розглядається конкретна реалізація ДВМ — *візуальна метафора як малюнок*, що здійснюється через спонтанний вибір кольорів та їх вільне поєднання на площині аркуша. Саме колір є провідним асоціативним імпульсом цієї версії методу, тоді як сам малюнок стає кінцевою формою динамічної метафори.

Прикметник «динамічна» є концептуально значущим і відображає три виміри методу. По-перше, *процесуальний вимір*: метафора не задається заздалегідь і не вибирається з готового набору — вона будується крок за кроком, а її фінальна форма не передбачувана на початку процесу. По-друге, *інтегративний вимір*: окремі асоціативні імпульси (п'ять кольорів у версії «Щастя») не є самотійними образами — вони набувають значення лише у взаємодії, у процесі їх «зустрічі» на аркуші. По-третє, *трансформаційний вимір*: у результаті процесу виникає якісно новий образ, що не зводиться до суми вихідних елементів і здатний змінювати концептуальну структуру досвіду клієнта.

Асоціативні імпульси та їх функції у ДВМ

Поняття «асоціативний імпульс» позначає будь-який сенсорний або символічний стимул, що ініціює і спрямовує процес конструювання образу в ДВМ. Арттерапевтична практика допускає широкий спектр таких імпульсів: колір, слово (поняття, метафоричний вислів), образ-малюнок, метафорична асоціативна карта, рух, музичний фрагмент тощо.

У версії ДВМ, описаній у цій публікації, провідним імпульсом є *колір*. Це зумовлено кількома факторами. По-перше, колір є найбільш архаїчним, дорефлексивним кодом афективного досвіду: реакція на колір виникає раніше і незалежніше від вербальних оцінок, що мінімізує когнітивні захисти [16]. По-друге, колір допускає високий ступінь суб'єктивності й особистісної унікальності, що принципово для формування автономного образу на протигагу соціально-нормативним уявленням про щастя [4]. По-третє, колір є безпосереднім матеріалом малюнку, що забезпечує органічний перехід від вибору кольору до його реалізації на аркуші без розриву між символізуванням і творчим актом.

Функція слова у ДВМ — інша: воно з'являється переважно на рефлексивному етапі як вербалізація утвореного образу. Метафорична картка може використовуватися як альтернативний або доповнювальний імпульс у варіантах методу, що поєднують ДВМ із проєктивними техніками. Гнучкість у доборі імпульсів є принциповою характеристикою методу: вхід у динамічну метафору може бути різним — важливим є поетапний процес і завершеність кінцевого образного конструкту.

Механізм зниження когнітивної напруги і фрустрації

Ключовий терапевтичний ефект ДВМ — зниження когнітивної напруги і фрустрації — потребує окремого теоретичного пояснення. Когнітивна напруга у контексті переживання благополуччя виникає, як правило, із двох джерел: (1) конфлікту між наявним і бажаним станом (фрустрація від невідповідності); (2) відсутності концептуальних засобів для точного «схоплення» та осмислення власного досвіду (те, що Барретт називає низькою гранульованістю) [1].

ДВМ впливає на обидва джерела. Стосовно першого: процес побудови образу на аркуші є актом творчого контролю — клієнт не спостерігає за власним станом ззовні, а активно конструює його візуальну форму. Це переключає когнітивну позицію з реактивної («я не маю того, чого хочу») на агентну («я будую власний образ»). Стосовно другого: завершений малюнок стає новою концептуальною категорією — «мій образ благополуччя» — що підвищує гранульованість досвіду і знижує невизначеність, яка є основним джерелом когнітивної напруги [1; 12].

Важливим є також ефект «завершеності гештальту»: фрустрація часто пов'язана із незавершеністю, невизначеністю, відсутністю форми. Утворений малюнок — фізично завершений, унікальний, належний клієнту — забезпечує символічне «закриття», що саме по собі має заспокійливий вплив на нервову систему. Це узгоджується із нейробіологічними дослідженнями завершення дії (action completion) та його роллю у регуляції афективних станів [13].

АРТТЕРАПЕВТИЧНИЙ АРТЕФАКТ «ЩАСТЯ» ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ МЕТОДУ ДВМ

Загальна характеристика. Арттерапевтичний артефакт «Щастя» є конкретним практичним втіленням методу ДВМ, де структурним каркасом виступає модель PERMA. Термін «артефакт» використовується свідомо: він позначає як процес (структуровану терапевтичну практику), так і продукт — матеріальний візуальний об'єкт, що виникає в результаті і зберігає терапевтичну функцію після завершення сесії.

Артефакт є теоретично-концептуальною розробкою, обґрунтованою у цій статті. Його емпірична валідація є предметом подальших досліджень. Разом із тим теоретичне підґрунтя методу — механізми конструювання емоцій за Барретт, концептуальна метафора за Лакоффом і Джонсоном, принципи тілесного пізнання — дозволяє з достатніми підставами припускати його терапевтичну ефективність у роботі з суб'єктивним благополуччям.

Загальна структура артефакту включає три послідовних етапи: (1) колірне символізування п'яти доменів PERMA через тілесний резонанс; (2) спонтанна інтеграція п'яти кольорів у вільний малюнок — власне утворення динамічної візуальної метафори; (3) рефлексивна концептуалізація утвореного образу у діалозі з терапевтом. Такий поділ усуває суперечність попередньої версії тексту, де практика одночасно описувалася як «двоетапна» і «триетапна»: три є точною кількістю.

Перший етап: колірне символізування (асоціативні імпульси)

На першому етапі терапевт послідовно пропонує клієнту сфокусуватися на кожному з п'яти доменів PERMA. Ключова умова: зосередження відбувається

ся не через когнітивне осмислення («оцініть рівень своєї залученості»), а через тілесно-орієнтований процес — короткий медитативний інструктаж, що повертає увагу клієнта до відповідного тілесного переживання.

Для кожного домену після контакту з відчуттям клієнт обирає один колір, що найточніше передає цей тілесний стан. Принципово, що вибір не є раціональним («жовтий, бо це колір сонця і радості») — він здійснюється через безпосередній тілесний резонанс, до якого терапевт повертає клієнта щоразу, коли той починає «думати» замість «відчувати».

У термінах теорії Барретт цей крок є першим рівнем концептуалізації інтероцептивного сигналу: тіло генерує афективний стан, пов'язаний із відповідним доменом благополуччя, а колір стає першою, дорефлексивною концептуальною категорією для його фіксації [1]. Оскільки ця категорія є образною, а не вербальною, вона відображає більш автентичний і менш соціально відфільтрований шар досвіду.

Другий етап: утворення динамічної візуальної метафори

Другий етап є центральним — саме тут відбувається власне процес ДВМ. Клієнт отримує чистий аркуш формату А3 і пропозицію: використовуючи всі п'ять обраних кольорів, створити вільний малюнок — дозволити кольорам «зустрітись» на папері у будь-якій формі, що виникає спонтанно.

Принциповим є те, що клієнт не «малює щастя» як наративну ілюстрацію — він реалізує кольорову взаємодію без заздалегідь заданого змісту. Відсутність тематичного завдання є навмисною: вона усуває тиск «художньої правильності» і переключає увагу з продукту на процес, підтримуючи спонтанність

колірних рішень. Терапевт утримує простір, мінімізуючи коментарі під час малювання.

У результаті утворюється унікальний матеріальний об'єкт — динамічна візуальна метафора власного благополуччя клієнта. Її «динамічність» полягає в тому, що вона не відтворює жодний попередній образ щастя (ані суспільно нав'язаний, ані раніше вербалізований самим клієнтом) — вона є новоутвореним конструктом, що виник з унікального поєднання тілесних резонансів і колірних рішень конкретної людини у конкретний момент.

Третій етап: рефлексивна концептуалізація

Третій етап — рефлексивний діалог між клієнтом і терапевтом — завершує процес ДВМ, переводячи новоутворений образ у свідомо присвоєний концепт. Цей крок є теоретично обов'язковим: відповідно до теорії Барретт, саме вербальна концептуалізація (або, точніше, будь-яка форма свідомого «найменування») перетворює образ із одиничного переживання на нову категорію у «бібліотеці передбачень» мозку [1].

Терапевт супроводжує цей процес відкритими питаннями, спрямованими не на інтерпретацію образу (що було б проекцією терапевта), а на підтримку власного смислотворення клієнта: «Що це для вас?», «Як ви могли б це назвати?», «Де у вашому житті ви вже знайомі з цим?», «Що для вас важливо у цьому образі?». Клієнт сам дає ім'я власній метафорі — і це ім'я стає новою концептуальною категорією для організації досвіду благополуччя.

ОБГОВОРЕННЯ

ДВМ у контексті арттерапевтичних підходів. Запропонована концепція ДВМ перебуває у відносинах спорідненості і разом із тим відмінності із низкою

наявних арттерапевтичних підходів. Найближчим є підхід, що спирається на фокусування Гендліна [15]: обидва методи розпочинають із тілесно-відчутого значення (*felt sense*) і спрямовані на його символізування. Відмінність полягає у тому, що фокусування переважно залишається вербальним процесом, тоді як ДВМ цілеспрямовано розгортається у невербальному, візуально-кольоровому просторі до завершення малюнку.

Від клінічної арттерапії у традиції Натані [24] метод відрізняється більшою структурованістю: PERMA-каркас задає напрям асоціативного пошуку, тоді як класична арттерапія здебільшого уникає тематичного структурування. Ця структурованість є обґрунтованим методичним вибором: вона знижує тривогу клієнта перед «порожнім аркушем», зберігаючи при цьому спонтанність і свободу в межах заданої структури.

Суттєвою відмінністю ДВМ від більшості арттерапевтичних технік є акцент на *завершеності* образного конструкту як терапевтичній умові. Незавершений образ залишає «відкритий гештальт» і може підтримувати або навіть посилювати когнітивну напругу. ДВМ навмисно спрямована до завершення: клієнт виходить із сесії з фізично завершеним, унікальним і особистісно прийнятним образом. Ця завершеність є структурним механізмом зниження фрустрації, а не лише бажаним побічним ефектом.

Обмеження концепції та напрями верифікації. Необхідно чесно окреслити обмеження представленої концепції. По-перше, ДВМ є авторською теоретико-концептуальною розробкою, що наразі не має систематичної емпіричної бази. Теоретичне обґрунтування через механізми Барретт і концептуальної метафори є достатнім для висунення гіпотез, але не заміняє контрольованих досліджень ефективності.

По-друге, зв'язок між «завершеністю образу» і зниженням когнітивної напруги потребує операціоналізації. Як саме вимірювати «прийнятність» образу для клієнта? За якими критеріями можна відрізнити терапевтично завершений конструкт від простого завершеного малюнку? Ці питання є предметом подальшої концептуальної розробки.

По-третє, культурний вимір колірної символіки є реальним обмеженням: хоча дослідження підтверджують наявність кросскультурних тенденцій в афективному значенні кольорів [17], індивідуальні і культурні варіації є суттєвими. Метод, що спирається на тілесний резонанс (а не на культурні кольорові конвенції), значною мірою нейтралізує це обмеження, але не усуває його повністю.

Перспективними напрямками емпіричної верифікації є: (1) дослідження динаміки самооцінки суб'єктивного благополуччя до і після участі в артефакті «Щастя» із використанням валідизованих шкал (SWLS, PERMA-Profilier); (2) якісний аналіз рефлексивних описів клієнтів для виявлення патернів концептуалізації; (3) порівняльне дослідження ефективності ДВМ і вербально-орієнтованих підходів у роботі з фрустрацією; (4) нейрокогнітивне дослідження процесу колірної символізації із застосуванням методів ЕЕГ або fMRI.

ВИСНОВКИ. Проведений теоретичний аналіз дозволяє зробити такі висновки, що становлять наукову новизну публікації.

1. Запропоновано та концептуально обґрунтовано поняття *динамічної візуальної метафори* — арттерапевтичного процесу поетапного конструювання завершеного особистісного образного конструкту через послідовні асоціативні імпульси (у даній версії методу — колірні), що реалізується у формі вільного малюнку. ДВМ відмежована від суміжних понять: *embodied metaphor*, *pictorial metaphor*, метафоричні асоціативні карти.

2. Теоретичний механізм ДВМ обґрунтовано через інтеграцію теорії конструйованих емоцій Барретт і концептуальної теорії метафори Лакоффа — Джонсона. Показано, що спонтанний колірний вибір через тілесний резонанс є першим рівнем концептуалізації інтероцептивного сигналу, а завершений малюнок — новою концептуальною категорією, що розширює «бібліотеку передбачень» мозку у сфері суб'єктивного благополуччя.
3. Модель PERMA обґрунтовано як структурний каркас ДВМ, що задає п'ять категоріальних «фокусів» для тілесно-орієнтованого пошуку асоціативних імпульсів. Поєднання PERMA-структури із принципом тілесного резонансу дозволяє уникнути нормативної когнітивної самооцінки і звернутися до більш автентичного шару суб'єктивного досвіду.
4. Розкрито механізм зниження когнітивної напруги і фрустрації через ДВМ: завершеність образного конструкту підвищує гранульованість позитивного афективного досвіду, переключає позицію клієнта з реактивної на агентну і забезпечує символічне «закриття» незавершеної форми переживання.
5. Описано триетапну структуру арттерапевтичного артефакту «Щастя» як конкретного втілення методу ДВМ: (1) колірне символізування доменів PERMA; (2) спонтанна інтеграція у вільний малюнок; (3) рефлексивна концептуалізація. Визначено напрями емпіричної верифікації концепції.

*Конончук Анастасія Олександрівна
Студентка I курсу
спеціальності III Дитячі та молодіжні служби
Коляденко Світлана Миколаївна,
доцентка кафедри соціальних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

**Використання електронних бібліотек як інструменту формування
читацької культури молоді в процесі вивчення ОК «Цифрова молодіжна
робота»**

Анотація проєкту. У процесі вивчення освітньої компоненти «Цифрова молодіжна робота» було досліджено можливості використання електронних бібліотек як інструменту розвитку читацької культури серед молоді. Особливу увагу приділено електронній бібліотеці [Bukvoid \(електронна бібліотека\)](#), яка містить сучасну українську літературу різних жанрів: прозу, поезію, есеїстику тощо. У межах проєкту було здійснено підбір літератури відповідно до вікових категорій (дошкільний вік, підлітки, молодь, люди похилого віку), що дозволило адаптувати зміст читання до потреб різних груп користувачів.

Учасники проєкту. Учасниками проєкту виступили студенти I курсу спеціальності «Дитячі та молодіжні служби».

Цільовою аудиторією є: діти, підлітки, молодь та люди старшого віку, які користуються інтернет-ресурсами та зацікавлені у читанні електронних книг.

Мета проєкту є: ознайомлення з можливостями електронних бібліотек та формування навичок підбору літератури відповідно до вікових особливостей аудиторії, а також популяризація читання серед молоді через цифрові ресурси.

Значущі результати / досягнення проєкту.

У результаті реалізації проєкту було:

- ✓ здійснено аналіз можливостей електронної бібліотеки Bukvoid;
- ✓ сформовано списки літератури для різних вікових категорій;
- ✓ визначено особливості підбору текстів відповідно до віку читачів;
- ✓ підвищено рівень цифрової грамотності та інформаційної культури дітей, молоді та дорослих.

Проєкт сприяв розвитку навичок критичного відбору інформації, а також формуванню відповідального ставлення до використання цифрових ресурсів.

Етапи реалізації проєкту.

Підготовчий етап. Ознайомлення з електронною бібліотекою Bukvoid, аналіз її структури та змістового наповнення.

Організаційний етап. Визначення критеріїв відбору літератури та розподіл її за віковими категоріями.

Практичний етап. Формування списків літератури для:

- дошкільного віку
- підлітків
- молоді

- людей похилого віку

Дошкільний вік (На сайті майже нема класичних казок, але багато авторських текстів для дітей)

1. Бублик . Павло Куш.
2. Сонячний хлопчик. Віктор Палинський.
3. Золота нива. Віктор Палинський.
4. Санта. Андрій Палинський.
5. Дивовижа в купальні. Петро Палинський.

Підлітки (коротка проза, зрозумілі сюжети, сучасні теми)

1. Я, мама і війна. Юрій Гундарев
2. Сирена. Юрій Гундарев.
3. Бублик. Павло Куш.
4. Та, що зігріє тебе серед ночі. Сергій Жадан
5. Велика годинникова стрілка. Сергій Жадан

Молодь (психологія, соціум, глибші тексти)

1. Робочий чат. Селіна Тамамуші
2. І не вистачить сонця, аби все освітити. Сергій Жадан.
3. Свідки дзеркала . Алла Рогашко.
4. The next stop Kulparkiv. Іван Лучук.

Люди похилого віку (поезія, філософія, глибокі тексти)

1. Лілі Марлен. Сергій Жадан.

2. Скоропис. Сергій Жадан.
3. Пустеля ока плаче у пісок. Василь Кузан.
4. Так вже сталося. Ти не вийшов...Тарас Федюк.
5. Дружба. Валентина Романюк.

Підсумковий етап. Аналіз отриманих результатів, формулювання висновків та оцінка ефективності використання електронних бібліотек у молодіжній роботі.

Перелік основних заходів проєкту:

1. Аналіз електронної бібліотеки як цифрового інструменту.
2. Підбір літератури відповідно до вікових категорій.
3. Систематизація отриманих результатів.
4. Формування висновків щодо ефективності використання ресурсу.

Висновки. Реалізація проєкту підтвердила ефективність використання електронних бібліотек у процесі цифрової молодіжної роботи. Використання ресурсу [Bukvoid](#) дозволяє забезпечити доступ до сучасної української літератури, сприяє розвитку читацької культури та формуванню інформаційної грамотності. Отже, електронні бібліотеки є важливим інструментом у роботі з молоддю, оскільки поєднують доступність, різноманітність контенту та можливість індивідуалізації читання відповідно до вікових потреб.

*Опанасюк Ангеліна Олександрівна,
студентка I курсу
спеціальності П11 Дитячі та молодіжні служби
Коляденко Світлана Миколаївна,
доцентка кафедри соціальних технологій
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Використання платформи Kahoot для організації опитування дітей та молоді в рамках вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота»

Анотація. У результаті вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» було розроблено проєкт, спрямований на підвищення рівня обізнаності молоді щодо безпеки в інтернеті під час війни.

Ініціатор проєкту є: Коляденко Світлана Миколаївна – викладач кафедри соціальних технологій, співорганізатор: Конончук Анастасія Олександрівна - студентка I курсу.

Учасники проєкту: студенти I курсу спеціальності П11 Дитячі та молодіжні служби.

Цільова аудиторія: діти та молодь віком від 14 до 35 років, які активно користуються цифровими платформами та потребують знань щодо безпечної поведінки в онлайн-середовищі в умовах воєнного стану.

Мета проєкту. Головною метою проєкту є формування у молоді знань і навичок безпечної поведінки в інтернеті під час війни, зокрема вміння розпі-

знавати інформаційні загрози, дезінформацію та кіберризики, а також розвиток критичного мислення та відповідального користування цифровими ресурсами.

Значущі результати / досягнення проєкту. У результаті реалізації проєкту створено інтерактивне опитування на платформі Kahoot, яке містить запитання щодо безпеки в інтернеті під час війни, приклади загроз та практичні рекомендації щодо безпечної онлайн-поведінки. Проєкт сприяв підвищенню рівня цифрової грамотності учасників, розвитку навичок критичного мислення та формуванню відповідального ставлення до інформації в мережі. Учасники навчилися розпізнавати фейки, інформаційні маніпуляції, кіберзагрози та засвоїли основні правила безпечної поведінки в інтернеті в умовах воєнного часу. Для того щоб скористатися опитуванням на платформі Kahoot <https://kahoot.it/> , необхідно попередньо зареєструватися або увійти до облікового запису. Без реєстрації доступ до проходження опитування є обмеженим.

Етапи реалізації проєкту / зміст проєкту:

На підготовчому етапі: здійснено ознайомлення з платформою Kahoot, визначено тему, мету та завдання проєкту, а також проаналізовано інформаційні джерела щодо безпеки в інтернеті під час війни.

На організаційному етапі: розроблено структуру опитування, сформовано запитання та варіанти відповідей, здійснено підбір актуальних матеріалів.

Практичний етап: передбачав створення інтерактивного опитування на платформі Kahoot, його наповнення змістом та поширення серед цільової аудиторії.

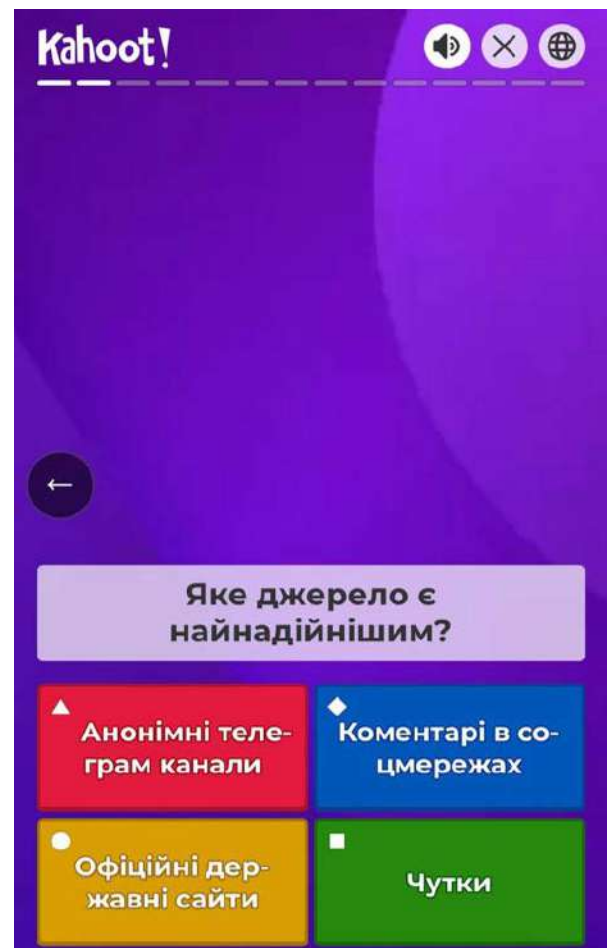
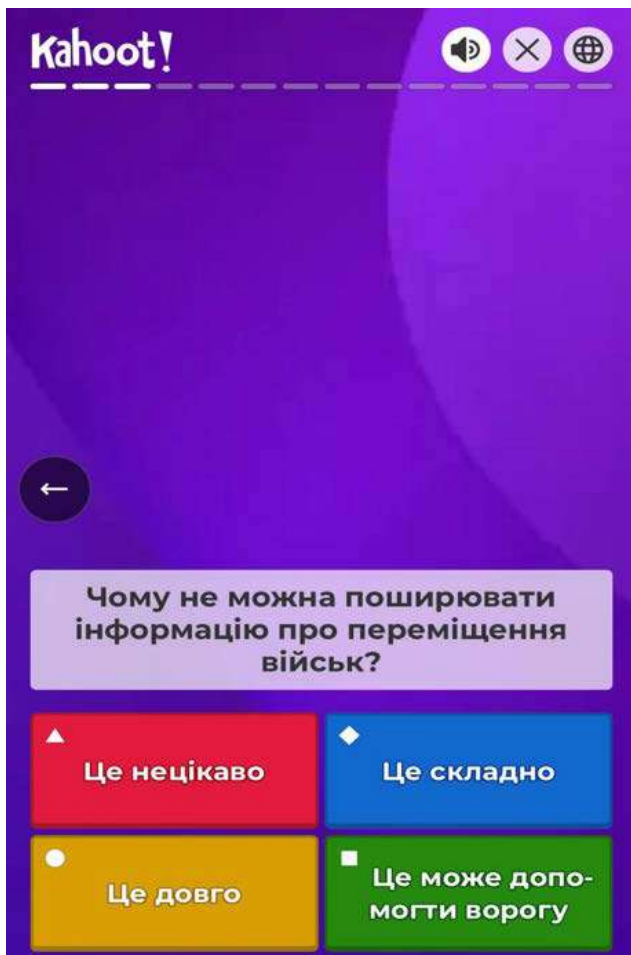
На підсумковому етапі: проведено аналіз результатів опитування, узагальнено отримані дані та сформульовано висновки.

Перелік основних заходів проєкту.

У межах проєкту реалізовано такі заходи:

1. Ознайомлення з платформою Kahoot <https://kahoot.it/> та створення інтерактивного опитування;
2. Підготовка запитань і матеріалів щодо безпеки в інтернеті під час війни;
3. Проведення опитування серед молоді;
4. Аналіз результатів та популяризація безпечної онлайн-поведінки.

Висновки. Отже, реалізація проєкту засвідчила ефективність використання інтерактивних цифрових інструментів у молодіжній роботі. Використання платформи Kahoot дозволило створити цікавий та доступний освітній продукт, що сприяв підвищенню рівня обізнаності молоді щодо безпеки в інтернеті під час війни, розвитку критичного мислення та формуванню відповідальної поведінки в онлайн-середовищі. Проєкт має практичну значущість і може бути використаний як ефективний інструмент для навчання молоді основам безпечного користування інтернетом в умовах сучасних викликів.

*Опанасюк Ангеліна Олександрівна,
студентка I курсу
спеціальності III Дитячі та молодіжні служби
Коляденко Світлана Миколаївна,
доцентка кафедри соціальних технологій
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

**Формування “Абетки здоров’я” як методу бібліотерапії у процесі
викладання ОК «Цифрова молодіжна робота»**

Анотація: Бібліотерапія в дослівному перекладі означає "лікування книгою". Цей метод арттерапії використовує художню літературу, як основну силу впливу на людину. У результаті вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» було реалізовано проєкт «Абетка здоров’я» - метод бібліотерапії, спрямований на формування культури здорового способу життя, розвиток відповідального ставлення до власного здоров’я та популяризацію корисних звичок серед молоді. Проєкт базується на використанні афоризмів про здоров’я, які структуровано відповідно до літер українського алфавіту, що сприяє кращому засвоєнню інформації та її практичному застосуванню.

Ініціатор проєкту: викладачка ОК «Цифрова молодіжна робота» доц. Коляденко Світлана Миколаївна, співорганізатор - Конончук Анастасія Олександрівна.

Учасники проєкту: студенти I курсу спеціальності «Дитячі та молодіжні служби».

Цільова аудиторія: молодь віком від 14 до 35 років, яка прагне розвивати читацькі інтереси, цифрові навички та інтелектуальний потенціал.

Мета проєкту є: формування культури здорового способу життя, розвиток навичок відповідального ставлення до власного здоров'я, а також підвищення обізнаності дітей та молоді щодо важливості фізичної активності, правильного харчування, режиму дня та психоемоційного благополуччя.

Значущі результати / досягнення проєкту. У процесі реалізації проєкту учасники ознайомилися з основними складовими здорового способу життя через “Абетку здоров'я”. Було опрацьовано вислови відомих мислителів, що дозволило глибше усвідомити значення здоров'я як найвищої цінності. Учасники сформували навички аналізу інформації, узагальнення та інтерпретації змісту висловів. Також підвищили рівень обізнаності щодо важливості фізичної активності, правильного харчування, гігієни, режиму дня та відмови від шкідливих звичок. Проєкт сприятиме розвитку критичного мислення, відповідального ставлення до власного здоров'я та мотивації до самовдосконалення.

Етапи реалізації проєкту / зміст проєкту.

На підготовчому етапі здійснено підбір афоризмів про здоров'я, визначено основні напрями роботи та сформульовано мету і завдання проєкту.

Організаційний етап передбачав створення “Абетки здоров'я” , добір понять до кожної літери алфавіту та їх наповнення змістом. Наприклад, А-активність; Ї – їжа тощо. Нетипові літера: Й -йога; И – нтерес до жИття тощо.

Практичний етап включав опрацювання створеної абетки, обговорення значення кожного елемента, а також створення наочного матеріалу (постера). Наприклад, У – усвідомлення (Більшість хвороб – справа наших рук. Ж-Ж Руссо); Х – харчування (Найцінніший плід здоров'я – задоволення. Пліній Старший)

На завершальному етапі підбито підсумки, проведено оцінювання результатів і визначено ефективність використання даного підходу у формуванні культури здоров'я.

Перелік основних заходів проєкту.

У межах проєкту було реалізовано такі заходи:

1. Ознайомлення з поняттям здорового способу життя;
2. Пошук і добір висловів відомих людей про здоров'я;
3. Опрацювання методики “Абетка здоров'я”;
4. Обговорення змісту та значення кожної літери;
5. Формування навичок аналізу та узагальнення інформації;
6. Розвиток мотивації до дотримання здорового способу життя

Висновки. Отже, використання методики “Абетки здоров'я” у роботі є ефективним засобом формування культури здорового способу життя дітей та молоді. Проєкт сприяє розвитку відповідального ставлення до власного здоров'я, підвищенню рівня обізнаності та формуванню корисних звичок. Він має практичну цінність і може бути впроваджений у діяльність освітніх установ для популяризації здорового способу життя.

Додаток

АБЕТКА ЗДОРОВ'Я

<p>А Активність</p> <p>Тренуй тіло як належить.</p> <p>Клеобул</p> 	<p>Б Багатство</p> <p>Найбільше багатство – здоров'я.</p> <p>народна мудрість</p> 	<p>В Відповідальність</p> <p>Людина, яка стежить за своїм здоров'ям, краще лікаря.</p> <p>Сократ</p> 	<p>Г Гармонія</p> <p>Щоб зберегти бадьорість духу – підтримуй тіло.</p> <p>Л. Воєнарг</p> 	<p>Г Грунт (природа)</p> <p>Лікує лікар, але виліковує природа.</p> <p>Гіппократ</p> 	<p>Д Дисципліна</p> <p>Здоров'я не цінують, поки не втрачають.</p> 	<p>Е Енергія</p> <p>Здорове тіло – основа діяльності.</p>
<p>Є Єдність з природою</p> <p>Природа – найкращий лікар.</p> <p>Гіппократ</p> 	<p>Ж Життя</p> <p>Нічого люди не беруть менше, ніж життя.</p> <p>Ж. Лабрюєр</p> 	<p>З Здоров'я</p> <p>Здоров'я – найвище багатство.</p> <p>Гіппократ</p> 	<p>И Інтерес до життя</p> <p>Без здоров'я немає справжньої радості.</p> 	<p>І Імунітет</p> <p>Фізичні вправи замінюють багато ліків.</p> <p>А. Моссо</p> 	<p>ї їжа</p> <p>Ніщо не повинно бути понад міру.</p> <p>Г. Сковорода</p> 	<p>Й Йога / спокій</p> <p>Бадьорість духу залежить від тіла.</p> <p>Л. Воєнарг</p>
<p>К Культура здоров'я</p> <p>Кожен – творець свого здоров'я.</p> 	<p>Л Лікування</p> <p>Не можна лікувати тіло, не лікуючи душу.</p> <p>Сократ</p> 	<p>М Міра</p> <p>Все добре в міру.</p> <p>Г. Сковорода</p> 	<p>Н Настрій</p> <p>Здоров'я – це коли кожен день кращий.</p> 	<p>О Організм</p> <p>Найцінніший організм руйнується без міри.</p> 	<p>П Природа</p> <p>У травах прихована велика сила.</p> <p>Гіппократ</p> 	<p>Р Рух</p> <p>Без руху організм слабшає.</p> <p>Авіценна</p>
<p>С Сон</p> <p>Здоров'я – умова щастя.</p> <p>Л. Толстой</p> 	<p>Т Тренування</p> <p>Тренуй тіло як належить.</p> <p>Клеобул</p> 	<p>У Усвідомлення</p> <p>Більшість хвороб – справа наших рук.</p> <p>Ж.-Ж. Руссо</p> 	<p>Ф Фізична активність</p> <p>Гимнастика очищає організм.</p> <p>Гіппократ</p> 	<p>Х Харчування</p> <p>Найцінніший плід здоров'я – задоволення.</p> <p>Плій Старший</p> 	<p>Ц Цінність</p> <p>Для людини здоров'я – найбільше благо.</p> <p>Сократ</p> 	<p>Ч Чистота</p> <p>Головні ліки – чисте повітря і вода.</p> <p>Гіппократ</p>
<p>Ш Шкідливі звички</p> <p>Сила в'яне без здоров'я.</p> <p>Горацій</p> 	<p>Щ Щоденні звички</p> <p>Дай роботу тілу – відпочине голова.</p> <p>народна мудрість</p> 	<p>Ь Турбота про себе</p> <p>Будь здоровий – це найбільше побажання.</p> <p>народна мудрість</p> 	<p>Ю Юність</p> <p>Людина повинна бути здоровою, щоб насолоджуватись життям.</p> <p>І. Павлов</p> 	<p>Я</p> <p>Я сам відповідаю за своє здоров'я.</p> <p>народна мудрість</p> 	<p>Будь здоровим, живи активно, радій кожному дню!</p> 	

*Сейко Наталія Андріївна,
доктор педагогічних наук, професор
Котловий Сергій Анатольович,
доцент кафедри соціальних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

***Неформальна он-лайн освіта для фахівців соціальної сфери як інновація
навчання упродовж життя***

Проблема співвідношення формального (інституційного) й неформального (позаінституційного й okazіонального) складників професійної підготовки соціальних працівників ускладнюється разом з викликами, які постають перед фахівцями соціальної сфери у зв'язку з повномасштабною агресією росії в Україні та її соціальними наслідками. Необхідність розробки нових алгоритмів та моделей соціального захисту на основі новітніх кейсів соціальної роботи вимагають формування у фахівців соціальної сфери сукупності загальних і спеціальних компетентностей, а також soft skills, які не завжди в змозі забезпечити освітні програми вітчизняних університетів. Тому неформальний складник професійної підготовки названих фахівців набуває дедалі більшого значення у загальній системі освіти України.

У науковій літературі (М. Острога, В. Шамоня, О. Шершень, 2022) представлено різноманітні класифікації онлайн-платформ для неформальної освіти фахівців соціальної сфери, проте найчастіше ці ресурси поділяють на кілька основних груп:

1. Міжнародні онлайн-ресурси для неформальної освіти соціальних працівників, до яких відносять, передовсім, Coursera (<https://www.coursera.org>) та Udemy (<https://mooc4ua.online/f/udemy>);
2. Спеціалізовані вітчизняні онлайн-платформи для навчання соціальних працівників, створені у співпраці з міжнародними організаціями та установами, наприклад, Платформа соціальної освіти (<https://socialacademy.gov.ua/>), платформа Learning Passport Ukraine (<https://www.learningpassport.org/about-learning-passport>), платформа CSR Ukraine (<https://csr-ukraine.org/>);
3. Універсальні вітчизняні чи міжнародні освітні платформи, які пропонують навчальні курси для фахівців різноманітних профілів, в тому числі й соціального, як-от Prometheus, MOOS (Massive Open Online Sources) та інші.

До найбільш затребуваних онлайн платформ, які пропонують навчальні курси для фахівців соціальної сфери, можна віднести, передовсім, **Платформу соціальної освіти** – провідний державний онлайн ресурс, що знаходиться у полі впливу Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України (<https://socialacademy.gov.ua/>). На цій платформі розміщено численні навчальні курси для соціальних працівників незалежно від спеціалізації їхньої професійної діяльності, груп клієнтів, які ними обслуговуються, та досвіду роботи в професії. Наприклад, курс *«Денний догляд для дітей з інвалідністю: стандарт надання соціальної послуги»* розроблено спільно з урядом Канади («Ініціатива із захисту прав дитини та розвитку соціальних послуг», SURGe). За результатами опанування цього курсу фахівці соціальної сфери набувають спеціальних знань про сутність, провідні принципи та алгоритми надання соціальної послуги денного догляду за дітьми з інвалідністю, у тому числі в кризових умовах в період

воєнного стану. До змісту цього курсу включено вивчення документальних форм за стандартом надання соціальної допомоги таким групам дітей на засадах дитиноцентричного підходу в межах ОТГ та на засадах партнерства з громадськими організаціями благодійними фондами.

Курс *«Навчання управління стресом у практиці соціальної роботи»* (<https://socialacademy.gov.ua/md/enrol/index.php?id=198>) реалізується на цій платформі у межах Національної програми психічного здоров'я та психосоціальної підтримки за участі ВООЗ. У ході навчання у слухачів розвиваються навички управління стресом – як для клієнтів, так і для соціальних працівників. Крім того, соціальні працівники розробляють авторський курс «Самодопомога плюс» для своїх клієнтів залежно від специфіки цільової групи.

Онлайн-платформа для навчання Learning Passport Ukraine (<https://www.learningpassport.org/about-learning-passport>) була створена у співпраці з UNESCO та компанією Microsoft і як світовий навчальний ресурс спочатку була розрахована на доступ до навчального контенту дітей на територіях з нестабільним чи відсутнім Інтернетом. У контексті навчання соціальних працівників її можна прокоментувати двояко: по-перше, як допоміжний ресурс для соціальних працівників, які працюють з дітьми у прифронтовій зоні, і по-друге, як ресурс для навчання самих соціальних працівників – на невеликій віддалі від зони бойових дій, та в локальних середовищах, які не мають стабільного Інтернет-з'єднання (наприклад, у віддалених сільських чи гірських місцевостях). Важливо, що ця платформа формує зараз цілісну бібліотеку відкритих освітніх ресурсів (OERs – Open Educational Resources), проте ця бібліотека лишається поки що переважно англomовною (рис.1.).

Рис.1. Вхід у віртуальний (англомовний) освітній простір на онлайн-платформі «Learning Passport».

Платформа *CSR Ukraine* (<https://csr-ukraine.org/>) опосередковано спрямована на розвиток професійних знань, вмінь і навичок соціальних працівників в Україні, оскільки її основний знаннєвий фокус розміщено у межах питань соціальної відповідальності, сталого розвитку, гуманітарних проєктів, екологічний кейсів тощо. Ця платформа об'єднала більш як 40 великих компаній і створила навчальну платформу *Impactorium* – ресурс для вивчення питань сталого розвитку суспільства та корпоративної соціальної відповідальності (рис.2.).

Рис.2. Сторінка CSR Ukraine з пропозицією участі в кейс-стаді з проблем сталого розвитку (<https://csr-ukraine.org/ourprojects/>)

Прикладом онлайн-ресурсу, що забезпечує масовість у пропозиції онлайн навчальних курсів для соціальних працівників, є MOOS (Massive Open Online Sources, https://www.mooc-list.com/#google_vignette). Основними перевагами цього онлайн-ресурсу можна вважати такі:

- 1) Необмежена кількість учасників, що одночасно навчаються;
- 2) Рівень змісту навчальних курсів може бути прирівняний до університетського;
- 3) Доступність і простота користування з ресурсу для різних категорій слухачів \ студентів;
- 4) Значний обсяг практико орієнтованого сегмента змісту навчання, що дозволяє розвивати професійні вміння й навички зацікавлених учасників;
- 5) Відкритість для всіх бажаючих отримати знання (відсутність формальних умов вступу чи конкурсного відбору);

- б) Можливість ознайомитися з апробованими практиками соціальної роботи в різних країнах світу, а також кейсами з різними культурним та соціальним контекстом.

МООС фактично базується на кількох популярних онлайн-платформах, які можуть розглядатися як окремі ресурси, а можуть використовуватися як складник спільної онлайн-платформи МООС: Coursera (<https://www.coursera.org>), Class Central (<https://www.classcentral.com/>), edX (https://www.edx.org/?gad_source=1), рис.3 і рис.4.

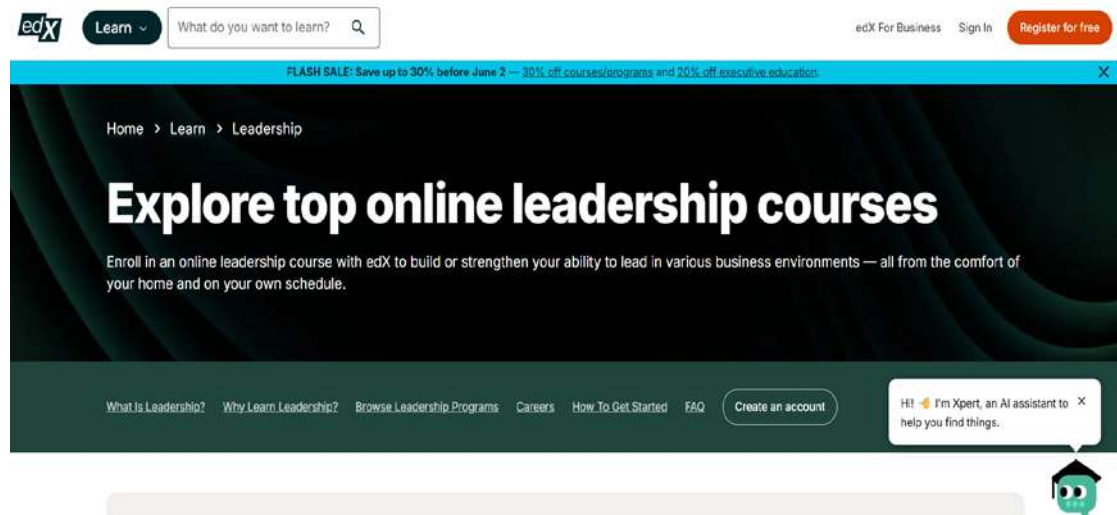

Рис.3. Скрін веб-сторінки платформи edX для навчального курсу «Лідерство».

*Конончук Анастасія Олександрівна,
студентка I курсу
спеціальності III Дитячі та молодіжні служби
Коляденко Світлана Миколаївна,
доцентка кафедри соціальних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Розробка візуального просвітницького продукту «Абетка здоров'я» як інструменту формування здорового способу життя молоді

Анотація проєкту. У процесі вивчення освітнього компоненту «Цифрова молодіжна робота» було створено візуальний просвітницький продукт – «Абетка здоров'я», як реалізація методики бібліотерапії. Даний проєкт являє собою ілюстрований матеріал, у якому кожна літера українського алфавіту асоціюється з певним принципом здорового способу життя.

Основна ідея проєкту полягає у поєднанні візуального сприйняття, коротких змістовних висловів та елементів народної мудрості з метою популяризації здоров'я серед дітей та молоді. Частина висловів має авторство, інші – позначені як «інтернет ресурс», що підкреслює використання сучасних джерел інформації.

Учасники проєкту: студенти I-го курсу спеціальності Дитячі та молодіжні служби.

Цільовою аудиторією є: діти та молодь віком від 14 до 35 років, які потребують доступної та наочної інформації щодо формування здорових звичок.

Мета проєкту: формування доступного, креативного та візуально привабливого освітнього продукту.

Значущі результати / досягнення проєкту.

У результаті реалізації проєкту було створено інформаційний плакат «Абетка здоров'я», який:

- систематизує базові знання про здоровий спосіб життя;
- поєднує візуальні образи з короткими мотиваційними висловами;
- сприяє кращому запам'ятовуванню інформації через асоціативне мислення;
- може бути використаний у навчальних закладах, соціальних службах та молодіжних центрах.

Проєкт також сприяв розвитку творчого мислення, навичок візуалізації інформації та формуванню соціально важливого контенту.

Етапи реалізації проєкту / зміст проєкту:

Підготовчий етап: визначено тему проєкту, його мету та основні завдання; здійснено підбір матеріалів, висловів та ідей для створення «Абетки здоров'я».

Організаційний етап: розроблено структуру плаката, підбрано відповідні візуальні елементи до кожної літери алфавіту, сформовано зміст підписів.

Практичний етап: створено дизайн продукту, інтегровано текстовий і графічний матеріал, додано авторські та крилаті вислови із зазначенням джерел («інтернет ресурс»).

Підсумковий етап: проаналізовано ефективність створеного продукту, узагальнено результати та визначено можливості його використання у просвітницькій діяльності.

Перелік основних заходів проєкту:

1. Аналіз тематики здорового способу життя та підбір ключових понять.
2. Створення концепції «Абетки здоров'я».
3. Розробка візуального дизайну та підбір афоризмів кожної літери.
4. Оформлення готового та його презентація.

Висновки. Отже, реалізація проєкту «Абетка здоров'я» продемонструвала ефективність використання візуальних засобів у просвітницькій роботі з молоддю. Поєднання тексту та ілюстрацій сприяє кращому засвоєнню інформації та формуванню позитивного ставлення до здорового способу життя. Створений продукт має практичну значущість і може бути використаний як інформаційний матеріал у закладах освіти та соціальної сфери для популяризації здоров'я серед дітей та молоді.

Додаток

АБЕТКА ЗДОРОВ'Я

						
Аптека не додасть віку, а вкоротить його, якщо не дбати про себе. інтернет ресурс	Без здоров'я неможливе і щастя (В. Г. Белінський). інтернет ресурс	Вартість здоров'я знаєш лише тоді, коли його втратиш. інтернет ресурс	Гігієна – це не лише чистота, а й здоров'я тіла та духу. інтернет ресурс	Гаджети відкладай – очам і сну допомагай. інтернет ресурс	Для людини здоров'я є найбільше благо (Епіхарм). інтернет ресурс	Енергія – це результат здорового харчування та сну. інтернет ресурс
						
Єдинй корисне з приємним – рухайся щодня. інтернет ресурс	Життя – це не тільки дихання, це діяльність (здоровий спосіб життя). інтернет ресурс	Здоровий не знає, який він багатий (Народна мудрість). інтернет ресурс	Імунітет зміцнюй – висипайся й загартовуйся. інтернет ресурс	Істинно великий той, хто сам себе перемагає (дбаючи про здоров'я). інтернет ресурс	Їж у пієвсилі, пий у пієвсилі – проживеш до сотні літ (Народна мудрість). інтернет ресурс	Йога й розтяжка – гнучкість і спокій тіла. інтернет ресурс
						
Коли з'їдаєш яблуко, то економиш на лікарю (Народна мудрість). інтернет ресурс	Лікар лікує, а природа зцілює. інтернет ресурс	Мудрий той, хто запобігає хворобам, а не лікує їх. інтернет ресурс	Найбільше багатство – здоров'я. інтернет ресурс	Овочі та фрукти – здоров'я продукти. інтернет ресурс	Помірність – мати хорошого здоров'я. інтернет ресурс	Рух – це життя, а життя – це здоров'я. інтернет ресурс
						
Спокій – це половина здоров'я, паніка – це половина хвороби. інтернет ресурс	Терпіння – це початок одужання. інтернет ресурс	У здоровому тілі – здорова душа. інтернет ресурс	Фізична культура – основа здоров'я. інтернет ресурс	Хвороба не людина, а від неї не втечеш (краще запобігати). інтернет ресурс	Цінність життя полягає в його здоров'ї. інтернет ресурс	Час і здоров'я – дві коштовні цінності. інтернет ресурс
						
Шкідливі звички – вороги здоров'я. інтернет ресурс	Щастя – це мир у душі та здоров'я тіла. інтернет ресурс	Легкість у тілі – результат турботи про себе. інтернет ресурс	Юність зберігає той, хто дбає про здоров'я щодня. інтернет ресурс	Як хочеш здоров'я – вимайся, як хочеш краси – одагайся. інтернет ресурс		

*Опанасюк Ангеліна Олександрівна,
студентка I курсу
спеціальності III Дитячі та молодіжні служби
Коляденко Світлана Миколаївна,
доцентка кафедри соціальних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Використання платформи Brainexer для організації опитування дітей та молоді в рамках вивчення ОК Цифрова молодіжна робота

Анотація. У результаті вивчення ОК «Цифрова молодіжна робота» було використано онлайн-платформу Brainexer для виконання інтерактивних вправ, спрямованих на розвиток когнітивних здібностей молоді. Платформа дозволяє тренувати пам'ять, увагу, мислення та швидкість реакції за допомогою різноманітних завдань.

Ініціатор проєкту є: Коляденко Світлана Миколаївна – викладач кафедри соціальних технологій, співорганізатор - Конончук Анастасія Олександрівна, студентка I курсу.

Учасниками проєкту: стали студенти I курсу спеціальності I 11 Дитячі та молодіжні служби. Цільова аудиторія - діти та молодь віком від 14 до 35 років, які прагнуть розвивати свої інтелектуальні здібності за допомогою цифрових інструментів.

Мета проєкту. Головною метою проєкту є розвиток когнітивних навичок молоді (пам'яті, уваги, мислення, швидкості реакції) шляхом використання ін-

теракивних вправ онлайн-платформи Brainex <http://ru.brainexer.com/>, а також формування навичок саморозвитку та ефективного використання цифрових ресурсів.

Значущі результати/досягнення проекту. У межах проекту було використано інтерактивні вправи платформи Brainexer <http://ru.brainexer.com/>, які включають завдання на обчислення, запам'ятовування, логічне мислення та концентрацію уваги. Проєкт сприяв підвищенню рівня когнітивного розвитку учасників, покращенню концентрації, швидкості мислення та здатності до аналізу інформації. У результаті реалізації проекту учасники отримали практичні навички тренування мозку та ефективного використання онлайн-ресурсів для саморозвитку.

Етапи реалізації проекту/зміст проекту. На підготовчому етапі було здійснено ознайомлення з платформою Brainexer, визначено актуальність теми, сформульовано мету та завдання проекту.

На організаційному етапі: було обрано відповідні вправи та завдання для розвитку когнітивних здібностей.

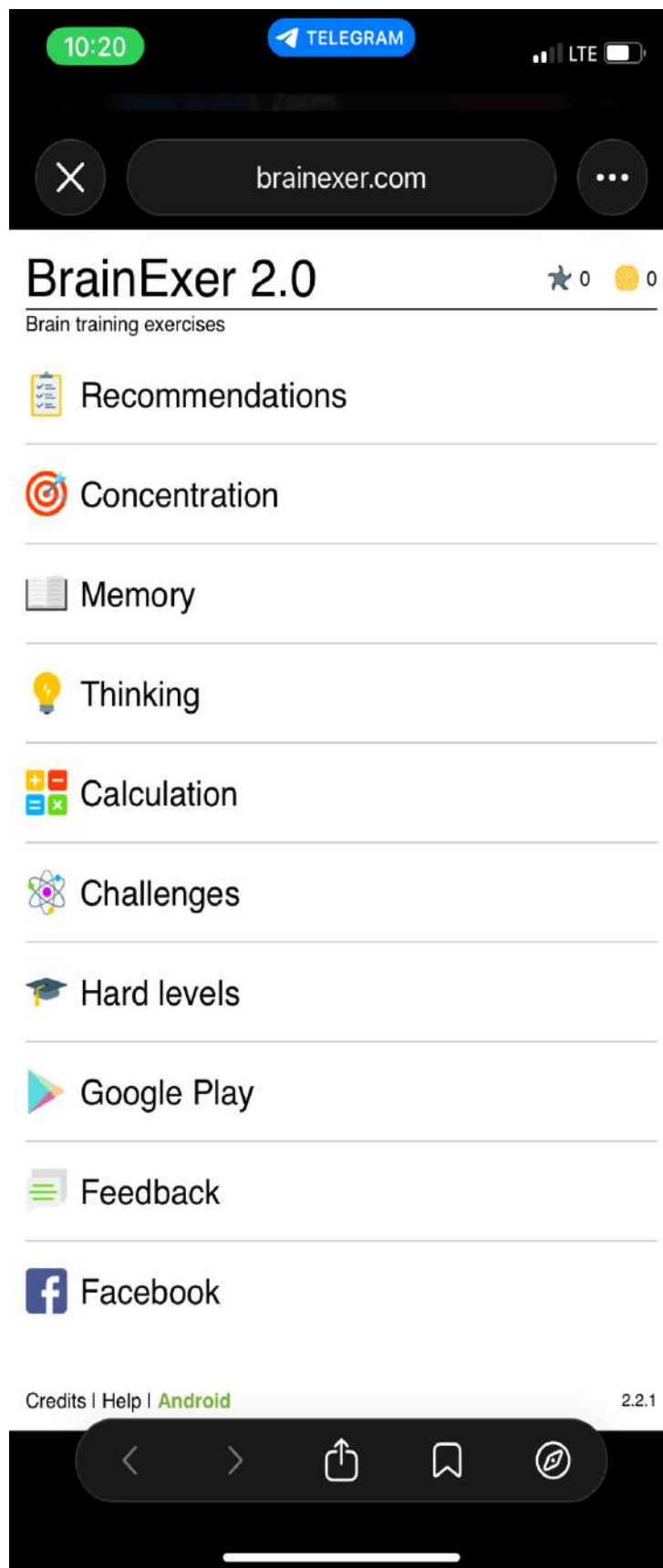
Практичний етап передбачав: виконання учасниками вправ на платформі Brainexer, їх аналіз та вдосконалення результатів.

На підсумковому етапі: проведено узагальнення результатів, оцінку ефективності вправ та формулювання висновків щодо доцільності використання платформи.

Підбір основних заходів проекту. У межах проекту було організовано ознайомлення з можливостями платформи Brainexer <http://ru.brainexer.com/>, пі-

дбір та виконання вправ для розвитку пам'яті, уваги та мислення, аналіз результатів виконання завдань, а також популяризацію використання цифрових ресурсів для саморозвитку серед молоді.

Висновок. Отже, використання платформи Brainexer є ефективним засобом розвитку когнітивних здібностей молоді. Інтерактивний формат вправ сприяє підвищенню мотивації, розвитку уваги, пам'яті та мислення. Платформа може бути успішно використана у цифровій молодіжній роботі як інструмент для саморозвитку та інтелектуального вдосконалення.

10:23

Skip

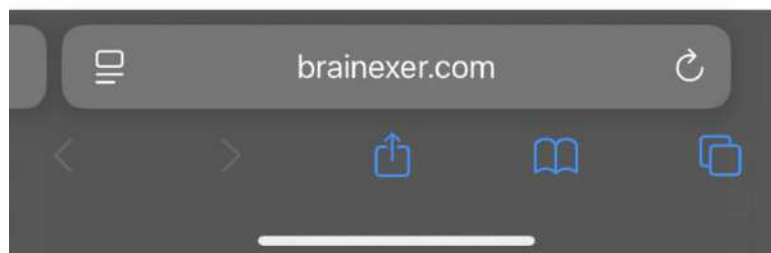
3 5 1 4

1 2 5 4

?

4 5
1 2 3

Back

Кравченко Оксана Олексіївна
доктор педагогічних наук, професорка,
координаторка Гендерного центру

Войтовська Алла Іванівна
доктор філософії з соціальної роботи,
секретарка Гендерного центру,
Уманський національний університет

Проект Гендерного центру УДПУ імені Павла Тичини
«Гендерна рівність: крок до справедливого суспільства»

Проблема гендерно зумовленого та домашнього насильства залишається актуальною для українського суспільства, особливо в умовах воєнного часу, соціальної нестабільності та психологічного напруження. Формування культури рівності, взаємоповаги та нульової толерантності до насильства є важливою умовою сталого розвитку громади.

Основна ідея проєкту полягає у підвищенні рівня гендерної грамотності населення, поширенні знань щодо запобігання домашньому насильству та формуванні активної громадянської позиції.

Проект реалізується упродовж жовтня – листопада 2025 року як ініціатива Гендерного центру УДПУ імені Павла Тичини за підтримки місцевих органів влади, освітніх установ, громадських організацій та медіа.

Цільова аудиторія проєкту: близько 500 осіб, зокрема:

- здобувачі вищої освіти віком 17–25 років;
- педагогічні та науково-педагогічні працівники;
- представники соціальної сфери;

- працівники органів місцевого самоврядування;
- представники громадських організацій;
- мешканці Уманської міської територіальної громади.

Учасники залучались до тренінгів, круглих столів, флешмобів, інформаційних кампаній, онлайн-активностей.

Метою проєкту було підвищення рівня гендерної грамотності населення та формування безпечного середовища, вільного від насильства.

Завдання:

1. Провести цикл із 6 тематичних тренінгів.
2. Поширити 500 інформаційних брошур.
3. Підготувати 2 відеоролики та 2 інформаційні статті.
4. Забезпечити не менше 12 публікацій у соціальних мережах.
5. Створити тематичну бібліотечну полицку з гендерної тематики.
6. Організувати круглий стіл за участю влади та громадськості.
7. Провести громадський флешмоб «Не мовчи! Дій!».

Проєкт був спрямований на підвищення рівня обізнаності населення щодо проблем гендерного та домашнього насильства, формування навичок своєчасного реагування на такі випадки, а також активізацію громадської позиції у питаннях їх запобігання. Очікуваними результатами реалізації є зростання рівня знань учасників щонайменше на 20% за підсумками анкетування, посилення міжсекторальної співпраці між органами влади, закладами освіти, громадськими організаціями та медіа, а також створення постійно діючих інформаційних ресурсів і навчальних матеріалів для подальшого використання.

Реалізація проєкту передбачала кілька послідовних етапів. На підготовчому етапі здійснювався аналіз потреб громади, розроблявся

календарний план роботи, готувались інформаційні та методичні матеріали, проводилась реєстрація учасників, укладались партнерські домовленості з установами та організаціями. Інформаційно-просвітницький етап включає виготовлення та поширення брошур, відеоматеріалів, соціальної реклами, а також активну комунікацію через засоби масової інформації та соціальні мережі.

Навчальний етап спрямований на формування практичних знань і навичок учасників через проведення тренінгів, роботу з психологами та експертами, використання кейс-методів, дискусій та інтерактивних вправ. Громадський етап передбачає організацію круглого столу для обговорення проблематики насильства, проведення флешмобу з метою привернення уваги суспільства, а також підсумкову рефлексію й оцінювання досягнутих результатів.

Серед основних заходів проєкту : тренінг «Гендерна грамотність: нормативно-правова база, стереотипи, насильство», тренінг «Запобігаємо домашньому насильству разом», випуск і поширення тематичних брошур, створення телевізійних сюжетів на місцевих каналах, серія інформаційних публікацій у Facebook та на сайті університету, підготовка сучасних коротких відеороликів у форматах Reels і TikTok, проведення круглого столу «Разом проти гендерного насильства» та громадський флешмоб «Не мовчи! Дій!».

Висновок. Таким чином, проєкт поєднував просвітницьку, навчальну та громадську складові, що дозволяє комплексно впливати на проблему насильства, формувати нетерпимість до будь-яких його проявів та сприяти створенню безпечного середовища в громаді.

*Рис.1. Учасники та учасниці проєкту
«Гендерна рівність: крок до справедливого суспільства»*

Висновки. Окрім цього, досвід участі у проєктах, спрямованих на посилення жіночого лідерства, забезпечення доступу жінок до правосуддя, соціально-емоційну підтримку дітей і молоді, а також ментальне здоров'я у громадах України та за кордоном, дозволив інтегрувати кращі практики міжсекторальної взаємодії та інклюзивного підходу в освітній процес.

*Світлана Коляденко,
доцентка кафедри соціальних технологій
Олена Татарченко,
лаборантка кафедри соціальних технологій
Опанасюк Ангеліна Олександрівна,
студентка I курсу
спеціальності III Дитячі та молодіжні служби
Конончук Анастасія Олександрівна
студентка I курсу спеціальності III Дитячі та молодіжні служби,
Житомирський державний університет імені Івана Франка*

Оновлення Конкурсу соціальної реклами

«ВиСВІТлYOU. Проллю Світло на проблеми Світу»

Назва проекту: IV Конкурс соціальної реклами «ВиСВІТлYOU. Проллю Світло на проблеми Світу»

Автори проекту: Світлана Коляденко - кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри соціальних технологій Житомирського державного університету імені Івана Франка; Олена Татарченко - лаборантка кафедри соціальних технологій; Опанасюк Ангеліна Олександрівна, студентка I курсу спеціальності III Дитячі та молодіжні служби; Конончук Анастасія Олександрівна студентка I курсу спеціальності III Дитячі та молодіжні служби.

Співавтори проекту: Житомирський міський центр соціальних служб міської ради, Благодійна організація "100 відсотків життя. Київський регіон" "Благодійна організація "100 відсотків життя. Київський регіон", Анрій Собич режисер монтажу «Three Monkeys Studio».

Назва установи: Житомирський державний університет імені Івана Франка, кафедра соціальних технологій, Студентська соціальна служба для молоді.

Електронна адреса: social.technol@zu.edu.ua

Анотація проекту: Традиційно, вже четвертий рік поспіль 1.04.2026 року ми розпочали I етап Конкурсу соціальної реклами «ВиСВІТлYOU. Проллю Світло

на проблеми Світу», що проводиться кафедрою соціальних технологій соціально-психологічного факультету Житомирського державного університету імені Івана Франка з використанням бренду Кролика Кетрика (автор – Бабенко Катерина).

Учасники проекту: учнівська та студенська молодь м. Житомира та області.

Цілі проекту: формування активної життєвої позиції учнівської та студентської молоді міста Житомира та області, висвітлення ними актуальних соціальних проблем, шляхом створення та розповсюдження соціальної реклами.

Значущі результати:

- об'єднання зусиль навчальних закладів та громадськості з метою формування активної життєвої позиції молодих громадян міста;
- створення умов для інтелектуального, творчого та креативного розвитку учнівської та студентської молоді;
- сприяння розповсюдженню соціальної реклами учасників, що висвітлює актуальні соціальні проблеми.

Етапи реалізації проекту.

1) Оновлення назви та «Положення про конкурс соціальної реклами «ВиСВІТлYOU. Проллю Світло на проблеми Світу»».

2) Створення ініціативної групи з числа студентів спеціальності П10 Дитячі та молодіжні служби та підбір членів журі з числа представників університету, Житомирського міського центру соціальних служб та Three Monkey Studio.

3) Створення сторінок конкурсу в соціальних мережах Facebook та Instagram.

4) Підготовка рекламної продукції для конкурсу.

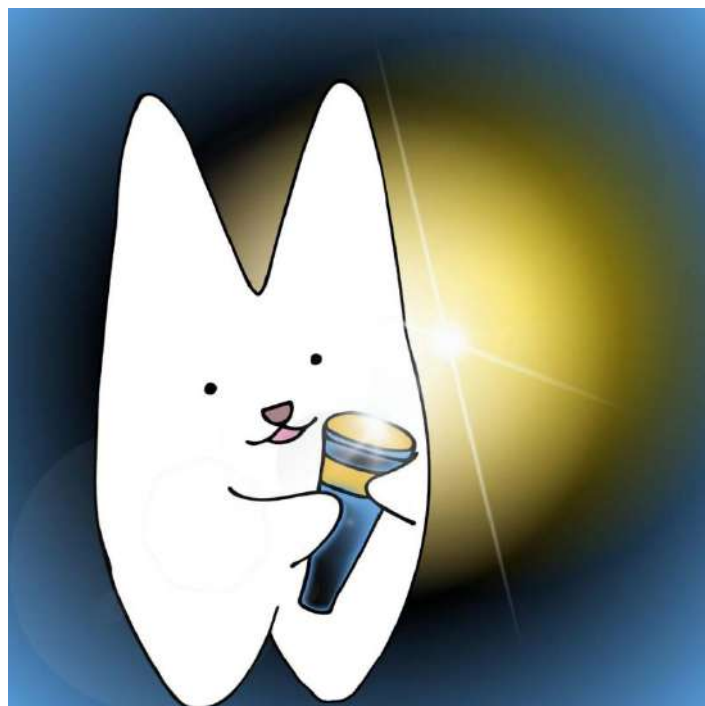
5) Проведення конкурсу за етапами:

- **I етап** - прийом робіт на конкурс E-mail: social.technol@zu.edu.ua з 1 по 30 квітня 2026 року
- **II етап** - публікація робіт учасників в соціальних мережах з 1 по 16 травня 2026 року та голосування з 17 по 18 травня 2026 року;
- **III етап** - підведення підсумків конкурсу з 19 до 30 травня 2026 року.

6) Визначення переможців та підготовка грамот переможців, сертифікатів учасників.

Перелік основних **заходів** проекту: оновлення «Положення конкурсу», підготовка реклами конкурсу, створення сторінок конкурсу у соціальних мережах, прийом робіт і виставляння на сторінках конкурсу, голосування на сторінках конкурсу, підведення підсумку конкурсу.

Додатки

Інформація про авторів	
Войтовська Алла Іванівна	доктор філософії з соціальної роботи, секретарка Гендерного центру Уманського національного університету. E-mail: alla.voytovskaya@gmail.com Тел.: +38 (067) 499-10-30
Гуторчук Світлана Леонідівна	соціальний педагог Житомирського дошкільного навчального закладу №37, Ел. адреса: angel_sveta88@ukr.net
Ілліна Ольга Володимирівна	доцентка кафедри соціальних технологій, кандидатка педагогічних наук, доцентка ЖДУ імені Івана Франка. Ел. адреса: illina.olha@gmail.com , тел.: 0634716031, Героїв Крут 21, кв. 1, м. Житомир, 10008
Залібовська-Ільніцька Зоя Володимирівна	доцентка кафедри соціальних технологій, кандидатка педагогічних наук, доцентка Житомирського державного університету імені Івана Франка, Ел. адреса: zoia-zv@ukr.net
Коляденко Світлана Миколаївна	кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри соціальних технологій Житомирського державного університету імені Івана Франка;
Конончук Анастасія Олександрівна	Студентка I курсу спеціальності П11 Дитячі та молодіжні служби Ел. адреса: kononchukanastasia868@gmail.com
Котловий Сергій Анатолійович	доцент кафедри соціальних технологій, кандидат педагогічних

	наук, доцент Житомирського державного університету імені Івана Франка, Ел. адреса: kotlovuy@gmail.com
Кравченко Оксана Олексіївна	доктор педагогічних наук, професорка, координаторка Гендерного центру Уманського національного університету. E-mail: okskravchenko@ukr.net Тел.: +38 (098) 421-64-44
Мирончук Наталія Миколаївна	Завідувач кафедри соціальних технологій доктор педагогічних наук, професор Ел. адреса: mironchuknm@gmail.com
Опанасюк Ангеліна Олександрівна	Студентка I курсу спеціальності П11 Дитячі та молодіжні служби
Сейко Наталія Андріївна	професорка кафедри соціальних технологій, докторка педагогічних наук, професорка Житомирського державного університету імені Івана Франка, Ел. адреса: sejkona.zdu@gmail.com